

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

REPERE METODOLOGICE
PRIVIND ORGANIZAREA PROCESULUI EDUCAȚIONAL
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR
ÎN ANUL DE STUDII 2021-2022

Chișinău, 2021

COORDONATOR:

Gaiciuc Valentina, consultant principal, DÎG, MEC, grad didactic superior

CONSULTANT:

Ursu Ludmila, dr., prof. univ., UPS „Ion Creangă”, Chișinău

GRUPUL DE LUCRU:

Apolschi Inga, grad didactic superior, LT „Vasile Vasilache”, Chișinău

Bragarenco Nicolae, dr., conf. univ., USEFS, Chișinău

Cara Angela, dr., conf. cerc., IȘE

Cerbușca Tamara, grad didactic superior, IPL „Da Vinci”, Chișinău

Curacițchi Angela, dr., conf. univ., UPS „Ion Creangă”, Chișinău

Demcenco Tamara, grad didactic superior, ÎÎPLT „Orizont”, Chișinău

Dubineanschi Tatiana, dr., conf. univ., UPS „Ion Creangă”, Chișinău

Gînju Stela, dr., conf. univ., UPS „Ion Creangă”, Chișinău

Lungu Valentina, grad didactic superior, Școala-grădiniță nr.152, Chișinău

Morari Marina, dr., conf. univ., US „Alec Russo”, Bălți

Teleman Angela, dr., conf. univ., UPS „Ion Creangă”, Chișinău

Ursu Ludmila, dr., prof. univ., UPS „Ion Creangă”, Chișinău

Ursu Zinaida, grad didactic superior, Școala de Arte „Valeriu Poleakov”, Chișinău

Vitcovschii Ala, dr., conf. univ., UPS „Ion Creangă”, Chișinău

CUPRINS

1. Reglementarea organizării procesului educațional în anul de studii 2021-2022	4
2. Utilizarea manualelor școlare în procesul educațional în anul de studii 2021-2022	5
3. Aspecte specifice privind organizarea procesului educațional la disciplinele școlare în anul de studii 2021-2022	7
3.1 Orientări generale	7
3.2 Recuperarea/consolidarea și evaluarea inițială la începutul anului școlar	8
3.3 Aprecierea rezultatelor evaluării	9
3.4 Prioritizarea curriculară în eventuale condiții de învățare mixtă impuse de evoluția situației epidemiologice	10
3.5 Adaptarea demersurilor didactice în contextul învățării mixte în condiții impuse de evoluția situației epidemiologice	11
4. Repere metodologice privind procesul educațional la disciplinele școlare în anul de studii 2021-2022	12
4.1 Limba și literatura română	13
4.2 Русский язык и литература	17
4.3 Matematică	28
4.4 Științe	33
4.5 Istoria românilor și universală	37
4.6 Educația moral-spirituală	41
4.7 Educația muzicală	43
4.8 Educația plastică	48
4.9 Educația fizică	51
4.10 Educația tehnologică	63
4.11 Dezvoltarea personală	66
5. Orientări specifice procesului educațional în cadrul programului <i>Pas cu pas</i>	69
6. Teme de cercetare orientative, în cadrul comisiilor metodice și în contextul dezvoltării profesionale a cadrelor didactice	75
Anexa 1 Modele de proiectare de lungă durată a perioadei de recuperare/consolidare la începutul clasei a II-a	78
Anexa 2 Modele de proiectare de lungă durată a perioadei de recuperare/consolidare la începutul clasei a III-a	82
Anexa 3 Modele de proiectare de lungă durată a perioadei de recuperare/consolidare la începutul clasei a IV-a	86
Anexa 4 Modele de proiecte de lungă durată la disciplina educație fizică, clasele I-IV	90

1. REGLEMENTAREA ORGANIZĂRII PROCESULUI EDUCAȚIONAL ÎN ANUL DE STUDII 2021-2022

În anul de studii 2021-2022, organizarea procesului educațional în învățământul primar este reglementată prin Ordine ale Ministerului Educației, Culturii și Cercetării:

- Ordin nr. 1124 din 20.07.2018 privind aprobarea Curriculumului pentru învățământul primar;
- Ordin nr. 1249 din 22.07.2018 cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind managementul temelor pentru acasă, în învățământul primar, gimnazial și liceal;
- Ordin nr. 683 din 03.06.19 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru al Comisiei multidisciplinare intrașcolare;
- Ordin nr. 1468 din 13.11.2019 cu privire la aprobarea Metodologiei privind evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar, clasele I-IV;
- Ordin nr. 1467 din 12.11.2019 cu privire la modificarea și completarea Nomenclatorului tipurilor de documentație școlară;
- Ordin nr. 1619 din 10.12.2019 cu privire la aprobarea Programului activităților extrașcolare în învățământul primar și secundar, ciclul I și II;
- Ordin nr. 70 din 30.01.2020 cu privire la aprobarea Regulamentului privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar;
- Ordin nr. 269 din 09.03.2020 privind aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la funcționarea consiliului de administrație al instituției de învățământ general;
- Ordin nr. 351 din 19.03.2020 cu privire la aprobarea Metodologiei privind continuarea la distanță a procesului educațional în condiții de carantină în învățământul primar, gimnazial și liceal;
- Ordin nr. 581 din 23.06.2020 cu privire la aprobarea Metodologiei de evaluare a instituțiilor de învățământ general și Metodologiei de evaluare a cadrelor de conducere din învățământul general;
- Ordin nr. 573 din 23.06.2020 cu privire la organizarea și desfășurarea concursurilor pentru ocuparea funcțiilor de director și director adjunct în instituțiile de învățământ general și profesional tehnic;
- Ordin nr. 840 din 13.08.2020 cu privire la aprobarea Reglementărilor speciale privind organizarea anului de studii în contextul epidemiologic COVID-19;
- Ordin nr. 1069 din 06.10.2020 cu privire la aprobarea Reperelor metodologice privind securitatea și siguranța online a elevilor în procesul educațional la distanță pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal în anul de studii 2020-2021.
- Ordin nr. 1131 din 13.10.2020 cu privire la aprobarea Reperelor metodologice privind organizarea procesului educațional în condițiile învățării mixte în contextul epidemiologic de COVID-19, pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal;
- Ordin nr. 200 din 26.02.2021 cu privire la aprobarea Planului-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, anul de studii 2021-2022;
- Ordin nr. 299 din 24.03.2021 cu privire la înscrierea copiilor în clasa I în anul de studii 2021-2022;
- Ordin nr. 660 din 01.06.2021 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind completarea catalogului școlar în anul de studii 2021-2022;
- Ordin nr. 1088 din 03.08.2021 cu privire la implementarea Instrucțiunii privind organizarea procesului educațional și aplicarea curriculumului național pentru învățământul primar în condițiile activității simultane;

În proiectarea și realizarea procesului educațional la disciplinele școlare se vor respecta prevederile Ghidului de implementare a curriculumului pentru învățământul primar (2018).

Pentru elevii cu CES, cadrele didactice vor elabora planuri educaționale individualizate în baza curricula disciplinelor (2018), în conformitate cu ghidul metodologic „Individualizarea procesului educațional prin adaptări curriculare”, aprobat prin Ordinul ME nr. 671 din 1 august 2017.

2. UTILIZAREA MANUALELOR ȘCOLARE ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL ÎN ANUL DE STUDII 2021-2022

Ținând cont de situația îngrijorătoare din ultimii ani privind utilizarea manualelor școlare, din anul curent de studii se va asigura și monitoriza utilizarea consecventă a manualelor școlare aprobate de MECC (Tabelul 1).

Manualul școlar constituie un document curricular oficial de politică educațională, care asigură concretizarea programei școlare prin următoarele componente:

- *componenta informațională* contribuie la transmiterea cunoștințelor, consolidarea, dezvoltarea și integrarea achizițiilor, educația socială și culturală etc.;
- *componenta acțională* reflectă un sistem de activități ce includ sarcini didactice formulate în context taxonomic, însoțite de metode și tehnici interactive, care implică elevii într-un proces de învățare constructiv prin stimularea imaginației, a gândirii creatoare, a învățării prin descoperire, realizând, totodată, evaluarea și autoevaluarea propriilor achiziții.

Pentru cadrele didactice, manualul trebuie să constituie un instrument de bază cu rol de proiect pedagogic deschis, de orientare îndeaproape a activității didactice în vederea realizării curriculumului. Pentru elevi, manualul este cel mai important instrument de lucru, detaliind într-un limbaj adecvat experiențele necesare pentru ca ei să poată atinge finalitățile stabilite prin curriculum în condițiile definite prin principiile pedagogice generale și specifice, aspectele de didactică a disciplinei. Lucrul cu manualul, ca suport pentru învățare, constituie una dintre componentele esențiale ale competenței cheie *a învăța să înveți*.

ATENȚIE! Caietele de lucru pentru elevi (tipărite) nu pot înlocui manualul școlar, deoarece nu includ componenta informațională ca suport pentru predarea noului, nu asigură funcțiile manualului școlar. Asemenea caiete constituie suporturi didactice auxiliare ce pot fi folosite în vederea antrenării și dezvoltării capacităților aplicative, constituente ale competențelor curriculare, în contexte legate de lucrul independent al elevilor, activităților diferențiate și individualizate, de teme pentru acasă (în conformitate cu cerințele regulamentare).

În anul 2021 MECC a aprobat și a asigurat repartizarea în instituții de învățământ a caietelor elevului pentru clasa I, aferente Abecedarului. Alte suporturi didactice auxiliare (caiete de lucru ale elevilor, culegeri de teste/probe de evaluare, culegeri de exerciții) nu sunt aprobate de Ministerul Educației. Alegerea și utilizarea lor constituie o libertate și o responsabilitate a cadrului didactic.

Suporturile didactice auxiliare se vor alege de către cadrele didactice în mod judicios, ținând cont de prevederile curriculare, posibilitățile de armonizare cu manualul, specificul clasei de elevi. Alegerea suporturilor auxiliare se va consulta cu managerul pentru învățământul primar, care va exclude abuzul de suporturi auxiliare, precum nici nu va impune procurarea unor anumite suporturi.

Tabelul 1. Manualele școlare și suporturi aferente aprobate de MECC pentru anul de studii 2021-2022

Denumirea	Limba de instruire	Anul introducerii în SÎM	Autorii	Editura
Clasa I				
Abecedar. Manual de limba și literatura română pentru clasa I. Partea 1	Română	2021	M. Buruiană, A. Ermicioi, P.V. Slavu, C. Dragomir	Știința
Abecedar. Manual de limba și literatura română pentru clasa I. Partea 2				
Abecedar. Caietul elevului. Partea 1				
Abecedar. Caietul elevului. Partea 2				
Ghid de implementare a setului didactic Abecedar și Caietul elevului			M. Buruiană, A. Ermicioi, P.V. Slavu	

Букварь. Часть I. Букварь. Часть II. Букварь. Прописи Букварь. Тетрадь ученика Букварь. Гид для учителя	Rusă	2021	A.Curacițchi, N. Socolova	Univers Educațional, Prut Internațional
Limba și literatura română	Rusă	2019	T. Callo	ARC
Matematică, manual pentru clasa I Matematică, clasa I. Ghid de implementare a manualului	Română/ Rusă	2021	L. Ursu, I. Lupu, Iu. Iasinschi	Prut Internațional
Educație digitală, clasa I: Suport didactic pentru elevi și cadre didactice	Română/ Rusă	2018	A.Gremalschi, S. Corlat, A. Braicov	Ediție multimedia http://ctice.gov.md/ /manuale-scolare/
Clasa a II-a				
Limba și literatura română	Română	2019	M. Marin, D. State	Cartier
Limba și literatura rusă	Rusă	2015	T. Rasscazova, T. Mihailova ș. a.	Știința
Limba și literatura română	Rusă	2019	V. Guțu, T. Cazacu	Lumina
Matematică, manual pentru cl. II Matematică, clasa a II-a. Ghid de implementare a manualului	Română/ Rusă	2021	L. Ursu, I. Lupu, Iu. Iasinschi.	Prut Internațional
Științe	Română / Rusă	2019	G. Bărbulescu, D.E. Ioniță, A.M. Cănațoiu	Litera
Educație muzicală	Română/ Rusă	2019	A. Borș, M. Morari ș.a.	Știința
Educație plastică	Română/ Rusă	2015	E. Samburic, L. Prisăcaru ș.a.	ARC
Educație moral - spirituală	Română/ Rusă	2019	T. Neculcea, A. Cara, A. Vartic	Lyceum
Educație digitală, clasa II: Suport didactic pentru elevi și cadre didactice	Română/ Rusă	2019	A.Gremalschi, S. Corlat, A. Braicov	Ediție multimedia http://ctice.gov.md/ manuale-scolare/
Clasa a III-a				
Limba și literatura română	Română	2020	M. Buruiană, A. Ermicioi ș. a.	Știința
Limba și literatura rusă	Rusă	2016	T. Rasscazova, T. Mihailova	Știința
Limba română ALBINUȚE	Rusă	2020	T. Cazacu, L. Nicolăescu - Onofrei, Z. Tăriță	Cartier
Matematică	Română/ Rusă	2020	L. Ursu, I. Lupu. Iu. Iasinschi.	Prut Internațional
Științe	Română/ Rusă	2016	Z. Galben- Panciu, I. Botgros ș.a.	Prut Internațional
Educație muzicală	Română /Rusă	2020	M. Morari, A. Borș	Știința
Educație plastică	Română/ Rusă	2020	I.Canțîru, A. Vatavu, O. Carauș	ARC

Educație tehnologică	Română/ Rusă	2016	E. Grosu, R. Croitoru, L. Ciobanu ș.a.	Epigraf
Educație digitală, clasa a III-a: Suport didactic pentru elevi și cadre didactice	Română	2020	A.Gremalschi, S. Corlat, A. Braicov,	Ediție multimedia http://ctice.gov.md/ /manuale-scolare/
Clasa a IV-a				
Limba și literatura română	Română	2020	M. Marin, T. Niculcea	Cartier
Limba și literatura rusă	Rusă	2017	G. Drozd, O. Borodaeva, O. Kurteva	Tip. Centrală
Limba și literatura română FĂGURAȘ	Rusă	2020	T. Cazacu, L. Nicolăescu, Z. Tăriță	Cartier
Matematică	Română/ Rusă	2020	L. Ursu, I. Lupu, Iu. Iasinschi.	Prut Internațional
Științe	Română/ Rusă	2017	Z. Galben- Panciu, I. Botgros ș.a.	Prut Internațional
Istoria românilor și universală	Română/ Rusă	2020	P. Cerbușca	Știința
Educație muzicală	Română/ Rusă	2017	S. Croitoru, I. Gagim	Știința
Educație plastică	Română/ Rusă	2020	I. Canțîru, A. Vatavu, O. Carauș	ARC
Educație tehnologică	Română/ Rusă	2017	E. Grosu, R. Croitoru ș.a.	Epigraf

3. ASPECTE SPECIFICE PRIVIND ORGANIZAREA PROCESULUI EDUCAȚIONAL LA DISCIPLINELE ȘCOLARE ÎN ANUL DE STUDII 2021-2022

3.1. ORIENTĂRI GENERALE

- (1) În clasele II-IV, la disciplinele Limba de instruire (română/rusă) și Matematică se va asigura o perioadă de timp pentru **recuperare/consolidare** la începutul anului școlar. Durata și conținutul recuperării/consolidării se vor decide de către învățător în funcție de necesitățile elevilor. Se va ține cont de gradul de atingere a finalităților curriculare din clasa precedentă, în condițiile învățării mixte impuse de situația epidemiologică din anul de studii 2020-2021. La celelalte discipline, desfășurarea perioadei de recuperare/consolidare la începutul anului școlar în clasele II-IV rămâne la discreția învățătorului, în funcție de rezultatele școlare ale elevilor la finele clasei precedente.
- (2) În toate clasele și la toate disciplinele se va realiza **evaluarea inițială**. În cazul desfășurării perioadei speciale de recuperare/consolidare la disciplină, evaluarea inițială se va administra la finele perioadei respective. În cazul în care învățătorul decide să nu desfășoare la anumite discipline recuperare/consolidare, evaluarea inițială poate fi realizată în săptămâna a doua/ a treia a anului școlar.

ATENȚIE! În perioada evaluărilor inițiale la începutul anului școlar se va exclude stresarea elevilor și a părinților. Această perioadă coincide cu adaptarea/ readaptarea micului școlar la procesul educațional și trebuie să instaleze o stare de bine pentru toți participanții la acest proces.

Evaluarea inițială la începutul anului școlar, ca, de altfel, orice act evaluativ, nu trebuie să fie abordată ca motiv pentru acțiuni restrictive/ mustrare/ învinovățire, dar ca o pistă pentru îmbunătățirea performanțelor.

- (3) În toate clasele și la toate disciplinele se va urmări armonizarea proceselor de predare, de învățare, de evaluare, asigurând ponderea necesară fiecăreia dintre cele trei componente ale procesului didactic și orientând **predarea și evaluarea pentru învățare**. În corespundere cu [Metodologia privind evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar, clasele I-IV](#), **abordarea cantitativă în aprecierea rezultatelor probelor de evaluare se va aplica doar în cazurile acordării de calificative, iar în toate celelalte cazuri pentru aprecierea rezultatelor se va asigura abordarea calitativă.**
- (4) La necesitate, în proiectele didactice de lungă și de scurtă durată se vor opera **adaptări curriculare** în funcție de: perioada de timp oferită recuperării/consolidării la începutul anului școlar și rezultatele evaluării inițiale; prioritizarea finalităților curriculare în cazul unei eventuale perioade de învățare mixtă, cauzată de evoluția situației epidemiologice.

ATENȚIE! În anul de studii 2021-2022 este recomandabilă la începutul anului proiectarea de lungă durată doar pentru semestrul 1, iar la finalizarea acestuia - proiectarea pentru semestrul 2, ținând cont de evoluția situației epidemiologice. Pe pagina web a ME se oferă modele de proiecte didactice de lungă durată la diferite discipline pentru clasele I-IV. Managerii vor urmări respectarea judicioasă și personalizarea adecvată a modelelor de către cadrele didactice, în funcție de situațiile concrete.

3.2. RECUPERAREA/CONSOLIDAREA ȘI EVALUAREA ÎNȚIALĂ LA ÎNCEPUTUL ANULUI ȘCOLAR

În contextul desfășurării parțiale la distanță a procesului de învățământ în anul de studii 2020-2021, recuperarea/consolidarea și evaluarea inițială la începutul anului școlar 2021-2022 au o importanță deosebită. În clasele II-IV, la Limba de instruire (română/ rusă) și Matematică se vor proiecta și realiza **în mod obligatoriu** activități special destinate recuperării/consolidării achizițiilor curriculare dobândite de elevi în anul școlar precedent, cu preponderență vizând cele învățate la distanță și necesare pentru studierea cu succes a disciplinei în anul școlar curent.

În cazul în care se decide desfășurarea perioadei de recuperare/consolidare și la alte discipline, proiectarea didactică se va realiza în conformitate cu recomandările oferite în [Repere metodologice privind organizarea procesului educațional în învățământul primar în anul de studii 2020-2021](#). Excepție fac: disciplina *Științe* în clasa a II-a, deoarece în clasa I nu s-a învățat; disciplina *Istoria românilor și cea universală*, care începe în clasa a IV-a. În aceste cazuri, evaluarea inițială la începutul anului școlar se realizează în mod tradițional.

Rezultatele activităților de recuperare/ recapitulare vor fi determinate în cadrul **evaluării inițiale** a unităților de competență prioritare, prevăzute în curriculum pentru sfârșitul clasei precedente, și vor fi valorificate ulterior în cheia diferențierii și individualizării.

- **La disciplina Limba și literatura română** evaluarea inițială de la începutul anului școlar se va realiza în cadrul unității de învățare nr. 1 la momentul decis de cadrul didactic, printr-o probă de scrisă ce va include itemi pe nivele cognitive. Evaluarea orală a unităților de competență prevăzute pentru recuperare/consolidare se va realiza prin evaluări punctuale pe parcursul unității de învățare nr. 1. Recomandări concrete se prezintă în Anexele 1, 2, 3 și în capitolul 4 al prezentului document.
- **La disciplina Русский язык и литература (clasele cu instruire în limba rusă)**, evaluarea inițială de la începutul anului școlar se va realiza la finele unității de învățare nr. 1, în întregime dedicată recuperării/consolidării achizițiilor cognitive dobândite în clasa precedentă. Proba de evaluare inițială va fi scrisă și va include itemi pe nivele cognitive. Evaluarea orală a unităților de competență prevăzute pentru recuperare/consolidare se va realiza prin evaluări punctuale pe parcursul unității de învățare nr. 1. Recomandări concrete se oferă în Anexele 1, 2, 3 și în capitolul 4 al prezentului document.

- **La disciplina Matematică**, evaluarea inițială de la începutul anului școlar se va realiza la finele unității de învățare nr. 1, în întregime dedicată recuperării/recapitulării achizițiilor cognitive dobândite în clasa precedentă. Testul/proba de evaluare inițială va fi scris și va include itemi pe nivele cognitive. Manualele de matematică, aprobate pentru anul școlar 2021-2022, conțin asemenea probe la sfârșitul primei unități de învățare. Recomandări concrete se oferă în Anexele 1, 2, 3 și în capitolul 4 al prezentului document.
- **La celelalte discipline** (Științe, Educație moral-spirituală, Educație muzicală, Educație plastică, Educație fizică, Educație tehnologică, Dezvoltare personală), evaluarea inițială se va realiza în cadrul unității de învățare nr. 1. În cazul desfășurării perioadei de recuperare/consolidare, se recomandă a folosi metoda alternativă de evaluare *observarea comportamentului cognitiv al elevului* pe parcursul activităților de recuperare/consolidare. Recomandări concrete oferă în Anexa 3 și capitolul 4 al prezentului document.

Rezultatele elevilor la evaluarea inițială de la începutul anului școlar **nu vor fi apreciate prin calificative sau descriptori** ai nivelelor de performanță. Învățătorul va adopta o abordare calitativă, centrându-se pe **elucidarea deficiențelor de cunoaștere, înțelegere și aplicare**, va formula judecăți apreciative, folosind cuvinte încurajatoare și evidențiind aspectele la care elevul trebuie să ia atenție pe viitor.

Pentru fiecare elev, rezultatele căruia la evaluarea inițială vor demonstra că nivelul necesar învățării cu succes în anul curent nu a fost atins, se va pune în aplicare un **plan de recuperare** după modelul din *Metodologia privind evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar, clasele I-IV (2019)*, care se va plasa în portofoliul elevului respectiv.

Activitățile de recuperare/ consolidare vor fi încadrate în proiectarea didactică la unitatea de învățare nr. 1:

(1) la nivel de proiectare anuală (administrarea disciplinei)

- la calculul numărului de ore pentru unitatea de învățare nr. 1 se va ține cont de timpul alocat activităților de recapitulare/consolidare și, corespunzător, se va indica evaluarea inițială de la începutul anului școlar (EI 1);
- la repartizarea orelor pentru celelalte unități de învățare se va ține cont de numărul de ore alocat unității nr. 1 în contextul general al recomandărilor curriculare privind repartizarea orelor pe unități de învățare;

(2) la proiectarea unității de învățare nr. 1:

- lista unităților de competențe proiectate la această unitate de învățare se vor include cele ce se preconizează pentru recuperare/ consolidare, numerotându-le: R/C1, R/C2 etc.; respectivele unități de competențe se selectează din curriculumul clasei precedente, din lista unităților prevăzute la sfârșitul acestei clase;
- la rubrica „Observații” se va scrie unitatea de competență (R/C) care a fost recuperată/ consolidată la lecția respectivă; această cerință nu este obligatorie în cazul în care toată unitatea de învățare nr. 1 este destinată recuperării/consolidării (de exemplu, disciplinele Русский язык и литература (clasele cu instruire în limba rusă), Matematică);
- la rubrica „Evaluare” se notează EI 1; învățătorul poate face detalieri/precizări privind EI 1;

(3) la nivel de proiectare de scurtă durată în cadrul unității de învățare nr. 1:

- activitățile de recuperare/consolidare vor fi reflectate la nivel de obiective ale lecției, în baza unităților respective de competențe (R/C);
- sarcinile de recuperare/consolidare vor fi preponderent selectate/clonate din manualele aprobate de MECC;
  - se va promova abordarea diferențiată și individualizată, inclusiv la temele pentru acasă.

3.3. APRECIEREA REZULTATELOR EVALUĂRII

În cadrul monitorizării în anii 2019-2021 a procesului educațional în instituțiile de învățământ s-au constatat deficiențe în respectarea prevederilor [Metodologiei privind evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar, clasele I-IV \(2019\)](#) pe dimensiunea aprecierii rezultatelor evaluării. În acest context, accentuăm următoarele prevederi ale MECD.

ATENȚIE! **Aprecierea rezultatelor evaluării se abordează cantitativ (pe bază de punctaj) doar în cazurile acordării de calificative (FB, B, S).** În acest scop se aplică grila de apreciere pe baza procentajului dată în [MECD](#) (p. 14).

În cazul aprecierii prin descriptori (i, g, s), proba de evaluare nu va prevedea acordarea de punctaj și nu se va aplica grila de apreciere pe baza procentajului. În aceste cazuri se evaluează comportamentul performanțial al elevului, manifestat în cadrul realizării probei, se vizează modul în care elevul atinge succesul scontat: independent, ghidat de învățător sau cu mai mult sprijin.

Este o abordare calitativă care nu se bazează pe numărul de greșeli comise de elev, dar se centrează pe copilul concret. Realizând proba, elevul poate comite mai multe greșeli, majoritatea având aceeași cauză. Anume identificarea cauzelor și aprecierea gravității acestora sunt importante pentru a combate ulterior greșelile constatate.

Prin stabilirea descriptorului „ghidat de învățător” sau „cu mai mult sprijin”, cadrul didactic constată necesitatea unei remedieri, unui ajutor diferențiat/ individualizat (ghidare sau mai mult sprijin) pentru elevul respectiv și își asumă responsabilitatea acordării acestuia.

3.4. PRIORITIZAREA CURRICULARĂ ÎN EVENTUALE CONDIIȚII DE ÎNVĂȚARE MIXTĂ IMPUSE DE EVOLUȚIA SITUAȚIEI EPIDEMIOLOGICE

În eventuale condiții de învățare mixtă impuse de evoluția situației epidemiologice, este recomandabilă o prioritizare curriculară. În tabelul 2 se prezintă unitățile de competență care se recomandă ca extindere sau opțional în condițiile învățării mixte. Celelalte unități de competență rămân a fi obligatorii.

Astfel, în eventuale situații de învățare mixtă în anul școlar curent, se propune o gradare a obligativității unităților de competență, care generează adaptări ale conținuturilor și necesită o atenție sporită la elaborarea/adaptarea probelor de evaluare:

- (1) **unități de competență obligatorii** – abordate în mod obligatoriu în procesul de predare-învățare și evaluate în mod obligatoriu conform MECD;
- (2) **unități de competență la extindere** – abordate la decizia cadrului didactic în procesul de predare-învățare, doar în premisa realizării depline a prevederilor obligatorii; nu se evaluează;
- (3) **unități de competență opționale** – abordate la decizia cadrului didactic în procesul de predare-învățare, doar în premisa realizării depline a prevederilor obligatorii și a celor la extindere; nu se evaluează.

Cadrele didactice vor ține cont de prioritizarea curriculară:

- la proiectarea didactică de lungă și de scurtă durată;
- la elaborarea/ alegerea/ adaptarea probelor de evaluare.

ATENȚIE! În condițiile unui învățământ tradițional, față în față, toate aceste prioritizări se exclud.

Specificăm că, în anul de studii 2021-2022, **zilele de activități transdisciplinare vor avea caracter obligatoriu doar dacă în perioada respectivă procesul educațional se desfășoară tradițional.** În cazul în care în perioada vizată procesul educațional se desfășoară la distanță, zilele de activități transdisciplinare vor avea caracter opțional.

Tabelul 2. Unități de competență recomandate ca extindere sau opțional în condiții de învățare mixtă în anul de studii 2021-2022

Legendă: * - extindere; ** - opțional

Disciplina	Clasa I	Clasa a II-a	Clasa a III-a	Clasa a IV-a
Limba și literatura română	1.1*; 1.2*; 2.2*; 2.3*; 2.4*; 2.5**; 2.6*; 2.7*; 3.3*; 3.4*; 3.5**; 4.3*; 5.2*; 6.1*; 6.2*; 6.3**; 6.4**	1.1*; 1.2*; 2.2*; 2.3*; 2.4*; 2.5**; 2.6*; 2.7*; 3.3*; 3.4*; 3.5**; 4.3*; 4.4*; 5.2*; 6.2*; 6.3*; 6.4**	1.1*; 1.2*; 2.3*; 2.4*; 2.5**; 2.6*; 2.7*; 3.3*; 3.4*; 3.5**; 3.8**; 4.2*; 4.3*; 5.2*; 5.4*; 5.5*; 6.2*; 6.3*; 6.4**; 6.5**	1.2**; 1.3*; 1.4*; 2.2*; 2.4*; 2.5*; 2.6*; 2.7**; 3.4*; 3.5*; 4.1*; 4.3*; 4.4*; 5.4*; 6.1*; 6.3*; 6.4*

Русский язык и литература	1.1*; 3.4*; 3.5*; 5.1*; 6.1*; 6.3*.	1.1*; 2.1*; 3.2*; 3.4*; 3.5*; 4.1**; 5.4**; 6.1*; 6.3*.	1.1*; 1.3*; 1.4**; 3.2*; 3.4*; 3.5*; 4.1**; 6.1*; 6.3*.	1.1*; 1.3*; 1.4**; 3.2*; 3.4*; 3.5*; 4.1**; 4.2*; 6.1*; 6.3*.
Matematică	3.5*; 4.8*; 5.8*.	1.5*; 2.5*; 3.5*.	2.5*; 3.5*; 4.5**.	2.5*; 3.5*; 5.6**.
Științe	-	1.3*; 2.5*; 3.3*; 4.5*.	1.4**; 2.4*; 3.3*; 3.4**; 4.4**.	1.5*; 3.3**; 3.4*; 4.2*; 4.3*.
Istoria românilor și universală	-	-	-	1.3*; 2.2*; 3.2**.
Educație moral-spirituală	4.1*.	4.1*.	4.1*; 4.2*.	4.1*.
Educație muzicală	2.2*; 4.1*.	4.2*.	2.2*.	2.2*; 3.1*; 3.3*.
Educație plastică	-	3.1*	4.2**	4.2**
Educație fizică	2.1**; 2.2**; 2.4*; 2.7*; 2.10**; 3.3*.	2.1**; 2.2**; 2.9*; 2.10**; 3.4**.	2.1**; 2.3*; 2.5**; 2.6*; 2.8*; 2.11**.	2.1*; 2.3**; 2.5**; 2.8*; 2.10*; 2.11**; 2.12*; 2.13**; 3.1**; 3.3*.
Educație tehnologică	3.4*; 3.6*; 3.7*; 3.10*; 3.11*; 3.12*.	2.3*; 3.3*; 3.5*; 3.7*; 3.8*; 3.9*; 3.10**.	1.2*; 2.3*; 2.4**; 3.9*; 3.10*; 3.13*; 3.14*; 4.3**; 4.4*; 5.3*; 5.4*; 6.3*; 6.4**; 6.5*.	1.2*; 1.4**; 2.3*; 3.5*; 3.6*; 3.10*; 4.3**; 5.3*; 5.4*; 6.3**; 6.5*; 7.2*; 7.5*; 8.6**; 8.7*; 8.8*; 8.9*.
Dezvoltare personală	1.2*; 2.2*.	-	4.3*.	4.3*.

3.5. ADAPTAREA DEMERSURILOR DIDACTICE ÎN CONTEXTUL ÎNVĂȚĂRII MIXTE ÎN CONDIȚII IMPUSE DE EVOLUȚIA SITUAȚIEI EPIDEMIOLOGICE

În condițiile specifice de organizare a procesului educațional, demersul didactic se va axa pe următoarele prevederi:

- **accentuarea actului de învățare**, stimulând învățarea individuală/ independentă în măsura posibilităților fiecărui copil;
- **familiarizarea micilor școlari cu tehnici de învățare independentă** și aplicarea lor în studierea materiei noi, respectând particularitățile de vârstă; în acest sens este imperios necesar de a asigura **competența elevului de a lucra cu manualul școlar** – elevul trebuie să cunoască ce informații conține manualul și să fie capabil să găsească, la necesitate, regula/ exemplul/ modelul/ algoritmul etc. care îl poate ajuta la efectuarea unei sarcini de lucru independent.

În cazul comunicării la distanță, se vor valorifica cele patru variante de lecții recomandate în [Reperle metodologice privind organizarea procesului educațional în condițiile învățării mixte în contextul epidemiologic de COVID-19, pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal](#) (p. 23-28) aprobate prin de Ordinul MECC nr. 1131 din 13.10.2020: lecția tradițională; lecția cu participanți la distanță; lecția mixtă/hibridă; lecția desfășurată în regim online.

Ca suport pentru activități asincron de dirijare a învățării și de învățare independentă, este recomandabil de a propune elevilor algoritmi de realizare a sarcinilor/ metode/ tehnici de învățare prezentate clar, succint, pertinent în corespundere cu particularitățile de vârstă ale elevilor. În acest scop pot fi folosite resurse oferite pe paginile web mecc.gov.md și educatieonline.md.

Sarcinile de învățare independentă propuse ca temă pentru acasă, după caz – diferențiat/ individualizat, se proiectează în corespundere cu *Instrucțiunea privind managementul temelor pentru acasă (2018)* și se verifică în conformitate cu *Metodologia privind evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar (2019)*. Se interzice a impune elevului realizarea sarcinilor de învățare din suporturi didactice auxiliare la care acesta nu are acces.

În condițiile învățării la distanță rămân obligatorii prevederile *Metodologiei privind evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar (2019)*, inclusiv cele cu referință la activitățile de autoevaluare (autoverificare, autocorectare, autoapreciere).

În condițiile îmbinării învățării în școală cu învățarea online, este posibilă utilizarea diferitor tipuri de resurse educaționale digitale și servicii online.

G Suite pentru Educație este o suita de aplicații Google recomandată de MEC. La 17.07.2020, MECC și gigantul american Google au semnat un Memorandum de Înțelegere privind implementarea Google pentru Educație în Republica Moldova. Printre tehnologiile Google de care beneficiază profesorii și elevii din Republica Moldova, evidențiem *Google Classroom* (interacțiunea între profesori și elevi), *Google Meet* (organizarea lecțiilor video online), *Google Drive* (stocarea materialelor pe Cloud și colaborare), *Google Sites* (organizarea și prezentarea temelor), precum și alte aplicații utile procesului de studiu. Parteneriatul cu Google a fost facilitat prin intermediul Centrului Național de Inovații Digitale *Clasa Viitorului* (www.clasaviitorului.md/) care asigură consultanță și suport tehnic în formarea continuă a cadrelor didactice privind utilizarea suitei de aplicații Google pentru Educație.

O altă suită de programe și servicii recomandată de MECC este oferită de **Microsoft Office 365 Education**. În baza Memorandumului de Înțelegere semnat de MECC și Compania Microsoft la 25.09.2020, Planul A1 al Office 365 pentru Educație este complet gratuit atât pentru elevi, cât și pentru profesori. Acesta conține versiunea online complet gratuită de Office (Word online, Excel online, PowerPoint online, Outlook online și OneNote online) cu e-mail, conferințe video, hub particularizat pentru lucru în echipă la clasă cu Microsoft Teams, formulare (Forms), cataloage digitale, rețea de comunicare internă, instrumente de conformitate și protecția informațiilor. Persoanele interesate de accesarea pachetului **Office 365 A1** pot lăsa un mesaj la adresa microsoft@mecc.gov.md sau admin@upsc.md pentru a crea un cont pe Microsoft.

De asemenea, recomandăm utilizarea **registrii electronice al SIME**. Registrul este gratuit, conține mai multe servicii integrate: note, tipul lecției (inclusiv lecții la distanță), tema de acasă, atașamente utile, link către lecții înregistrate, orarul personalizat al lecțiilor, structura anului școlar, acces la lecțiile online etc. Instituțiile de învățământ pot solicita acces la acest registru de la Ministerul Educației și Cercetării, expedind o solicitare la adresa sime@mecc.gov.md.

Abundența ofertei face alegerea dificilă. Contează foarte mult ca modul de utilizare să fie ușor de însușit atât de profesori cât și de elevi, astfel încât să devină o rutină. De asemenea, contează scalabilitatea platformei, atât ca număr de utilizatori cât și ca funcționalități suplimentare ce pot fi adăugate în timp. În acest sens, **recomandăm să se discute și să se decidă la nivelul instituției asupra utilizării unei singure platforme pentru comunicarea sincronă**. Utilizarea unei singure platforme va asigura eficiența activităților, confortul psihologic atât al elevilor, cât și al părinților care sprijină învățarea la distanță a elevilor minori.

4. REPERE METODOLOGICE PRIVIND PROCESUL EDUCAȚIONAL LA DISCIPLINELE ȘCOLARE ÎN ANUL DE STUDII 2021-2022

În elaborarea acestui capitol s-a ținut cont de rezultatele chestionării în anul de studii 2020-2021 a cadrelor didactice, privind:

- Repere metodologice de organizare a procesului educațional în învățământul primar în anul de studii 2020-2021;
- Curriculum pentru învățământul primar.

ATENȚIE! Managerii responsabili pentru învățământul primar nu vor încuraja folosirea unor proiecte didactice de lungă durată procurate de la diverși distribuitori, fără ca acestea să fie personalizate de către cadrele didactice.

Pe pagina web a MEC se găsesc [Modele de proiecte didactice de lungă durată, anul de studii 2020-2021](#) care se recomandă a fi folosite prin adaptare la structura noului an școlar și alți factori eventuali de impact.

În Anexa 4 a prezentului document se oferă suplimentar modele de proiecte didactice de lungă durată la Educația fizică, clasele I-IV.

4.1. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

4.1.1. Repere de bază

Menționând că în anul de studii 2021-2022 rămân în vigoare prevederile *Reperelor metodologice privind organizarea procesului educațional în învățământul primar în anul de studii 2020-2021* cu privire la disciplina Limba și literatura română, accentuăm următoarele aspecte.

- Disciplina școlară Limba și literatura română este construită în baza direcțiilor valorice ale educației lingvistice și literar-artistice, ceea ce permite abordarea în manieră funcțional-aplicativă. Disciplina școlară Limba și literatura română are la bază *modelul comunicativ-funcțional* ce permite formarea deprinderilor integratoare ale competenței de comunicare: *ascultarea, vorbirea, citirea și scrierea*. Deprinderile integratoare se formează pe tot parcursul nivelului primar de învățământ. Cadrul didactic va urmări în proiectarea de lungă durată și proiectarea de scurtă durată corelarea activităților de receptare și producere de mesaje orale și scrise, ce prevăd formarea celor patru deprinderi integratoare.
- Disciplina școlară Limba și literatura română vizează abordarea noțiunilor lingvistice și literare în conformitate cu particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor. În acest sens: în clasele I-II respectivele noțiuni se vor aborda la nivel de inițiere, iar în clasele III-IV - la nivel de aprofundare;
- Disciplina școlară Limba și literatura română presupune corelarea elementelor de construcție a comunicării, care vor fi abordate în baza *textului literar/textului nonliterar*.
- *Lectura particulară* este o componentă obligatorie a disciplinei Limba și literatura română și va fi realizată pornind de la operele cunoscute către extinderea experiențelor lectorale sau se va respecta principiul instruirii graduale (mărimea textului/cărții).

4.1.2. Recuperarea/consolidarea și evaluarea inițială la începutul anului școlar

În anul de studii 2021-2022, la începutul anului școlar în clasele II-IV se va realiza în mod obligatoriu recuperarea/consolidarea achizițiilor preconizate pentru clasa precedentă și evaluarea inițială. Modele de proiectare a respectivei perioade se oferă în Anexele 1, 2, 3.

În procesul proiectării de lungă durată după manualele aprobate, pentru proiectarea recuperării/consolidării se va ține cont de achizițiile dobândite în anul precedent în perioada învățării la distanță. Cadrele didactice vor analiza finalitățile curriculare pentru clasa precedentă și le vor determina pe cele necesare de recuperat/consolidat în perioada de revenire la școală, numerotându-le, respectiv cu R/C1, R/C2 etc.

Rezultatele activităților de recuperare/ recapitulare vor fi determinate în cadrul **evaluării inițiale** a unităților de competență prioritare, prevăzute în curriculum pentru sfârșitul clasei precedente, și vor fi valorificate ulterior în cheia diferențierii și individualizării.

4.1.3. Repere privind predarea-învățarea din perspectiva formării competențelor

- **Competența specifică:** *Receptarea mesajului oral în situații de comunicare, manifestând atitudine pozitivă, atenție și concentrare.*

Perceperea mesajului oral marchează posibilitatea integralizării deprinderilor comunicative. Înțelegerea după auz este o activitate complexă, o *activitate verbală* ce are la bază două componente:

- *Receptarea* formei sonore a mesajului verbal emis și segmentarea lui în blocuri semantice, îmbinări de cuvinte, cuvinte;

- **Înțelegerea** mesajului sonor care presupune a cunoaște sistemul fonematic și elementele lexicale ale limbii, cât și de a asimila sensul construcțiilor logico-gramaticale din care e compus mesajul.

Procesul de ascultare va cuprinde etapele detaliate în Ghidul de implementare a curriculumului pentru învățământul primar: *pre-ascultare, ascultarea propriu-zisă, post-ascultarea/re-ascultarea.*

În *etapa de ascultare propriu-zisă* se realizează audierea – activitatea ce asigură receptare -, dar și înțelegerea parțială a mesajului emis. În literatura de specialitate sunt menționate mai multe tipuri de audieri: *audierea însoțită de ilustrații (demonstrarea imaginilor la textul audiat etc.), audierea orientată, audierea cu completări, audierea cu răspunsuri la întrebări pe baza celor audiate, audierea cu determinarea numărului de propoziții în text, audierea și citirea sincronă a unui text, audierea și scrierea sincronă (selectivă) a unor silabe, cuvinte, propoziții, audierea cu gruparea cuvintelor din text în anumite blocuri semantice: (culori, acțiuni, rechizite școlare etc.), audierea selectivă.*

Selectarea audițiilor se va realiza ținând cont de particularitățile de vârstă ale școlarului mic și recomandările privind cerințele față de textele literare/nonliterare propuse pentru studiu în clasele primare.

➤ **Competența specifică: Producerea mesajului oral, demonstrând abordare eficientă în diferite contexte de realizare**

Pentru dezvoltarea comunicării dialogate este necesar de evidențiat specificul *situației de comunicare*, care are următoarele elemente: emițător, receptor, mesaj, context, canal și cod. Abordarea didactică a situației de comunicare va fi transpusă în felul următor:

Emițător	Cine vorbește?
Receptor	Cui i se adresează?
Context	Care este mesajul? Ce îi spune?
Canal	Cum e transmis mesajul (telefon, aer, calculator, hârtie)?
Cod	Ce mijloace de comunicare sunt folosite (cuvinte, gesturi, imagini)?

Comunicarea în dialog va presupune pregătirea elevilor conform următoarelor faze:

Faza de anticipare	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura imaginilor; • Formularea de întrebări și răspunsuri pe baza ilustrațiilor, a textelor citite, audițiilor.
Faza de inițiere	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza dialogurilor din textele citite, ținând cont de elementele situației de comunicare; • Precizarea modalităților de inițiere și de finalizare a unui dialog; • Modalitățile de întreținere a unui dialog; • Organizarea dialogului: solicitare/oferire de informații, convingerea receptorului, exprimarea acordului sau dezacordului.
Faza de stocare	<ul style="list-style-type: none"> • Construirea dialogurilor pe o temă dată; • Jocuri didactice și jocuri de rol.

În vederea depășirii dificultăților legate de construirea dialogurilor de către elevi, se va ține cont de următorul algoritm de activitate.

1. Prezentarea contextului comunicativ: *Matei citește o carte. Nu înțelege un cuvânt. Cere ajutorul fratelui său Dorin.*
  - Ce carte oferă definițiile cuvintelor?
  - Cum sunt aranjate cuvintele într-un dicționar?
  - Ce tipuri de dicționare cunoașteți?
2. Distribuirea rolurilor: *Matei* - emițător și *Dorin* - receptor.
3. Construirea dialogului:
  - *Dorin, te rog să mă ajuți!*
  - *Cu drag!*
  - *Ce înseamnă cuvântul indolent?*

- *Ar fi bine să cauți în dicționar!*
- *Un prieten la nevoie se lasă?*
- *În dicționar scrie următoarele: nepăsător, trândav.*
- *Mulțumesc frumos! Am finalizat temele mai repede!*

Comunicarea monologată în clasele primare se realizează prin diverse forme, cum ar fi: povestirea, repovestirea, prezentări orale. Comunicarea monologată va fi structurată pe trei părți: introducere, cuprins și încheiere. Relatarea unor întâmplări de către elevi va fi susținută prin urmărirea planului de idei, a unui șir de ilustrații sau benzi desenate. În vederea valorificării componentei paraverbale a comunicării și demonstrării coerenței în exprimare, modelul oferit de cadrul didactic este relevant și obligatoriu. În clasele I-II, nu li se va spune elevilor că trebuie să povestească la persoana a III-a, din considerentul că nu au însușit această particularitate lingvistică.

➤ **Competența specifică: *Receptarea textelor literare și nonliterare prin tehnici de lectură adecvate, dând dovadă de citire corectă, conștientă, cursivă și expresivă***

Cititul este activitatea complexă ce presupune, în primul rând, însușirea tehnicii, a mecanismului citirii, iar apoi înțelegerea și interpretarea celor citite. Astfel în clasele primare calitățile citirii vor fi formate în următoarea ordine: *corectă, cursivă, conștientă și expresivă*.

Metoda fonetică, analitico-sintetică este metoda științifică de predare a citirii și scrierii în clasa I, perioada alfabetică. Etapele metodei vizează realizarea, prioritar, a analizei fonetice (descompunerea cuvântului în sunete și litere) și apoi sinteza fonetică, adică (îmbinarea sunetelor sau literelor în silabe sau cuvinte), realizarea acestor operații va asigura citirea și scrierea corectă. Algoritmii de realizare a analizei și sintezei este prezentat în Ghidul de implementare a curriculumului pentru învățământul primar. Pentru eficiența aplicării metodei fonetice, analitico-sintetice se va ține cont de:

- Selectarea propoziției din comunicare pentru predarea sunetului și a literei noi va fi formată din 2-3 cuvinte;
- Cuvântul, ce va fi analizat fonetic, trebuie să nu aibă mai mult de 2-3 silabe;
- Dacă sunetul predat este:
  - *o vocală*, atunci silaba care conține sunetul nou va fi formată dintr-o vocală sau o consoană cunoscută și vocala nouă;
  - *o consoană*, atunci silaba care conține sunetul nou va fi formată din consoana nouă și o vocală cunoscută.

Metoda lecturii explicative este metoda prin care se abordează textele literare și nonliterare din perioada postalfabetică până la finele clasei a IV-a. Lectura explicativă integrează două activități specifice: înțelegerea textului și aprecierea/interpretarea textului adaptate la dimensiunile literar-artistice specificate în Curriculumul național pentru învățământul primar. Etapele lecturii explicative sunt prezentate în Ghidul de implementare a curriculumului pentru învățământul primar.

ATENȚIE!

- *Citirea în gând și citirea cu voce* sunt două procedee de citire prioritare în clasele primare.
- *Citirea demonstrativă a învățătoarei* se va realiza după citirea elevilor, pentru a evita citirea mecanică de către elevi

Abordarea textelor nonliterare în clasele primare este direcționată către utilitatea lor în viața de zi cu zi. Textele nonliterare vor fi studiate paralel cu textul literar, pentru a se asimila specificul lor. În cadrul receptării textelor nonliterare se va asigura înțelegerea literală a informației, semnificația termenilor, analiza conținutului:

<i>Tipul textului</i>	<i>Întrebări ce evidențiază specificul textului</i>
Textul nonliterar informativ	<ul style="list-style-type: none"> • Despre ce informează? • Cum se oferă informațiile? • Care este structura textului? • În ce scop este transmisă informația? • În ce măsură ai înțeles ce transmite autorul/sursa?
Textul nonliterar funcțional	<ul style="list-style-type: none"> • Când a fost scris mesajul? • De către cine a fost scris?

- Cui se adresează mesajul?
- Care este mesajul?
- Cu ce scop a fost scris mesajul?

➤ **Competența specifică: Producerea de mesaje simple în situații de comunicare, demonstrând tendințe de autocontrol și atitudine creativă**

În clasa I, contextele de realizare a scrierii vor fi realizate în dependență de gradul de dificultate: copiere, transcriere și dictare.

Scrierea cuvintelor cu cratimă, începând cu clasa a II-a, va fi predată prin demers inductiv. Ortogramele **sa/s-a**, **sau/s-au** se vor explica pornind de la mecanismul de verificare:

- cuvântul **sa** poate fi înlocuit cu *lui* ori *ei*.
- cuvântul **sau** poate fi înlocuit cu *ori*.

Dictarea este exercițiul de scrierea complex și va fi aplicată pentru verificarea scrierii corecte a ortogramelor doar după însușirea graduală a normelor ortografice: cunoaștere și înțelegere, aplicare, integrare.

➤ **Competența specifică: Aplicarea elementelor de construcție a comunicării în mesajele emise, manifestând tendințe de conduită autonomă**

Procesul de însușire a noțiunilor gramaticale se va realiza folosind calea inductivă de formare a noțiunilor. Astfel materialul de limbă de la care se pornește este enunțul/textul. Selectarea enunțului/enunțurilor pentru predarea noțiunii trebuie să reflecte specificul fenomenului gramatical impus de definiție, astfel în formularea unei definiții de lucru de către elevi nu vor fi întâmpinate dificultăți în relevarea aspectelor analizate.

Analiza lingvistică este metoda recomandată pentru studierea faptelor de limbă, ce asigură un caracter aplicativ și poate fi realizată la nivel fonetic, morfologic și sintactic:

- Analiza fonetică va viza sunetele, literele, vocalele și consoanele, silabele;
- Analiza morfologică nu va depăși prevederile curriculare privind noțiunea morfologică;
- Analiza sintactică la nivelul propoziției va începe cu identificarea *predicativului*, ca nucleu al propoziției, apoi a subiectului. Analiza sintactică va fi realizată, mai întâi, *relaționar*, apoi *liniar*.

➤ **Competența specifică: Gestionarea experiențelor lectorale în contexte educaționale, sociale, culturale, dând dovadă de interes și preferințe pentru lectură**

Valorificarea lecturii vine să completeze universul valoric al textelor literare/nonliterare propuse în manualele școlare. Selectarea lecturilor va fi prioritar realizată de către elevi în vederea stimulării interesului pentru lectură și evidențierea preferințelor lectorale, coordonată de cadrul didactic în cazul depășirii cerințelor față de textul/cartea recomandată pentru clasele primare.

Orice lectură va fi valorificată în aspect: cognitiv, formativ și educativ.

Lecția de lectură particulară va fi construită în baza reperelor metodologice descrise în Ghidul de implementare a curriculumului pentru învățământul primar.

4.1.4. Repere privind evaluarea

În tabelul de mai jos se propun repere orientative pentru proiectarea evaluărilor sumative în conformitate cu Metodologia evaluării criteriale prin descriptori în învățământul primar, clasele I-IV (2019) și manualele aprobate de ME.

Clasa	Nr. ore săpt.	Nr. ore per unit. de învățare	Nr. de unități de învățare	Nr. de ES	Nr. ore anual
I	8	I – 38; II – 82; III – 86; IV - 66	4	6 = 4 scrise + 2 orale (+ 1 anuală)	272
II	7	24-26	9	13 = 9 scrise + 4 orale (+ 1 anuală)	231
III	7	26-31	8	12 = 8 scrise + 4 orale (+ 1 anuală)	231
IV	7	22-24	10	15 = 10 scrise + 5 orale (+ 1 anuală)	231

ATENȚIE!

- Subliniem importanța lecției de recapitulare/ analiză-sinteză, premergătoare evaluării, precum și cea ulterioară de activități diferențiate de postevaluare (recuperare, antrenare, dezvoltare).
- Numărul de evaluări formative în etape se va decide de cadrul didactic în funcție de necesități și respectând prevederile MECED.
- Se va exclude dublarea evaluărilor anuale, acestea propunându-se sau de administrația instituției, sau de învățătorul clasei.

4.2. РУССКИЙ ЯЗЫК И ЛИТЕРАТУРА**4.2.1. Базовые положения по организации процесса обучения русскому языку и литературе в 2021-2022 учебном году**

Организация учебного процесса по русскому языку и литературе в 2021-2022 учебном году строится в соответствии с установленным типом обучения - прямым/в дистанционном формате. При прямом общении основой организации учебного процесса является интегрированный урок, представляющий межпредметную интеграцию двух учебных дисциплин – русского языка и литературы – со всеми требованиями к проведению, раскрытыми *Гидом по внедрению куррикулума для начального образования по русскому языку и литературе, 2018 (с.26-32)*

В случае дистанционного общения следует учитывать рекомендуемые *Методологией проведения дистанционного образовательного процесса, утвержденной приказом МОКИ №351 от 19.03.2020*, три сценария обучения: синхронное, асинхронное, смешанное. А также рекомендуется принять во внимание трудности проведения интегрированного урока, поскольку речь идет об объяснении учебного материала, связанного или с литературно-речевой темой, или языковой темой в течение ограниченного времени (25-30 минут), что позволит использовать только отдельные элементы интеграции.

При организации синхронного обучения следует учитывать тип уроков для преподавания литературно-речевой и языковой тем урока.

Учебная тема	Урок формирования способностей приобретения/понимания знаний	Урок формирования способностей применения / анализа-синтеза знаний
Литературно-речевая тема (изучение произведения конкретного автора)	<p>Вызов (5 мин.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Организационный момент, приветствие ▪ Актуализация знаний учащихся об авторе произведения или теме произведения. ▪ Объявление темы урока и целей урока (указание автора и названия произведения, видов работ, которые будут выполнены по содержанию текста). <p>Осмысление (15-20 мин.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Нацеливание на восприятие текста (через постановку вопроса). ▪ Чтение (в т.ч. наизусть)/пересказ текста учителем/учащимися, с помощью презентации, видео ресурса или учебного пособия. ▪ Ответы/выборочное чтение на поставленные вопросы. ▪ Определение главной мысли текста. <p>Рефлексия (5 мин.)</p> <p>Подведение итогов, обеспечение индивидуальной и коллективной обратной</p>	<p>Вызов (5 мин.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Организационный момент, приветствие. ▪ Объявление темы и постановка цели урока (продолжение изучения произведения) <p>Осмысление (15- 20 мин.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ответы/выборочное чтение на поставленные вопросы. ▪ Работа над микротемами для деления текста на части и составления плана. ▪ Словесное рисование картин (в случае изучения лирического стихотворения) ▪ Определение главной мысли текста. <p>Рефлексия (5 мин.)</p> <p>Подведение итогов, обеспечение индивидуальной и коллективной обратной связи с помощью вопросов, интерактивных техник по содержанию произведения.</p>

	связи с помощью вопросов, интерактивных техник по содержанию произведения.	
Языковая тема	<p>Вызов (5 мин.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Организационный момент, приветствие. ▪ Актуализация знаний по теме (в случае изучения пропедевтических тем в предыдущих классах). ▪ Объявление темы урока и постановка целей (указание языковой темы, видов работ/заданий, которые будут выполнены по формированию новых знаний). <p>Осмысление (15-20 мин.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Преподавание новой темы с помощью презентации, видео ресурса или прямого вмешательства учителя, представленное каким-либо электронным приложением. ▪ Объяснение рабочих заданий для выполнения. ▪ Выполнение заданий учащимися под руководством учителя, коррекция их выполнения. <p>Рефлексия (5 мин.)</p> <p>Подведение итогов, обеспечение индивидуальной и коллективной обратной связи с помощью вопросов, интерактивных техник по теме урока.</p>	<p>Вызов (5 мин.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Организационный момент, приветствие. ▪ Актуализация знаний по теме (изученного на предыдущем уроке). ▪ Объявление темы урока и постановка целей (продолжение изучения языковой темы, указание видов работ/заданий, которые будут выполнены по формированию новых знаний). <p>Осмысление (15-20 мин.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Объяснение рабочих заданий для выполнения. ▪ Выполнение заданий учащимися под руководством учителя, коррекция их выполнений. <p>Рефлексия (5 мин.)</p> <p>Подведение итогов, обеспечение индивидуальной и коллективной обратной связи с помощью вопросов, интерактивных техник по теме урока.</p>

Урок формирования способностей оценивания рече-языковой компетенции учащихся в синхронном варианте предусматривает:

(1) Вызов (5 мин.)

- Организационный момент, приветствие.

(2) Осмысление (15-20 мин.)

- Изучение теста (в Googl-форме, в вордовском формате, высланном по электронной почте, в сканированном/сфотографированном варианте).
- Самостоятельное выполнение теста.

(3) Рефлексия (5 мин.)

- Сдача тестовых работ.
- Подведение итогов, краткая обратная связь.

*Индивидуальное консультирование учащихся осуществляется после анализа тестовых работ.

Асинхронный формат обучения по русскому языку и литературе предполагает либо видеозапись содержания урока по указанным выше алгоритмам (для синхронного обучения), либо использование различных видео ресурсов, отражающих тему урока, предложенных Интернет-порталами, прикрепленными в используемых приложениях на уроках (например, в Google classroom).

Смешанный тип обучения нацеливает учителя на синхронное обучение новой теме урока с самостоятельным изучением учащимися отдельных дидактических материалов, выполнением каких-либо заданий, контроль над которыми может проводиться асинхронно.

4.2.2. Рекомендации по долгосрочному проектированию учебной дисциплины

Осуществляя долгосрочное проектирование по учебной дисциплине *Русский язык и литература* в 2021-2022 учебном году следует принять во внимание: количество оцениваний

(первичного – ПО, поэтапного формативного – ПФО, СО – суммативного оценивания, включая как письменное, так и устное.)

Класс	Кол-во часов в неделю	Кол-во учебных единиц	ПО ¹	ПФО ²	СО ³	Кол-во часов в год ⁴ (в I/II семестрах)
1	8	8+2 (послебукварный период ⁵ , повторение изученного за год)	8	16= 8 × 2	13 = 8 письменных + 4 устных + 1 годовое	272 (128/144)
2	7	6+2 (повторение изученного в предыдущем классе; повторение изученного за год)	7 = 1 (в конце первого модуля) + 6	12= 6 × 2	11= 6 письменных + 4 устных + 1 годовое	238 (108/130)
3	7	7+2 (повторение изученного в предыдущем классе; повторение изученного за год)	8 =1 (в конце первого модуля) + 7	14= 7 × 2	13 = 7 письменных + 5 устных + 1 годовое	238 (108/130)
4	7	6+2 (повторение изученного в предыдущем классе; повторение изученного за год)	7= 1 (в конце первого модуля) + 6	12= 6 × 2	11= 6 письменных + 4 устных + 1 годовое	238 (108/130)

ВНИМАНИЕ! До суммативного оценивания рекомендуется провести урок по типу формирования способностей анализировать-синтезировать знания, после проведения суммативного оценивания – постоценочную дифференцированную деятельность (восстановление, обучение, развитие).

- рекомендации по формированию **приоритетных куррикулумных компетенций** по русскому языку и литературе в 2021-2022 уч. году (таблица 2); в соответствии с выделенными компетенциями отобрать учебные продукты из Методологии КОД, через которые будут проверяться сформированные способности;
- особенности увеличения модуля **Повторения** в связи с **восстановлением/закреплением** (В/З) куррикулумного содержания предыдущего года обучения (в частности, тем, изучение которых приходилось на периоды, когда учебный процесс осуществлялся в режиме онлайн-обучения). В зависимости от степени сформированных компетенций учащихся на усмотрение учителя можно увеличить/уменьшить количество часов по отдельным темам, с учетом общего количества рекомендуемых часов на **«Повторение изученного в предыдущем**

¹ Первичное оценивание в начале учебного года проводится в конце модуля «Повторение изученного в предыдущем классе» с целью диагностирования уровня сформированности единиц компетенций, заявленных куррикулумом на конец учебного года (исключение — 1 класс), остальные первичные оценивания планируются в начале модуля с целью прогнозирования учебных результатов.

² Поэтапное формативное оценивание проводится с частотой два раза в каждом учебном модуле. В модулях «Повторение изученного в предыдущем классе» и «Повторение изученного за год» не проектируется.

³ Суммативное оценивание проводится в конце каждого учебного модуля. В модулях «Повторение изученного в предыдущем классе» и «Повторение изученного за год» не проектируется. В конце года проводится годовое суммативное оценивание.

⁴ Может варьироваться в зависимости от структуры учебного года и календарных дат для каждого учебного года.

⁵ Послебукварный период как учебный модуль может быть исключен для проведения в 1 классе, в зависимости от уровня первоклассников и способностей усвоения учебного материала. В связи с этим в данном модуле (по причине исключения из учебного содержания по усмотрению учителя), не рекомендуется проводить ни один из типов оценивания.

классе» – 28 часов (во 2-4 классах) При необходимости в модуле «Повторение» можно отказаться от проведения уроков внеклассного чтения для решения задач восстановления куррикулумных компетенций, сформированных в предыдущем учебном году.

4.2.3. Положения по организации процесса преподавания-учения-оценивания в перспективе формирования специфических компетенций

Специфическая компетенция 1. Воспринимать и понимать устные высказывания в различных коммуникативных ситуациях, проявляя внимание и сосредоточенность.

В содержании современного куррикулума по русскому языку и литературе специфическая компетенция 1 нацеливает учителя на организацию процессов восприятия детьми устных высказываний в различных коммуникативных ситуациях.

Компонентами коммуникативной ситуации являются:

- коммуниканты (те субъекты, которые вступают в общение);
- отношения взаимодействия коммуникантов (цель, время и место общения);
- текст (речевое сообщение – целостный текст, раскрывающий ситуацию общения);
- внеречевая деятельность коммуникантов (действия, сопровождающие реплики) и тех, кто пассивно участвует в общении;

Учитывая обозначенные компоненты, учитель руководит составлением устных высказываний младших школьников в различных ситуациях.

Компоненты коммуникативной ситуации	В школе	На детской площадке	В магазине	В транспорте
1. Коммуниканты	Учитель - ученик	Мальчик - мальчик	Кассир – покупатель	Кондуктор - пассажир
2. Отношения взаимодействия (О чем?. Где? Когда? Как?)	Цель: обсудить невыполненное задание ученика Место: школа Время: после уроков Каким образом: тихо, без осуждения	Цель: познакомиться, подружиться Место: детская площадка Время: выходной день Каким образом: весело, непринужденно	Цель: возврат некачественного товара Место: магазин Время: вечер Каким образом: тихо, без раздражения	Цель: выяснить, как доехать до нужной остановки. Место: автобус Время: день Каким образом: тихо, приветливо.
3. Речевое сообщение (вопросы - ответы)	После уроков Марья Ивановна оставила Митю в классе и спросила: - Митя, почему ты опять не сделал уроков? Митя промолчал, а потом сказал: - Я был очень занят. - Чем ты был занят, - удивилась учительница. - Я помогал маме в поле.	- Привет, меня зовут Коля, а тебя? - Привет, а меня Ваня. - Я тебя раньше не видел, ты с другого двора? - Нет, мы только переехали в новую квартиру. Теперь я здесь живу. - Здорово, давай поиграем в футбол. - Давай, у меня есть новый мяч. Как зовут твоих друзей?	В магазине, у кассы: - Добрый вечер! -Добрый вечер! - Два часа назад я делала покупки в вашем магазине, а дома обнаружила некачественный товар. - Что же это? - Молоко с истекшим сроком годности. - Будьте добры, чек и молоко. - Пожалуйста. - Да, действительно, молоко с истекшим сроком.	В автобусе: - Здравствуйте, не подскажите какая следующая остановка? - Следующая остановка — Бэнулеску-Бодони. - Спасибо. А когда будет остановка Измайловская? - Вам нужно будет выйти на следующей остановке и пересесть на автобус номер 22. - Спасибо большое, за помощь!

	(по мотивам А. Платонова «Сухой хлеб»).	- Пойдем я тебя познакомлю.	Я возвращаю вам деньги и приношу наши извинения.	
4. Внеречевая деятельность коммуникантов (если можно предположить или увидеть, н-р, на иллюстрации, задаются дополнительные вопросы)	-	Ваня показывает на окна своей новой квартиры, показывает новый мяч. Остальные мальчики играют на детской площадке.	Люди, стоящие в очереди на кассе.	Пассажиры в автобусе.

*Ситуации можно создавать как на основе изучаемого текста, так и в свободной форме.

Специфическая компетенция 2. Воспроизводить/ создавать устные высказывания, демонстрируя соответствие коммуникативному контексту.

Обозначенная компетенция нацелена на создание учащимися диалогов и монологов в устной форме.

Вопрос об обучении учащихся диалогической речи на уроках русского языка стал подниматься сравнительно недавно. До этих пор считалось, что учащиеся пользуются диалогической речью в повседневной жизни, и поэтому специальное обучение ей не требуется. Однако исследования показали, что для диалога младшего школьника характерны разговорно-бытовой характер, нарушения логичности при построении ответной реплики, несовершенства интонационной оформленности. В связи с этим, у младших школьников важно сформировать следующие диалогические умения:

- Умение выстраивать содержание диалога согласно ситуации общения.
- Умения начать, закончить разговор, адекватно реагировать на вопросы и комментарии, поддерживать разговор.
- Умения подбирать лексику, которая соответствует поставленной задаче, правильное использование лексики, отсутствие грубых лексических ошибок.
- Умения интонационно оформлять речь соответственно ситуации общения.
- Речевые этикетные умения при общении с окружающими

Создавая устные диалоги с учащимися, учитель должен учитывать следующие условия:

- Создание и участие учащихся в ситуации, необходимой для построения диалога, подготовка к восприятию ситуации.
- Отбор лексического минимума, необходимого для построения будущего диалога.
- Учет количества реплик в зависимости от класса.
- Определение структуры диалога (собеседники, ролевые позиции собеседников, реплики).

Например, для построения диалога в ситуации общения в транспорте:

(1) Подготовка к восприятию ситуации:

- Каким транспортом вы пользуетесь ежедневно?
- Куда вы едете обычно на транспорте?
- Какие виды транспорта вы знаете?
- Каким видом транспорта пользуетесь чаще всего?

(2) Лексический минимум:

- Как называют человека, который ведет транспортное средство? (*водитель?*)
- Как называют человека, который обилечивает в транспорте? (*кондуктор*)
- Как называют человека, который использует транспорт для передвижения из одной точки населенного пункта в другой? (*пассажир*)

*Задаются такие вопросы, которые актуализируют необходимую лексику для построения будущего диалога.

(3) Количество реплик: поскольку ситуация предлагается кррикулумом во 2 классе, количество реплик составляет 4-6 (согласно рекомендациям ГИДА по внедрению куррикулума, 2018, с.36).

(4) Структура диалога:

Собеседники – кондуктор и пассажир.

Рольевые позиции – пассажир спрашивает, кондуктор отвечает.

Реплики:

- Подскажите, пожалуйста, я могу на этом троллейбусе доехать до железнодорожного вокзала?*
- Да. Можешь.*
- А сколько остановок нужно еще проехать?*
- Их много. Я предупрежу тебя.*
- Спасибо большое.*

Планомерная работа над созданием диалогов с учетом описанных условий позволит учителю провести работу грамотно: добиться разнообразия диалогов по содержанию во всех речевых ситуациях, описанных Куррикулумом по русскому языку и литературе; пронаблюдать за тем, как меняется содержание диалога, в зависимости от собеседников, занимаемых ими рольевых позиций, количества обозначенных реплик; научить каждого ребенка вступать в полноценное общение в разворачивающихся диалогах.

В процессе создания устных высказываний ученик должен воспользоваться лексическим минимумом словаря речевого этикета.

***Слова обращения:** Мальчик, девочка, папа, мама, бабушка, дедушка!*

***Слова приветствия:** Доброе утро! Добрый день! Добрый вечер! Привет! Здравствуй!*

Приветствую вас! Рад тебя видеть!

***Слова благодарности:** Спасибо! Благодарю!*

***Слова прощания:** До скорой встречи! Всего доброго! До свидания! Счастливого пути! В добрый путь! Пока!*

***Слова просьбы:** Будьте добры! Разрешите пройти! Извините! Прошу Вас! Прошу тебя! Будь другом!*

***Слова извинения:** Извините! Простите! Приношу извинения!*

***Слова вежливого отказа в просьбе:** Прости, но я не могу. Я бы рад, но не получится. Да, конечно, но я буду занят. К сожалению, я не смогу.*

***Слова признательности:** Спасибо за помощь! Благодарю за участие! Благодарю за доброе сердце! Спасибо за Ваше время!*

***Слова поздравления:** С днём рождения! Счастливого Нового года! Счастливого рождества! Светлой Пасхи! С новым учебным годом! С днём учителя! С праздником!*

***Слова пожелания:** Хорошего путешествия! В добрый путь! Удачи! Будьте здоровы!*

***Правила ведения разговора по телефону:** Здравствуй, ... Спасибо, ... Извини, ... Благодарю, ... Пожалуйста, ... До свидания, ...*

Создание монологических высказываний в устной речи связано с составлением описания предметов, природы, человека и устных рассказов.

Специфическая компетенция 3. Воспринимать и понимать письменные высказывания в различных коммуникативных ситуациях, демонстрируя соответствующую технику чтения.

Следует понимать, что чтение — это целостный процесс, включающий одновременную работу над всеми сторонами чтения. В связи с этим, необходимо принять во внимание требования к навыку чтения в каждом классе на конец первого и второго семестров с точки зрения всех четырех качественных характеристик чтения.

Параметры чтения, 1-4 класс

Класс	на конец I семестра	на конец II семестра
1 класс	Чтение послоговое, правильное.	Чтение осознанное, правильное, простые слова читаются словом. Слова со сложной слоговой структурой допустимо прочитывать по слогам.
2 класс	Чтение осознанное, правильное, целыми словами. Соблюдение логических ударений. Слова сложной слоговой структуры допустимо читать по слогам.	Чтение осознанное, правильное, целыми словами. С соблюдением логических ударений, пауз и интонаций. Слоговое чтение нежелательно.
3 класс	Чтение осознанное, правильное, целыми словами. С соблюдением пауз и интонаций, посредством которых ученик выражает понимание смысла читаемого.	Чтение осознанное, правильное, целыми словами. С соблюдением пауз и интонаций, посредством которых ученик выражает понимание смысла читаемого.
4 класс	Чтение осознанное, правильное, целыми словами. С соблюдением пауз и интонаций, посредством которых ученик выражает понимание смысла читаемого, и свое отношение к содержанию прочитанного.	Чтение осознанное, правильное, целыми словами. С соблюдением пауз и интонаций, посредством которых ученик выражает понимание смысла читаемого, и свое отношение к содержанию прочитанного.

Обозначенные требования создают свою критериальную базу для прочтения текста на конец обучения в каждом классе. несмотря на то, что продукт: «Первичное чтение текста» (МКОД) минимизирует количество критериев.

Качества чтения	Критерии чтения			
	1 класс	2 класс	3 класс	4 класс
Правильность	1. Читаю правильно без ошибок	1. Читаю правильно без ошибок	1. Читаю правильно без ошибок.	1. Читаю правильно без ошибок
Беглость	2. Читаю без повторов и остановок.	2. Читаю без повторов и остановок.	2. Читаю без повторов и остановок.	2. Читаю без повторов и остановок.
Осознанность	3. Понимаю прочитанное по вопросам учителя, с помощью иллюстрации.	3. Понимаю прочитанное по вопросам учителя, с помощью иллюстраци, через повторное чтение.	3. Понимаю прочитанное путем выделения темы, главной мысли, выборочного чтения, пересказа текста.	3. Понимаю прочитанное путем выделения темы, главной мысли, выборочного чтения, пересказа текста. 4. Выражаю отношение к прочитанному (высказываю собственное мнение).
Выразительность	4. Соблюдаю интонацию в конце предложений.	4. Соблюдаю паузы, темп, интонацию.	4. Соблюдаю паузы, темп, интонацию 5. Выделяю голосом отдельные слова.	5. Соблюдаю паузы, темп, интонацию. 6. Выделяю голосом отдельные слова. 7. Эмоционально выражаю отношение автора к предмету описания, обсуждения.

Работа над формированием навыка чтения – длительный процесс, успешность которого зависит от знания педагогом трудностей, с которыми сталкивается ученик в процессе чтения. Немаловажным является и факт понимания учеником критериев, которые выдвигаются к его

читательской деятельности, как требования правильного, беглого, осознанного, выразительного чтения. Целенаправленность организуемого процесса чтения и правильное планирование в обозначенном направлении несомненно будет способствовать формированию ребенка, умеющего и желающего читать.

Особое внимание при формировании обозначенной компетенции следует обратить на нехудожественные тексты, работу над которыми рекомендуется организовать на основе формулируемых вопросов или утверждений в рамках обозначенных приемов (*Repere metodologice privind organizarea procesului educațional în învățământul primar în anul de studii 2019-2020*, с.18-19)

Например, приглашение (2 класс).

«Дорогая Даша! Приглашаю тебя на мой день рождения, который состоится 19 сентября 2020 года в 14.00 в кафе «Бисквит». Жду встречи с тобой!»

Название приема	Вопросы/утверждения
1.Определение назначения текста	– Получали ли вы подобные приглашения? – Кого и куда можно пригласить?
2.Нахождение ответов на поставленные вопросы в тексте	– Что можно узнать из приглашения? – Где будет проходить день рождения? – На какую дату назначено празднование? – В какое время начинается праздник? – Будете ли вы сомневаться в принятии решения?
3.Оценка утверждений	– У вас с родителями запланировано другое мероприятие на этот день. Сможешь ли вы прийти на день рождения друга? – Вы должны заранее ответить на приглашение. Что вы ответите, если принимаете приглашение? – Что вы ответите, если принять приглашение нет возможности?
4. Сравнение информации в тексте с информацией в других источниках.	– Вы не знаете, где находится кафе с названием «Бисквит», а в приглашении не указан адрес. Какие источники информации могут вам в этом помочь?

Специфическая компетенция 4. Воспроизводить/ создавать письменные высказывания, проявляя стремление к речевому самоконтролю и творческий подход.

Речевой самоконтроль и творческий подход имеют место при написании изложений и сочинений. Для организации процесса обучения данным видам творческих работ следует принять во внимание все рекомендации *Гида по внедрению куррикулума для начального образования, 2018 (с.42-44)*, а также рекомендации по оцениванию данных работ, если они выносятся на поэтапное формативное оценивание (см. ниже)

Специфическая компетенция 5. Применять языковые знания для решения познавательных, практических и коммуникативных задач, проявляя стремление к учебной самостоятельности.

Формирование ряда единиц компетенций, которые в совокупности покрываются *Специфической компетенцией 5* требует разъяснения.

- *Единица компетенций 1.5 (1 класс) Характеристика звуков в слове, воспринятом на слух.* Следует отличать понятия «звуковой анализ слова» и «звукобуквенный анализ слова».

Звуковой анализ слова всегда выполняется на слух, а звукобуквенный - имеет письменную форму.

Звуковой анализ бывает нескольких видов:

- (1) *Позиционный анализ* – определяется местоположение звука в слове: в начале в середине, в конце.
- (2) *Количественный анализ* – указывается общее количество звуков в слове.
- (3) *Порядковый анализ* – называется каждый звук по порядку, дается характеристика.

- *Единица компетенций 5.2 (1 класс), 5.3 (2 класс) Распознавание слов по их лексико-грамматическим признакам.*

- *Единица компетенций 5.4. (3 класс, 4 класс). Распознавание частей речи по их лексико-грамматическим признакам.*

В 1-2 -х классах следует обратить внимание учащихся на отнесенность к словам - предметам, - признакам, - действиям согласно значению предметности, признака предмета и действия предметов. Вопросы являются сопутствующими в определении лексико-грамматического разряда.

В 3-4-х классах у учащихся формируется умение ставить вопрос к изолированному слову, который называется морфологическим. Поэтому, в первую очередь лексико-грамматический разряд определяется по вопросу, а потом по значению.

- *Единица компетенций 5.2 (4 класс). Установление связи слов в предложении при помощи вопросов.*

Традиционная практика предлагала на уровне предложения графически оформлять связь слов через стрелку с постановкой вопроса. Куррикулумные изменения ориентируют на выполнение схемы предложения, где показывается связь главных и второстепенных членов предложений, связанных между собой стрелками и вопросами. Наглядное изображение схемы четче помогает понять связь слов и безошибочно выделить все словосочетания.

Специфическая компетенция 6. Регулировать собственную читательскую деятельность для познания ценностей национальной, русской и мировой культуры, выражая читательский интерес.

Основной формой работы с детской книгой являются уроки внеклассного чтения.

Внеклассное чтение не является отдельным предметом, а представляет собой один из разделов учебной дисциплины *Русский язык и литература*, соотносится со специфической компетенцией № 6 и проводится с периодичностью 1 раз в две недели. Внеклассное чтение организуется со второго семестра 1-го класса по 4 -й класс.

Структура уроков внеклассного чтения соотносится с этапом сформированной читательской самостоятельности:

1. Урок подготовительного этапа (1 класс).
2. Урок начального этапа (2 класс).
3. Урок основного этапа (3-4 класс).

Для каждого типа урока предусмотрена своя структура (*Гид по внедрению куррикулума для начального образования по русскому языку и литературе, 2018, с.29-30*).

Данный раздел в куррикулуме представлен списком рекомендуемой литературы для прочтения. Выбор книг из списка производится остаточным образом из тех авторов и названий книг, которые не были включены в учебные пособия данного класса. Общая цель внеклассного чтения – расширение читательского кругозора младшего школьника.

В перечень тем по внеклассному чтению должны войти произведения устного народного творчества, русского, советского периода, молдавской и зарубежной литературы. В списке должно быть представлено 9 тем для 1-го класса (проводятся во 2-м семестре) и 17 тем уроков внеклассного чтения для 2 - 4-го классов (при периодичности – 1 раз в неделю).

Осуществляя выбор книг для уроков внеклассного чтения, необходимо учитывать, что:

- книги должны быть тематически разнообразными;
- должны быть представлены произведения разных жанров (в соответствии с реальной картиной чтения, а также интересами самого учителя и учащихся);
- объём книг должен соответствовать этапу читательской самостоятельности;
- произведения, представленные списком, должны иметь текстовую доступность

Соотношение произведений, выведенных для изучения по внеклассному чтению:

Класс	Кол-во часов	Устное народное творчество	Русская литература	Литература советского периода	Молдавская детская литература	Зарубежная литература
1 класс	9	15% (1 тема)	30% (3 темы)	30% (3 темы)	25% (2 темы)	—

2 класс	17	10% (2 темы)	30% (5 тем)	30% (5 тем)	20% (3 темы)	10% (2 темы)
3 класс	17	10% (2 темы)	30% (5 тем)	30% (5 тем)	20% (3 темы)	10% (2 темы)
4 класс	17	10% (2 темы)	30% (5 тем)	30% (5 тем)	20% (3 темы)	10% (2 темы)

Процесс оценивания по русскому языку и литературе осуществляется в соответствии с *Методологией критериального оценивания через дескрипторы в начальном образовании, I-IV классы, 2019.* (МКОД)

- **Первичное оценивание** на уроках русского языка и литературы рекомендуется проводить в начале учебного года (начиная со 2-го класса), и в начале каждого учебного модуля. Следует обратить внимание, что в начале модуля первичное оценивание не обязательно должно быть инструментальным.
- **Точечное формативное оценивание** ставит целью проверку сформированных единиц компетенций через продукты, утвержденные МКОД. Следует принять во внимание единицы компетенций, которые должны быть согласно данному документу сформированы и проверены обязательно.
- **Поэтапное формативное оценивание** организуется с целью проверки нескольких (3-5) сформированных единиц компетенций, осуществляется через дескрипторы уровней достижений. Используется поэтапное формативное оценивание репродуктивного и продуктивного типа, продуктивного и творческого типа. Первый вид ПФО организуется на одном уроке, а второй вид ПФО – на двух уроках. Приведем пример организации ПФО при прямом/дистанционном обучении.

ПФО репродуктивного и продуктивного типа	ПФО продуктивного и творческого типа
Структура урока	
I урок	I урок
Вызов (5 мин.) Осмысление (35 мин.) Выполнение работы (25 мин.) Самопроверка и самокоррекция. (10 мин.) Рефлексия (5 мин.) Вопросы учителя по самопроверке и самокоррекции.	Вызов (5 мин.) Осмысление (35 мин.) Подготовительная работа (10 мин.) Выполнение работы (25 мин.) Рефлексия (5 мин.) Вопросы учителя о трудностях в выполнении работы.
II урок	II урок
-----	Вызов (5 мин.) Настрой на самопроверку и самокоррекцию. Осмысление (35 мин.) Самопроверка и самокоррекция. Рефлексия (5 мин.) Вопросы учителя по самопроверке и самокоррекции/ самооценка выполненной работы.
Проверка	
После I урока: Проверка ученических работ. Запись результатов в журнал.	После I урока: Проверка ученических работ. После II урока: Повторная проверка ученических работ. Запись результатов в журнал.

* В дистанционном обучении ПФО репродуктивного и продуктивного типа рекомендуется проводить синхронно, а ПФО продуктивного и творческого типа – смешанным типом: 1 урок – синхронно, 2 урок – асинхронно.

- ✓ **Изложение во 2-м классе не рекомендуется выводить на ПФО** (вся работа выполняется всеми учащимися с постоянной поддержкой). (см. *Гид по внедрению куррикулума для начального образования, 2018, с.42-43*)
- ✓ **Изложение в 3, 4-м классах может выводиться на ПФО** (с учетом того, что это подробное изложение). В случае выбора другого вида изложения в соответствии с видами пересказов, рекомендованных куррикулумом для начального образования, – выборочных, кратких, – изложение не рекомендуется выводить на ПФО, поскольку требует затраты времени как на подготовку, так и на написание, и в течение 45 минут урока вся работа не будет выполнена.
- ✓ **Сочинение во 2-м классе не рекомендуется выводить на ПФО.** ПФО не сосредоточено на подсчете ошибок, а текст сочинения составляется коллективно, т.е. с постоянной поддержкой, вплоть до орфографического написания слов и предложений. (см. *Гид по внедрению куррикулума для начального образования, 2018, с.43-44*)
- ✓ **В 3 и 4-м классах, работа над сочинением предлагает этап самостоятельной записи. Следовательно, работа может быть выведена на ПФО.** Причиной, которая позволит учителю не включать сочинения в ПФО, будет следующая: большой объем работы, который невозможно выполнить в течение одного урока (например, подготовки и написания сочинения по картине).

▪ **Суммативное оценивание** может быть письменным и устным. Количество письменных оцениваний зависит от количества учебных модулей, устное составляет 50% от письменных, и определяется равным количеством по семестрам, или в первом семестре может быть меньше, чем во втором из-за количества учебных недель, составляющих каждый семестр.

Основные виды письменных работ, проводимых на уроках русского языка и литературы, могут иметь место в содержании организуемых оцениваний, соотноситься с основными/дополнительными продуктами оценивания, представленными *МКОД, 2019*.

Виды письменных работ	Первичное оценивание (ПО)	Точечное формативное оценивание (ТФО)	Поэтапное формативное оценивание (ПФО)	Суммативное оценивание (СО) письменное/устное
1. Словарный диктант	-	+	-	-
2. Письмо по памяти	-	+	+	-
3. Списывание	-	+	+	-
4. Диктант	-	+	+	-
5. Тест	+ (только в модуле <i>Повторение</i> на начало учебного года)	-	+	+
6. Изложение (составление и запись текста) ⁶	-	+	+	-
7. Сочинение (составление и запись текста) ⁷	-	+	+	-

⁶ Во 2-м классе все изложения носят обучающий характер и на ПФО не выносятся. Из двух изложений, рекомендованных для проведения в каждом семестре 3-4 -го классов, одно должно быть обучающее (на ПФО не выносятся), второе – контрольное (выносятся на ПФО).

⁷ Во 2-м классе все сочинения носят обучающий характер и на ПФО не выносятся. Из двух сочинений, рекомендованных для проведения в каждом семестре 3-4 -го классов, одно должно быть обучающее (на ПФО не выносятся), второе – контрольное (выносятся на ПФО).

Устное суммативное оценивание (УСО) проектируется каждым педагогом с учетом потребностей и индивидуальной специфики класса. Рекомендуется проведение УСО в учебных модулях с большим количеством часов для предотвращения перенасыщения оцениваниями отдельных модулей. Рекомендуется проведение УСО в течение одного урока (45 минут). В случае, если количество учащихся превышает 20 человек, может быть проведено в течение двух уроков (90 минут).

В качестве продуктов, проверяющих сформированность единиц компетенций, выносимых на УСО, предлагаются следующие продукты:

1 класс	Понимание смысла сообщения. Участие в речевом общении. Пересказ текста. Чтение стихотворения наизусть. Повторное чтение текста.
2 класс	Понимание смысла сообщения. Участие в речевом общении. Пересказ текста. Чтение стихотворения наизусть. Повторное чтение текста.
3 класс	Понимание смысла сообщения. Участие в речевом общении. Составление устного диалога. Подробный пересказ текста. Чтение стихотворения/басни наизусть. Первичное чтение текста. Повторное чтение текста.
4 класс	Понимание смысла сообщения. Участие в речевом общении. Составление устного диалога. Подробный пересказ текста. Выборочный пересказ текста. Чтение стихотворения/басни/прозы наизусть. Первичное чтение текста.

При УСО, оцениванию может быть подвергнута как одна, так и несколько единиц компетенций через один или несколько продуктов.

Рекомендуется следующий алгоритм разработки УСО:

- (1) Определение единицы/единиц компетенций для УСО.
- (2) Выбор продукта/продуктов для УСО.
- (3) Разработка заданий для УСО.
- (4) Разработка карточек (если необходимо) для УСО.
- (5) Разработка карточек (если необходимо) для работы остальных учащихся класса.

Организуя УСО необходимо помнить о разнообразии продуктов, через которые проверяется сформированность единиц компетенций, а также об уровне и особенностях учебного коллектива.

*При синхронном обучении для организации УСО рекомендуется принимать во внимание формирование одной способности учащихся через один учебный продукт.

4.3. MATEMATICĂ

4.3.1. Recuperarea/consolidarea și evaluarea inițială la începutul anului de studii 2021-2022

Manualele de matematică aprobate pentru anul de studii current oferă unitatea de învățare nr. 1 ca suport integral pentru recuperarea/consolidarea și evaluarea inițială la începutul anului de studii. Cadrele didactice vor decide numărul de ore pentru recuperare/consolidare reieșind din situația concretă a clasei de elevi. În contextul învățării parțial la distanță în anul precedent de învățământ, atât în instituții școlare cât și în instituții de educație timpurie, în anul 2021-2022 se recomandă a aloca acestei unități de învățare mai multe ore decât de obicei: **în clasele I-II - circa 10 ore; în clasele III-IV – circa 12 ore.**

Achizițiile curriculare formate în perioada învățării la distanță în anul precedent de studii sunt foarte importante pentru atingerea succesului în noul an școlar. De aceea este important de **a aborda perioada de recuperare/consolidare lent, lejer, fără grabă**, chiar dacă aparent elevii nu denotă mari dificultăți. Este necesară o observare atentă a comportamentului cognitiv al fiecărui elev, pentru a-i elucida și lichida lacunele de cunoaștere, înțelegere și aplicare, a-i crește încrederea în forțele proprii și a instaura o stare de bine la debutul anului școlar.

În mod special se va lucra la recuperarea/consolidarea competențelor de calcul: *comentat după model și apoi fără model*, oral, scris, mintal/ fluent; competențelor de rezolvare a problemelor, inclusiv *rezolvare ghidată și apoi independentă*.

În perioada de recuperare/consolidare sunt importante și sarcinile distractive de perspicacitate, care dezvoltă abilitățile mintale generale, favorizând atitudinile specifice disciplinei Matematică.

Atragem atenția la faptul că, la debutul clasei a II-a, copiii încă sunt prea mici și, posibil, frustrați de insuficiența contactului direct cu învățătorul. De aceea se recomandă a realiza evaluarea inițială treptat: unele unități de competențe pot fi evaluate pe parcurs prin probe punctuale, iar la testarea de la sfârșitul unității de învățare nr. 1 să se evalueze doar acele achiziții din clasa I, care au valoarea cea mai mare pentru succesul elevilor în clasa a II-a.

Evaluarea inițială la clasele III-IV, după o recuperare/consolidare atentă și fără grabă, poate fi realizată printr-un test la finele primei unități de învățare.

În Anexele 1, 2, 3 se oferă modele de proiectare de lungă durată a perioadei de recuperare/consolidare la Matematică în clasele II-IV.

4.3.2. Repere privind predarea-învățarea-evaluarea din perspectiva formării competențelor

➤ Dezvoltarea competențelor de calcul, valorizând atenția și interesul pentru calcul corect, rațional, fluent

Se va acorda o *atenție sporită competențelor de calcul*. Pentru explicarea procedeele de calcul se vor folosi materialele didactice specifice vârstei elevilor: bețișoare, numărători de poziționare etc. În calculul oral se va accentua folosirea proprietăților operațiilor aritmetice, pentru a favoriza un calcul corect și fluent, dar și pentru a stimula ingeniozitatea elevilor în alegerea procedeele convenabile de calcul, dezvoltând interesul pentru calculul rațional. În calculul scris se va spori atenția față de comentarea calculului, deoarece o interiorizare veridică nu poate fi atinsă fără o exteriorizare prin limbaj. Vor fi urmați algoritmi propuși în manuale, iar învățătorii vor atrage o atenție sporită corectitudinii, rigurozității matematice și coerenței modelelor de comentare orală a calculului, oferite la clasă.

În cadrul fiecărei lecții se vor rezerva circa 15 minute pentru calcul oral. În acest scop, se recomandă valorificarea jocurilor didactice, a dictărilor matematice și a interactivității. Ținem să accentuăm valoarea formativă a *jocurilor didactice* ca una dintre cele mai propice metode didactice la vârsta școlară mică, dar și a *dictărilor matematice* ca una dintre cele mai eficiente metode specifice învățământului matematic primar. Se recomandă dictări matematice de diverse tipuri: aritmetice; terminologice; cu determinarea valorii de adevăr; geometrice; grafice; figurative. În formularea sarcinilor pentru dictările matematice se vor utiliza diverse elemente de terminologie matematică, stipulate în conținuturile curriculare. Realizarea dictărilor matematice permite activizarea fiecărui elev și a întregii clase, favorizează nu doar dezvoltarea capacităților de calcul, dar și ridicarea nivelului de cultură matematică a elevilor, îmbogățirea limbajului matematic al acestora etc. Realizând sarcinile, elevii devin mai organizați și mai concentrați, își dezvoltă atenția, capacitățile de receptare a mesajului oral.

Se va asigura învățarea conștientă a cazurilor tabelare de înmulțire și împărțire, excluzând practica păguboasă de a cere memorarea tablei înmulțirii ca temă pentru vacanță, înainte de a o preda la clasă. Activități pregătitoare pentru predarea-învățarea tablei înmulțirii se vor asigura treptat și sistematic, începând cu semestrul 2 al clasei I, prin diverse modalități ludice pe baza numărării cu startul, finalul și pasul dat: numărare în ștafetă, numărători versificate, jocuri ritmice etc. În cadrul predării tablei înmulțirii în clasa a II-a, învățătorul va asigura învățarea conștientă, stimulând memorarea prin diverse activități atractive. În vederea consolidării, recomandăm pentru vacanța de vară (trecerea în clasa a III-a) proiecte în parteneriat elevi-părinți: realizarea unor postere personalizate cu tabla înmulțirii, ilustrate prin imagini sau desene sugestive.

Nu se vor neglija cazurile speciale: înmulțirea cu un factor 0 sau 1; împărțirea la 1; împărțirea a două numere egale; împărțirea lui 0; împărțirea la 0. Aceeași atenție se va acorda și cazurilor speciale ale împărțirii cu rest (când deîmpărțitul este mai mic decât împărțitorul). Lacunele în însușirea cazurilor speciale ale înmulțirii și împărțirii generează dificultăți în formarea ulterioară a capacităților de calcul, în special la împărțirea în coloniță.

La scrierea operației de înmulțire în clasele primare se va folosi semnul „×”, asigurând astfel respectarea particularităților percepției la vârsta școlară mică. Semnul „·” se introduce în cadrul unei teme speciale în clasa a V-a, precizându-se situațiile în care acesta se scrie și cele în care se omite.

ATENȚIE!

Atât calculul oral, cât și cel scris trebuie să fie automatizat în clasele primare, constituind o premisă elementară a succesului învățării la treapta gimnazială. În ultimii ani se constată o reducere substanțială a competențelor de calcul mintal, ceea ce împiedică ulterior însușirea matematicii. Elevul stopează la calcule și nu reușește să însușească esența conținuturilor de matematică, nu ajunge să guste frumusețea și rafinamentul raționamentelor matematice, să-și cultive motivația pentru studiul matematicii. Astfel, un lucru atât de minor, la prima vedere, în condițiile accesibilității mijloacelor electronice, ca automatizarea calculului mintal, poate fi nociv pentru reușita la matematică în clasele mai mari.

➤ **Dezvoltarea competenței de rezolvare a problemelor, valorizând gândirea critică**
În cadrul lucrului asupra unei probleme simple în clasa I se vor parcurge etapele:

<i>perspectiva cadrului didactic</i>	<i>perspectiva elevului</i>
▪ Citirea și înțelegerea problemei	▪ Condiție, întrebare
▪ Organizarea enunțului în schemă	▪ Schemă
▪ Rezolvarea problemei (cu sprijin în obiecte sau desene, prin exercițiu)	▪ Rezolvare
▪ Scrierea răspunsului problemei	▪ Răspuns
▪ Activități de postrezolvare	

Se recomandă 5 lecturări ale textului problemei, explicite și implicite, de exemplu: citirea model de către învățător și/sau un elev (eventual, explicarea cuvintelor necunoscute); citirea independentă, în vederea identificării condiției și a întrebării problemei, urmată de citirea separată a condiției, apoi a întrebării problemei; citirea independentă în vederea povestirii problemei în cuvinte proprii. Se vor crea situații didactice care vor exclude posibilitatea reproducerii banale a textului problemei, dar vor solicita o interpretare a acestuia, folosind, de exemplu: oferirea unui alt început, povestirea de la persoana întâi, dramatizarea, conversația euristică.

Fie problema: „Ion a cumpărat un caiet de 3 lei. Ce rest din 10 lei trebuie să primească?” Ghidând elevii printr-o suită de întrebări judicioase, se va repovesti problema în ordinea desfășurării evenimentelor: „Ion avea 10 lei. Apoi, pentru a cumpăra un caiet a cheltuit 3 lei. Se întreabă ce rest va primi.” Ca rezultat, identificarea cuvintelor-cheie și realizarea schemei problemei nu vor prezenta dificultăți.

Subliniem **necesitatea rezolvării problemelor simple în clasa I, la etapa formării priceperilor rezolutive** (în predarea-învățarea problemelor de tipul respectiv), **cu sprijin în obiecte sau desene, înainte de scrierea rezolvării prin exercițiu**. Astfel se va respecta specificul gândirii concret-intuitive a elevului de vârstă școlară mică, și doar așa putem asigura eficiența formării competenței de rezolvare a problemelor în clasa I. Deci, asemenea activități se vor realiza direct sau sincron.

Scrierea rezolvării unei probleme simple nu se efectuează nici cu plan, nici cu justificări, deoarece presupune o singură operație – cea corespunzătoare întrebării problemei.

Se va solicita formularea orală a răspunsului problemei, scriind, de regulă, doar răspunsul scurt.

Activitățile de postrezolvare se vor decide, prioritar, în funcție de relevanța în contextul procesului de formare a competențelor de rezolvare sau formulare a problemelor, a competențelor de calcul, a celor de comunicare în limbaj matematic. În cazul problemelor de aflare a unei componente necunoscute a operației (de aflare a unui termen/a descăzutului/a scăzătorului), se recomandă ca activitatea de postrezolvare să releve regula de aflare a componentei respective.

Tipizarea problemelor simple este o competență a învățătorului, elevilor nu li se vor da sarcini de identificare a tipului unei probleme simple.

În cadrul activității de lucru asupra unei probleme, se va pune accent pe formarea competenței *a învăța să înveți*. Se va strădui ca întrebările care structurează conversația euristică – metoda didactică pe care se focalizează această activitate – să nu conțină într-un mod implicit răspunsurile așteptate, dar să ghideze elevii în construcția propriului raționament rezolutiv.

Succesul formării competențelor de rezolvare a problemelor simple în clasa I este cheia formării competențelor de rezolvare a problemelor compuse în clasele II-IV și reperează comportamentul rezolutiv al copilului.

În cadrul lucrului asupra unei probleme compuse, învățătorul va ghida activitatea elevilor conform următoarelor etape, străduind, de asemenea, asupra formării competenței *a învăța să înveți*:

- (1) Citirea și înțelegerea problemei;
- (2) Organizarea enunțului în schemă;
- (3) Proiectarea rezolvării problemei (prin metoda analitică, sintetică sau analitico-sintetică);
- (4) Scrierea rezolvării (cu plan, cu justificări, prin exercițiu comentat) și a răspunsului (deplin sau scurt);
- (5) Activități de postrezolvare.

O schemă se consideră corectă, dacă prezintă în mod fidel:

- *cuvintele-cheie* ale problemei (în cazul unei situații-problemă dinamice - în ordinea corespunzătoare desfășurării evenimentelor);
- *datele și relațiile cunoscute* în problemă;
- *valorile necunoscute*, fiecare fiind marcată printr-un semn de întrebare (atâtea semne de întrebare, câte operații va conține rezolvarea problemei);
- *valoarea întrebată*, fiind evidențiată prin încercuirea semnului de întrebare corespunzător.

Prevederile curriculumului la matematică pentru clasa a IV-a explicitează următorul conținut: **„Probleme care relevă dependența proporțională. Metoda reducerii la unitate. Metoda proporțiilor.”** Anterior, rezolvarea prin metoda proporțiilor se realiza într-un mod implicit, în contextul găsirii a două metode de rezolvare a problemei date (de aflare a celei de a patra mărimi proporționale, relevând dependența de proporționalitate directă). În manualul aprobat pentru clasa a IV-a se propun teme la conținutul respectiv.

În abordarea rezolvărilor prin metoda proporțiilor se va atenționa construcția unui raționament rezolutiv oral, de natură practică, care să releve experiența de viață a copiilor.

Exemplu. 3 cărți la același preț costă în total 90 lei. Care este costul total a 6 cărți de acest fel?

- *Schema problemei:* 1 carte ... ? lei
3 cărți ... 90 lei
6 cărți ... (?) lei

➔ *Metoda reducerii la unitate* (observăm schema pe orizontală)

Rezolvare cu justificări:

- 1) $90 : 3 = 30$ (lei) – prețul cărților;
- 2) $6 \times 30 = 180$ (lei) – costul a 6 cărți.

➔ *Metoda proporțiilor* (observăm schema pe verticală)

Raționament rezolutiv oral: Observăm că numărul de cărți s-a mărit de 2 ori. $6 : 3 = 2$ (ori).

Pentru a cumpăra de 2 ori mai multe cărți, ne trebuie de 2 ori mai mulți lei. $2 \times 90 = 180$ (lei)

Rezolvare cu plan:

- 1) De câte ori s-a mărit numărul de cărți?
 $6 : 3 = 2$ (ori)
- 2) Cât costă 6 cărți?
 $2 \times 90 = 180$ (lei)

➤ **Dezvoltarea competenței de formulare a problemelor, valorizând curiozitatea și creativitatea pentru integrarea achizițiilor matematice cu cele din alte domenii**

Competența de formulare a problemelor de matematică se preconizează a fi formată și dezvoltată în cadrul:

- *activităților de postrezolvare*, în care se solicită modificarea condiției sau a întrebării problemei, astfel încât să se îndeplinească o cerință dată: să se mărească/micșoreze răspunsul într-un mod precizat; să se schimbe operația de rezolvare; să se schimbe numărul de operații în rezolvare; să se admită o altă metodă de rezolvare etc.;

- *unor sarcini speciale de creare a problemelor*, pornind de la: imagine; enunț incomplet; schemă; exercițiu; operații aritmetice; numere; tematică.

În cadrul acestor activități se recomandă aplicarea metodelor și tehnicilor de lucru în grup.

Este necesar ca învățătorul să contribuie la exprimarea corectă a copiilor, orală și în scris, atât din punct de vedere matematic, cât și lingvistic. Compunerea de probleme constituie o premisă reală

pentru sporirea rolului formativ al instruirii matematice primare în strânsă corelare cu celelalte discipline de învățământ și cu experiența cotidiană a elevilor.

În conformitate cu prioritizarea curriculară (tabelul 2), în anul curent de studii, în cazul învățării la distanță această competență se recomandă la extindere.

➤ **Dezvoltarea competențelor aferente elementelor intuitive de geometrie și măsurări**

Rezultatele ultimilor ani au demonstrat un nivel scăzut al însușirii acestor elemente de conținut. Pentru redresarea situației se impune, în primul rând, asigurarea repetării continue pe parcursul anului școlar. Sunt importante în acest scop materialele didactice demonstrative și distributive. Se recomandă valorificarea jocurilor didactice, a contraexemplurilor didactice, a activităților în grup, a celor practice și de explorare/investigare, a proiectelor individuale și de grup.

Efectuarea transformărilor unităților de măsură se preconizează prin două modalități: a) transformarea unităților de măsură a lungimilor prin analogie cu descompunerea zecimală a numerelor naturale (de exemplu: manual, cl. a III-a, p. 112); b) transformarea unităților de măsură în baza cunoașterii relațiilor dintre acestea și a semnificației expresiilor «de ... ori mai mult / puțin» (de exemplu: manual, cl. a III-a, p. 114). Este admisibilă și transformarea unităților de măsură în baza reducerii la unitate.

➤ **Strategiile de evaluare**

▪ **Evaluarea inițială** se va realiza la începutul:

- anului școlar, după o perioadă de recuperare/consolidare;
- fiecărui modul;
- semestrului al doilea, în cazul în care se continuă modulul început în semestrul întâi.

Evaluarea inițială poate fi atât noninstrumentală (de ex.: pe baza tehnicii „Știu – Vreau să știu – Învăț”, prin conversație catehetică etc.), cât și instrumentală (de ex.: dictări matematice, probe scrise sau practice, teste scrise).

▪ **Evaluarea formativă punctuală** se va realiza pe parcursul studierii modulelor, urmărind procesul formării/dezvoltării unităților de competențe (o unitate de competență într-o probă de evaluare formativă punctuală). Pentru instrumentare se recomandă dictări matematice, probe scrise sau practice, în anumite situații pot fi și proiecte, elaborate pe baza produselor relevante în scopul vizat. Manualele aprobate de MECC propun sarcini pentru evaluarea punctuală a celor mai importante produse. Acestea sunt însoțite de mascota Bufi cu toca în mâini, nu sunt voluminoase și permit o autoevaluare (autoverificare, autocorectare, autoapreciere imediată).

▪ **Evaluarea formativă în etape** se va realiza la intervale judicioase de timp pe parcursul studierii modulelor, urmărind în mod etapizat procesul formării/dezvoltării unităților de competențe (câteva unități de competență într-o probă de evaluare formativă în etape). Pentru instrumentare se recomandă dictări matematice, probe scrise sau practice, teste scrise. Manualele aprobate de MECC propun probe și pentru evaluarea formativă în etape. Acestea la fel sunt însoțite de mascota Bufi cu toca în mâini, dar sunt mai voluminoase decât probele punctuale și permit o autoevaluare atât imediată cât și deplasată la lecția următoare.

▪ **Evaluarea sumativă** se va realiza la sfârșitul:

- fiecărui modul sau, în cazul unui modul voluminos, a unei unități secvențiale de învățare;
- semestrului;
- anului școlar, după o perioadă de recapitulare finală de cel puțin o săptămână.

Pentru evaluările sumative se vor rezerva câte 2 ore: la prima oră se vor administra probele propriu-zise, iar ora a doua se va rezerva pentru activități postevaluative diferențiate și individualizate (de reinvățare/recuperare, de antrenare, de dezvoltare). Pentru realizarea probelor de evaluare sumativă pot fi folosite probele respective din manuale sau caiete de teste aferente manualelor aprobate de MEC sau alte culegeri de teste elaborate în conformitate cu prevederile curriculumului.

Clasa	Evaluări sumative la finele modulelor sau a unităților secvențiale de învățare	Total
I	1. Numerele naturale 0 – 10 2. Adunarea și scăderea în centrul 0 – 10 3. Numerele naturale 0 – 20. Adunarea și scăderea 4. Numerele naturale 0 – 100. Adunarea și scăderea	4

II	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adunarea și scăderea în centrul 0 – 20, cu trecere peste ordin (secvențial) 2. Adunarea și scăderea în centrul 0 – 100 3. Înmulțirea și împărțirea tabelară cu numerele până la 5 (secvențial) 4. Înmulțirea și împărțirea tabelară 5. Operații aritmetice în centrul 0 – 100 6. Elemente intuitive de geometrie și măsurări 	6
III	<ol style="list-style-type: none"> 1. Numerele naturale 0 – 1000 2. Adunarea și scăderea în centrul 0 – 1000 3. Înmulțirea în centrul 0 – 1000 (secvențial) 4. Înmulțirea și împărțirea în centrul 0 – 1000 5. Elemente intuitive de geometrie și măsurări 	5
IV	<ol style="list-style-type: none"> 1. Numerele naturale în centrul 0 – 1 000 000 2. Adunarea și scăderea în centrul 0 – 1 000 000 3. Înmulțirea și împărțirea în centrul 0 – 1 000 000 (secvențial) 4. Înmulțirea și împărțirea în centrul 0 – 1 000 000 5. Frații 6. Elemente intuitive de geometrie și măsurări 	6

Pentru **evaluarea semestrială și cea anuală**, pot fi valorificate metode clasice de evaluare, precum testarea, dar și metode alternative, ca portofoliul de progres sau proiectul, ceea ce va permite evitarea supraîncărcării elevului cu lucrări de evaluare.

ATENȚIE! Se va exclude dublarea evaluărilor semestriale/anuale, acestea propunându-se sau de administrația instituției, sau de învățătorul clasei.

În cadrul oricărei strategii de evaluare este importantă **realizarea eficientă a autoevaluării**, asigurând:

<i>autoverificarea</i>	<i>autocorectarea</i>	<i>autoaprecierea</i>
<p>după finalizarea lucrării, elevii confruntă în mod individual rezultatele obținute cu răspunsurile corecte oferite de învățător (de ex., prezentate la proiector sau scrise din timp pe verso-ul tablei);</p> <p>elevii barează răspunsurile greșite și scriu deasupra rezultatul corect;</p> <p>această activitate nu este atât de ușoară, precum s-ar părea, pentru copiii de vârstă școlară mică, unii o pot realiza independent, alții au nevoie de ghidare sau de mai mult sprijin;</p>	<p>elevii reflectă asupra cauzelor care au condus la obținerea răspunsurilor greșite, identifică erorile în raționamentele rezolutive și se autocorectează: independent, ghidați de învățător/colegi sau cu mai mult sprijin;</p> <p>această activitate admite diverse forme de organizare (frontal, individual, în grup), dar și îmbinări ale acestora în contexte de interactivitate;</p> <p>la final, toți elevii ating succes (obțin rezolvarea corectă), dar ajung la această performanță manifestând un comportament performanțial diferit;</p>	<p>elevii își apreciază comportamentul performanțial în baza criteriilor de succes, cu care au fost familiarizați în prealabil, răspunzându-și la întrebările:</p> <ul style="list-style-type: none"> – cum am obținut succes (cum am ajuns la rezolvarea corectă): independent, ghidat sau cu mai mult sprijin? – ce mi-a reușit mai bine decât anterior? ce nu-mi reușește încă suficient de bine? cum să procedez pentru ca să reușesc mai bine? <p>această activitate admite diverse forme de organizare (frontal, individual, în grup), dar și îmbinări ale acestora în contexte de interactivitate.</p>

4.4. ȘTIINȚE

4.4.1. Repere de bază

Demersul de predare la disciplina Științe va fi construit în vederea respectării cerințelor și recomandărilor curriculumului pentru învățământul primar, cu prioritizările curriculare recomandate pentru anul școlar 2021-2022.

În acest sens un parcurs eficient de predare-învățare-evaluare va fi construit, respectând particularitățile de vârstă, dar și următoarele aspecte:

- *abordarea conținuturilor recomandate* pentru învățare va fi asigurată prin respectarea caracterului științific, specificul regional și formativ;
- *abordarea metodologică* se va baza pe demersului inductiv de formare a unei noțiuni și aplicarea prioritara a metodelor de explorare directă și indirectă a mediului;
- *abordarea noțiunilor specifice disciplinei* se vor forma printr-un traseu sistemic ce va asigura integrarea noilor cunoștințe la experiențele anterioare;
- *abordarea valorică a activităților outdoor* în contextul cunoașterii directe a componentelor mediului și diferențierea conceptelor în vederea realizării și organizării corecte: *plimbare de studiu, vizită, drumeție, excursie*.

4.4.2. Repere privind predarea-învățarea-evaluarea din perspectiva formării competențelor

➤ Dezvoltarea competenței de identificare și descriere a componentelor, fenomenelor, proceselor, relațiilor caracteristice mediului înconjurător, demonstrând corectitudine și coerență în utilizarea terminologiei specifice

- Identificarea și descrierea componentelor, fenomenelor, proceselor și relațiilor mediului înconjurător se va realiza în baza reperelor din *Ghidul de implementare a curriculumului pentru învățământul primar și Reperelor metodologice pentru anul de studii 2020-2021*, iar:
  - *procesele vitale specifice omului* vor fi descrise după următorul algoritm: numirea procesului vital, enumerarea elementelor componente ce asigură desfășurarea procesului vital, specificul funcțional și modalități de menținere a sănătății;
  - *etapele de viață ale omului* vor fi abordate prin: enumerarea și caracterizarea consecutivă a etapelor de viață.
- În clasa a IV-a, pentru descrierea componentelor mediului, se va specifica tipul de corp: viu/neviu, material natural/prelucrat. Pentru respectarea principiului științific în vederea formării noțiunii de *corp*, cadrul didactic va ține cont de următoarele delimitări conceptuale:

Materia reprezintă tot ce are masă și ocupă un spațiu. Materia se prezintă sub forma de **corpuri**.

Corpurile se clasifică în:

- **corpuri cu viață:** se nasc, se înmulțesc, trăiesc și mor (oameni, animale, plante, etc.);
- **corpuri fără viață:** se caracterizează prin proprietăți (pietre, mașină, apă etc.).

Corpurile se deosebesc între ele după anumite proprietăți: culoare, gust, formă, dimensiune etc. Orice corp se află în una din stările de agregare: solidă, lichidă și gazoasă.

Corpurile sunt alcătuite din substanțe și **materiale**. Substanțele sunt unitare din punct de vedere chimic, iar în materiale intră mai multe substanțe. Materialele pot fi **naturale** - piatra, cărbunii de pământ etc. – sau **prelucrate** – hârtia, oțelul, cimentul etc.⁸

- Elementele de limbaj specific disciplinei Științe vor fi explicate prin transpunere didactică a noțiunii, din considerentul că explicația științifică ar putea fi neînțeleasă de elevi, iar pentru asigurarea permanenței termenilor în vocabular vor fi valorificate activitățile de descriere, observare etc.
- Clasificarea componentelor mediului înconjurător se va baza pe raționamentul inductiv și mecanismele cauzale în vederea formării claselor prin stabilirea relației de asemănare a corpurilor după: componentele structurale/mediu de viață/proprietăți. Clasificările pot fi realizate după un criteriu sau mai multe criterii.
- Compararea componentelor mediului înconjurător se va realiza prin evidențierea caracteristicilor pentru fiecare categorie separat:
  - plantele și animalele: aspectul structural, diversitatea lor;
  - componenta nevie a mediului: proprietăți, importanța în natură și viața omului;
  - mediile de viață ale plantelor și animalelor: diversitatea, relațiile de nutriție și adaptările vizibile la un anumit mediu de viață.
  - formele de relief: elemente componente, diversitate plantelor și animalelor;

⁸ Fătu S. Didactica disciplinei Științe ale naturii pentru învățători. București: Corint, 2008.

- zonele naturale: specific sezonier, diversitatea plantelor și animalelor specifice, anumite adaptări ale plantelor și animalelor caracteristice zonei respective.

➤ **Dezvoltarea competenței de explorare-investigare a mediului înconjurător, manifestând curiozitate și interes în valorificarea metodelor și instrumentelor specifice de colectare și organizare a rezultatelor**

Activitățile de explorare/investigare, accesibile pentru fiecare clasă, sunt propuse în Curriculumul Național pentru învățământul primar, rubrica *Activități de învățare și produse școlare recomandate* și Ghidul de implementare a curriculumului pentru învățământul primar.

În cadrul disciplinei Științe se vor realiza înregistrări grafice ca: fișe de observare, tabele, organizatori grafici. Construirea și citirea acestora se va realiza respectând următoarele etape metodologice:

- *Completarea fișelor de observare/tabelelor/organizatorilor grafici;*
- *Citirea datelor prin precizarea componentelor reprezentării (de exemplu, titlul tabelului, coloanele, rândurile); valoarea unor date incluse în tabel.*
- *Stabilirea legăturilor între date.* Compararea și combinarea unor date pentru a stabili relații între acestea.
- *Lectura „dincolo de date”.* Deducerea sau producerea informației implicit sau explicit din fișă/tabel și formularea concluziilor: recunoașterea ceea ce tabelul „nu prezintă/despre ce nu vorbește” în mod direct.

Valorificarea modalităților de organizare a datelor se va realiza pornind de la completarea fișelor de observare/tabelelor/organizatorilor grafici și citirea lor, iar până în clasa a IV-a și înregistrarea datelor în fișe de observare/tabelele create de elevi, conform următorului demers metodologic:

Pasul 1 • **Completarea tabelului**

Ziua săptămânii	Data	Starea cerului	Temperatura aerului	Precipitații	Vânt
<i>Luni</i>					
<i>Marți</i>					
<i>Miercuri</i>					
<i>Joi</i>					
<i>Vineri</i>					

Pasul 2 • **Citirea fișelor de observare/tabelelor și utilizarea datelor pentru formularea unor concluzii**

Ziua/data	Starea cerului	Temperatura aerului	Precipitații	Vânt
<i>Luni</i>		+ 26 °C	-	-
<i>Marți</i>		+ 24 °C	-	
<i>Miercuri</i>		+ 18 °C		
<i>Joi</i>		+ 22 °C	-	-
<i>Vineri</i>		+ 26 °C	-	-

1. *La ce se referă datele înregistrate în tabel?*
2. *Câte zile s-au realizat observările?*
3. *Ce semnifică simbolurile din tabel?*
4. *În ce zile a fost cer senin? În ce zi a fost cer noros?*
5. *În ce zi a săptămânii a plouat?*
6. *De ce fenomen natural a fost însoțită ploaia? Cu ce intensitate s-a desfășurat?*
7. *De ce miercuri a scăzut temperatura aerului?*
8. *În ce anotimp am fi putut avea date asemănătoare?*
9. *Ce fenomen natural s-ar desfășura după o noapte senină și rece?*

Pasul 3 • **Crearea fișelor de observare/tabelelor/organizatorilor grafici de către elevi**

1. Citiți informația: Maria a realizat observări privind starea vremii timp de o săptămână, iar rezultatele le-a înregistrat într-un jurnal: „*Luni, vremea a fost caniculară, iar termometrele au înregistrat o temperatură de 30 °C, precipitații nu au căzut, iar vântul sufla moderat. În acea zi am fost la scăldat. Marți, timpul a fost același, chiar mai cald cu 2 °C. Miercuri, nu am putut merge la scăldat, deoarece de dimineață bătea un vânt puternic, apoi a plouat puternic, iar temperatura a coborât până la 15 °C. Joi - vântul a bătat cu putere. Nu a plouat, dar soarele era ascuns după nori. Temperatura a coborât cu 1 °C. Vineri de dimineață era însorit, vântul nu bătea, iar temperatura s-a ridicat până la 30 °C. Sâmbătă și duminică a plouat din nou. Vântul bătea încet, iar temperatura nu s-a ridicat mai mult de 23 °C.*”
  - Ce a observat Elena?
  - Cât timp? Observările au fost făcute pentru fiecare zi din săptămână?
  - La ce se referea fiecare din însemnări?
  - Ajutați-o pe Elena să includă toate aceste informații în tabel.
  - Determină, conform tabelului, în care două zile timpul de afară a fost același?
  - Cum era influențată temperatura aerului când bătea vântul?
  - În ce anotimp se pot înregistra astfel de date?

➤ **Dezvoltarea competenței de rezolvare a unor situații de problemă pe baza integrării achizițiilor dobândite la disciplină cu cele din alte domenii, dovedind interes pentru promovarea activă a valorilor de mediu și a unui mod sănătos de viață**

Educația pentru mediu trebuie să fie continuă și permanentă, astfel la fiecare lecție de Științe, prin inserție, vor fi abordate conținuturile și în context ecologic, respectând domeniile pentru fiecare clasă:

- Protecția mediului înconjurător: plante și animale (clasa a II-a);
- Protecția mediului înconjurător: resurse naturale (clasa a III-a);
- Protecția mediului înconjurător: impactul activității omului (clasa a IV-a).

Formarea responsabilității elevilor față de mediul înconjurător este o condiție prioritară și va fi realizată ținând cont de următoarele etape: cunoaștere, aplicare și implicare.

Protecția mediului va viza acțiuni realizabile de către un elev de vârstă școlară mica pentru a asigura implicarea lor în activitățile de protejare a mediului înconjurător.

Formarea responsabilității elevilor față de mediul înconjurător este o condiție prioritară și va fi realizată ținând cont de următoarele etape: cunoaștere, aplicare și implicare:

Direcții de acțiune	Eu știu...	Eu pot ...	Eu trebuie...
Situație-problemă ecologică			
<i>Ești în trecere pe lângă un lac. Deodată observi un mator stând la pândă, pentru a se apropia de cuibul unor lebede.</i>			

➤ **Strategii de evaluare**

- Proiectarea evaluărilor va respecta următoarele cerințe generale:
  - Evaluarea inițială (EI) va fi realizată la început de semestre și module. Se va opta preponderent pentru o evaluare inițială noninstrumentală;
  - Evaluarea formativă în etape (EFE) va fi proiectată la fine de modul; Evaluarea formativă în etape va fi precedată de o lecție de formare a capacităților de analiză-sinteză a cunoștințelor;
  - Evaluarea sumativă (ES) se va proiecta la finele fiecărui semestru. ES la fine de semestru poate fi realizată prin metoda complementară de evaluare *portofoliul de progres* (v. *Metodologia privind evaluarea criterială prin descriptori, clasele I-IV, 2019*).
- **Recuperarea/consolidarea** achizițiilor dobândite în procesul învățării la distanță în anul școlar 2020-2021 se va realiza în clasele III-IV la decizia învățătorului, prin inserarea unor activități recapitulative în cadrul unității de învățare nr. 1. Aceste activități vor viza acele unități de competență preconizate în curriculum la sfârșitul clasei precedente, care sunt necesare pentru

învățare în noul an școlar, ținând cont de conținuturile parcurse în perioada învățării la distanță în anul 2021. **Observarea comportamentului cognitiv** al elevilor pe parcursul activităților de recuperare/consolidare va constitui metoda de **evaluare inițială**, dar și instrumentul de lichidare a lacunelor elevilor.

4.5. ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

4.5.1. Repere privind predarea-învățarea-evaluarea din perspectiva formării competențelor

În funcție de competențele specifice disciplinei și de conținutul învățării istoriei, se vor utiliza atât **strategiile tradiționale** (mini-prelegerea, explicația, povestirea, lucrul cu manualul și documentele istorice, comparația, demonstrația, conversația, victorine etc.), cât și cele **formative** (studii de caz, lectura ghidată, mozaic, jocul de rol, simulările, excursia imaginară și la muzeu, învățarea prin descoperire, asaltul de idei, dezbaterile, învățarea bazată pe proiecte etc.).

În cadrul învățării moderne se propun mai multe alternative precum: **învățarea experiențială**, **învățarea bazată pe sarcini de lucru**, **învățarea prin cooperare** care poartă un caracter activ și dinamic. Aceste le permite elevilor să se implice în demersul propriei formări.

Curriculumul școlar la istorie, în rubrica *Activități de învățare*, propune pentru fiecare unitate de conținut activități de învățare prin sarcini de lucru după cum urmează:

Istoria ne învață	Evenimente și personalități istorice	Valori și tradiții în istorie
<ul style="list-style-type: none"> • interviuri în familie, școală, localitate; • descrierea jocurilor preferate ale părinților/bunicilor. 	<ul style="list-style-type: none"> • dialog-simulare cu o personalitate istorică; • interviu cu un elev din clasele mai mari. 	<ul style="list-style-type: none"> • studiu despre obiceiuri/sărbători din familie/localitate; • discuții despre organizarea meselor festive în trecut și prezent.

• Proiectul / învățarea bazată pe proiecte

Proiectul este o metodă de instruire activ-participativă, un produs al imaginației elevilor, care presupune un transfer de cunoștințe, abilități, favorizând abordările interdisciplinare și consolidarea competențelor elevului.

Învățarea bazată pe proiecte este o abordare specifică, nu rezultatul la care a ajuns elevul sau echipa care lucrează în conformitate cu instrucțiunile clare și convenite de învățător. În acest proces, elevii sunt încurajați să cerceteze, să discute, să evalueze, să lucreze și să creeze, iar rezultatul final nu este definit în prealabil, în special nu de către învățător. Elevii planifică rezultatul și la ceea ce ajung prin cercetarea și munca lor prezintă comunității educaționale, în afara cercului restrâns al grupului în care au lucrat.

Tabelul de mai jos sunt enumerate câteva deosebiri importante dintre proiecte și învățarea bazată pe proiecte.

Deosebirea dintre activitatea la proiect și învățarea bazată pe proiecte

Proiectul	Învățarea bazată pe proiecte
Proiectul completează lecția sau predarea.	Învățarea bazată pe proiecte ca abordare este însăși activitatea.
Exercițiul se sprijină pe instrucțiunile profesorului.	Exercițiul este de tip deschis și important este să se audă și să se respecte vocea fiecărui elev.
Aceste exerciții se repetă din an în an.	Chiar și atunci când exercițiul inițial este același nici procesul de învățare, nici rezultatul nu se repetă.
Muncă individuală sau muncă în echipă.	Întreaga clasă de elevi (chiar și mai multe clase) lucrează ca o echipă.
Muncă independentă în limite restrânse pe care le-a definit învățătorul; cel mai des munca acasă, în afara orei.	Munca presupune doar sfaturile învățătorului, în timp ce rolul de lider rămâne elevilor. Se desfășoară la școală în timpul orei, în natură sau, după nevoile proiectului, în cooperare cu membrii comunității etc.

Accentul este pe produsul pe care elevul trebuie să-l atingă ca rezultat și doar aceasta se apreciază/evaluatează.	Învățarea bazată pe proiecte sunt instrucțiuni constante și procesul învățării se evaluează la fel ca și procedura care a dus la rezultatul final.
--	--

Învățarea bazată pe proiecte la lecțiile de istorie în clasa a IV-a poate fi oportună la subiectele: *Localitatea mea, Locul familiei în istorie, Viața copiilor în istorie, Europa – comunitate a popoarelor libere și democratice, Tradiții strămoșești* etc. Aceste subiecte pot fi abordate inter și trans-disciplinar.

Înțelegerea bazată pe proiecte nu este o tehnică sau o metodă specifică de evaluare, ci, mai degrabă, o modalitate mai eficientă de a concepe procesul educațional. Această metodă permite învățătorului să observe și să descrie cum s-a comportat elevul în echipă, cum a comunicat, dacă și în ce măsură a fost responsabil, orientat spre rezultate, pregătit să accepte alte propuneri ale grupului; să observe micile succese în lupta împotriva emoțiilor sau un moment strălucitor când cineva a venit cu o idee care "a salvat lucrurile". Toate acestea sunt elemente importante pe care le putem lua în calcul atunci când se va evalua și aprecia munca fiecărui elev. În orice caz, aceste observații sunt necesare pentru a le oferi în timp util un comentariu și un feedback stimulat cu privire la lucrările din cadrul proiectului.

- **Sarcinile de lucru** sunt un instrument ale cadrului didactic pentru a sprijini învățarea activă.

–În cadrul *învățării bazată pe sarcini*, elevilor li se creează condiții de învățare care sprijină învățarea interactivă și formarea/ dezvoltarea competențelor specifice și unităților de competențe.

–Elevii devin activi și deschiși să interacționeze – prin urmare, cadrele didactice ar trebui să le formuleze diverse sarcini de lucru oferindu-le timp suficient de realizare.

Învățarea bazată pe sarcini de lucru începe în clasă prin jocuri de rol/simulare, formulări de întrebări, repartizare de roluri etc., continuă ca temă de extindere pentru acasă, oferindu-i elevului timp suficient pentru realizarea cu succes a acesteia. Cadrul didactic pe perioada sarcinii de extindere ghidează și oferă sprijin la eventualele întrebări sau neclarități ale elevului. Învățarea bazată pe sarcini se încheie la fel în clasă, la lecție prin prezentări de produse, inclusiv prezentări PowerPoint, pliante, postere, expoziții etc.

Sarcini de învățare pot fi și **interviurile** (de exemplu cu membrii familiei despre sursele istorice din familie, cu un localnic despre cele mai importante evenimente ale localității natale, cu bunici despre străbunei, cu părinții, rudele despre jocurile copilăriei lor, cu un elev din clasele mai mari, fie din școala în care învață sau din altă școală, despre subiectele abordate în cadrul orelor de istorie ce-i interesează mai mult).

- **Specificul sarcinilor pentru extindere (teme pentru acasă)**

Temele pentru acasă la lecțiile de istorie ar trebui să se bazeze prioritar pe sarcini de extindere astfel evitând modelul clasic, care presupune, de cele mai multe ori, lectura, povestirea temei învățate la lecție și completarea paginii de caiet. Sarcinile pentru extindere reprezintă o modalitate de exersare prin activitate individuală a deprinderilor dobândite în timpul activității în școală. Ele ar trebui formulate diferențiat și individualizat, pentru a trezi curiozitatea elevilor și ai motiva spre noi performanțe de integrare în comunitate și interes pentru afirmarea de sine.

- **Sugestii de evaluare**

Evaluarea în cadrul disciplinei *Istoria românilor și universală* se va realiza în conformitate cu prevederile *Metodologiei privind evaluarea criterială prin descriptori, clasele I-IV* (2019) și poate fi noninstrumentală, dar și instrumentală – pe bază de instrumente de evaluare, în funcție de contextul specific: probă scrisă, orală sau practică, test etc. De asemenea în instrumentarea evaluării pot fi utile diverse tehnici interactive, de exemplu: Diagrama Venn, Știu – Vreau să știu – Am învățat etc. Prioritar însă pentru lecțiile de istorie este evaluarea de tip reflexiv ce creează elevilor condiții de autoevaluare și autoreglare a învățării. Pentru evaluare se recomandă fișe de lucru, fișa de observare a comportamentului elevului în cadrul activităților de grup, rezolvarea de rebusuri pe teme istorice, probe/teste care conțin itemi obiectivi și semi-obiectivi, examinări orale.

4.5.2. Sugestii pentru proiectare didactică

Un exemplu de proiectare de lungă durată se propune pe pagina web a ME. În continuare propunem sugestii pentru proiectarea de scurtă durată (inclusiv online).

Subiectul 1: Viața copiilor în decursul istoriei. Jocurile copiilor

Produsul PT15: Pliant

EVOCARE:

- Vă imaginați cum era viața părinților, bunicilor tăi când erau mici?
- Dar a copiilor de vârsta ta cu mulți, mulți ani în urmă?
- Știți care erau jocurile lor preferate? Oare se deosebesc mult de jocurile voastre?

REALIZAREA SENSULUI:

• Se vor propune spre vizionare 1-2 fragmente (relevante subiectului lecției) din filmul „Amintiri din copilărie” după Ion Creangă (<https://www.youtube.com/watch?v=X3qbGcb4NxY>) sau poate fi propus spre lectură următorul fragment după Edmondo De Amicis:

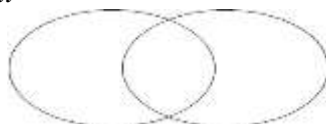
„Da, dragul meu, Enrico, bine zicea mama, că ți-e grea cartea. Văd că nu mergi la școală cu toată inima, cum mi-ar plăcea mie; și-mi pare rău! Nu știi cât de urâtă și lungă ar fi toată ziua dacă n-ai merge la școală! După o săptămână, dezgustat de lenevia ta, n-ai să știi ce să te faci de urât ... Toată lumea învață acum, fătu meu!

Uită-te la meseriașii care se duc la școală seara, după ce au muncit ziua întreagă, ... uită-te la soldații care-și iau cărțile și caietele în mână, când se întorc de la exerciții zdrobiți de osteneală.

Gândește-te la copii muți, la cei orbi, căci și ei învață. ... Gândește-te la sumedenia de copii care, aproape în aceeași oră, merg la școală în toate țările din lume...”

• În baza filmului sau fragmentului se va realiza Diagrama Venn. Elevii vor forma 2 grupuri: un grup va identifica deosebirile, altul - asemănările dintre viața sau școala copiilor din trecut și acum. Învățătorul poate nota pe tablă sau pe un poster ideile copiilor.

Viața/școala copiilor   Viața/școala copiilor în trecut în
prezent

- Lectura temei din manual
- Învățătorul poate completa cu informații despre viața copiilor în diferite perioade:

Preistorie	Copiii primilor oameni erau expuși diverselor pericole naturale. Ei au învățat cum să supraviețuiască imitându-și părinții.
Antichitate	Apariția scrierii a schimbat mult viața oamenilor, inclusiv și a copiilor.
Evul mediu	Diferențele dintre bogați și săraci au devenit și mai mari. Mulți copii învățau să lupte pentru a participa la războaie.
Epoca modernă	Copiii celor bogați aveau acces la educație spre deosebire de cei săraci care erau obligați să muncească pentru a se întreține pe ei și familiile lor.
Epoca contemporană	În această perioadă a luat ființă o organizație mondială – UNICEF – care lupta pentru drepturile copiilor din întreaga lume. Astfel, din ce în ce mai mulți copii au acces la învățătură.

• Elevii vor realiza dintr-o foaie un pliant (ghidați de învățător) și vor completa primele două rubrici din pliant, celelalte vor fi completate acasă ca rezultat al discuțiilor cu părinții, bunicii sau rudele apropiate. Se amintesc criteriile de succes în realizarea pliantului.

Jocurile copiilor în trecut și prezent (titlu)	Jocurile mele preferate	Jocurile părinților mei când erau copii	Jocurile bunicilor mei când erau copii	Descrierea unui joc „uitat de vreme”
--	-------------------------	---	--	--------------------------------------

REFLECȚIE:

- Mesaj copiilor de vârsta ta ce va fi deschis peste 100 de ani.
- **Jocul didactic: Ștafeta realizărilor.** Fiecare participant al grupului, la finele activității vaspune ce realizare a făcut el pe parcursul vieții.

Subiectul 2: Alexandru Ioan Cuza. Unirea Principatelor Române 1859. Reformele lui Cuza

Produs P5: Personalitatea istorică caracterizată

EVOCARE:

- Ce vă sugerează termenul Unire? Redați printr-un simbol acest termen.

– De ce unele străzi din diferite localități poartă numele de Alexandru Ioan Cuza? (bd. Cuza Vodă din mun. Chișinău poate fi localizat pe harta online www.map.md)

REALIZAREA SENSULUI:

▪ Secvență din film: 24 ianuarie 1859. Mica unire și Alexandru Ioan Cuza cu discuții în baza celor vizionate. <https://www.youtube.com/watch?v=lv-4idtJdTE>

▪ Repere cronologice:

1857	Adunările ad-hoc cu rol de consultare a poporului
5 ianuarie 1859 domn al Moldovei la Iași, 24 ianuarie – domn al Țării Românești la București	Alegerea lui Al.Ioan Cuza ca domn al Principatelor Române
1864	Domnia și reformele lui Cuza

- Lectura temei din manual cu explicațiile termenilor istorici.
- Discuții în baza Albumului istoric: „Hora Unirii la Craiova” și „Proclamarea Unirii Moldovei cu Țara Românească” - picturi de Theodor Aman.
- Lectură „Moș Ion Roată și Cuza Vodă” de Ion Creangă.
- Caracterizarea personalității domnitorului așa cum reiese din cele citite și discutate la lecție (se vor afișa criteriile de succes).

REFLECȚIE:

- Joc de rol: Activitate individuală sau de grup: Afiș pentru sărbătoarea Unirii din 1859.
- Imaginează-ți că l-ai întâlnit pe domnitorul Al.Ioan Cuza. Interpretează în fața colegilor rolul unui cetățean care îi mulțumește pentru reformele sale.

Pentru ca învățarea să nu fie plictisitoare, ci eficientă, iar elevii mai interesați să învețe ar trebui prezentate conținuturile într-o varietate de moduri.

Exemple de practici stereotipe	Soluții
Memorarea datelor istorice	- asocierea cu situații relevante, - învățarea prin descoperire, - vizionarea de filme, vizite la muzee. - exerciții aplicative prezentate în altă formă atractivă - încântantă - utilizarea axei timpului pentru orice dată istorică.
Neutilizarea hărților/ documentelor/ imaginilor	- predarea noului conținut, de la informațiile pe care le dețin elevii din experiența anterioară, schimbând informații cu colegii de clasă, căutând informații din alte surse; - lucrul cu resurse, instrumente și materiale didactice specifice disciplinei (inclusiv aplicații digitale). Recomandabil este să se solicite hărți și alte materiale necesare pentru lecție de la profesorii de istorie din școală.
Desfășurarea lecțiilor exclusiv în sala de clasă	- lecțiile se pot desfășura în sala de calculatoare, muzeu, localitate, în aer liber, întâlniri cu persoane-resursă etc.
Prelegerea cadrului didactic, predarea bazată pe expunerea informațiilor	- predarea poate fi efectuată de către elevii din clasă, elevi din clasele mai mari, părinți, bunici, bibliotecară etc. - desfășurarea activităților angajându-i pe elevi să se implice în exerciții de descoperire, de cercetare, rezolvare de probleme; - învățătorul trebuie să folosească și strategii didactice moderne, care vor menține interesul elevilor, vor crea atmosfera propice de învățare: așa-zisele strategii de “învățare activă”.
Teoretizarea excesivă	- e important să se înțeleagă că predarea istoriei în clasa a IV-a e un curs introductiv și are menirea să motiveze și să stârnească curiozitate pentru studiul acestei discipline

Metodele de evaluare – tradiționale	- utilizarea diverselor forme de evaluare, uneori propuse de elevi.
Evaluarea elevului se desfășoară prin reproducerea (povestirea) informațiilor primite de la învățător sau din manual, fără a demonstra când și cum le poate folosi.	- elevul se implică prin diverse activități și exerciții de evaluare; - se exclude povestitul subiectului în mod reproductiv, ci se propun diverse strategii de exprimare și evaluare a opiniilor și atitudinilor elevilor, făcând legătură cu situațiile cotidiene în care trăiește copilul.

4.6. EDUCAȚIA MORAL-SPIRITUALĂ

4.6.1. Repere de bază

Educația moral-spirituală se va sprijini pe toate valorile morale, artistice, estetice, sociale. achiziționate/cunoscute la celelalte discipline școlare în conformitate cu trei categorii de finalități specifice disciplinei: valori moral-spirituale; norme din sfera moral-spirituală; virtuți (ca însușiri morale manifestate prin respectarea consecventă a valorilor, principiilor, normelor), cu specificarea abilităților și a componentelor atitudinale predominante.

În cadrul orelor de Educație moral-spirituală se va urmări formarea unor comportamente în raport cu sistemul de valori educaționale:

- **valorile general-umane:** adevărul, binele, frumosul și sacrul - cărora li se asociază alte valori, precum sinceritatea, onestitatea, răbdarea, cumpătarea, respectul, solidaritatea, responsabilitatea, pacea, patriotismul, credința, înțelepciunea etc.;
- **valorile incluziunii:** acceptarea, sprijinul reciproc, respectul, cooperarea, grija, încrederea; comunicarea pozitivă;
- **valori colective** ale clasei, ale grupului de elevi, ale grupurilor sociale, ale familiei.

Reușita implementării disciplinei Educația moral-spirituală s-ar traduce prin: a fi conștient, motivat, activ și proactiv în tendința către virtuți ca valori însușite.

4.6.2. Repere generale privind predarea-învățarea-evaluarea din perspectiva formării competențelor

ATENȚIE!

- Lecțiile de Educație moral-spirituală se vor axa pe dimensiunea afectivă, motivațională, atitudinală și cea socială a educației; se va urmări **formarea unor comportamente** legate de inițierea în valorile moral-spirituale, tradițiile naționale, stabilirea relațiilor interpersonale pozitive.
- Lecțiile de Educație moral-spirituală în niciun caz nu trebuie să se reducă la lucrul cu suporturi didactice tipărite, ci trebuie să realizeze un proces de învățare activă și interactivă, care să faciliteze autoexplorarea, autodescoperirea, autoeducația.
- În conformitate cu prevederile Curriculumului pentru învățământul primar (2018), se va atrage o atenție sporită promovării demersurilor inter- și transdisciplinare în cadrul lecțiilor de Educație moral-spirituală.

Se vor încuraja metodologii centrate pe elev, strategii cooperative, axate pe respect reciproc, atitudine pozitivă, toleranță etc. Printre metodele utilizate în cadrul disciplinei, recomandăm: *explicația morală, povestirea morală, exemplul, jocul didactic, jocul didactic de rol, studiul de caz, lectura după imagini, graficul T, copacul ideilor* etc. Remarcăm importanța tipurilor moderne de învățare: *învățare bazată pe proiecte, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare bazată pe probleme, învățare prin colaborare* etc.

Asigurarea stării de bine la ore este o condiție indispensabilă pentru succesul învățării disciplinei Educația moral-spirituală. Inserția unor elemente distractive, alternarea tipurilor de activitate, diversificarea mediilor și a mijloacelor folosite – acestea și alte modalități pot face ca elevul să vină și să învețe cu plăcere la lecții, să dobândească experiențe pozitive și să le valorizeze în alte domenii și contexte.

În cadrul disciplinei Educație moral-spirituală, **temele pentru acasă** trebuie să aibă un caracter transdisciplinar, să se bazeze prioritar pe integrarea în comunitate, să trezească curiozitate și interes

pentru afirmarea personală. Se vor evita sarcini de tip lectură, povestirea textului, prezentarea informației din internet fără un algoritm clar.

Procesul de evaluare la disciplina Educație moral-spirituală va fi organizat în conformitate cu „Metodologia privind evaluarea criterială prin descriptori, clasele I-IV” (2019). Pot fi utilizate metode tradiționale de evaluare (probe scrise și orale, teste), dar se vor încuraja metodele alternative, ca proiectul și portofoliul de progres.

ATENȚIE! Rezultatele evaluării la EMS se apreciază prin descriptori (*i, g, s*), astfel **probele de evaluare nu vor prevedea acordarea de punctaj și nu se va aplica grila de apreciere pe baza procentajului**. Se va evalua **comportamentul performanțial** al elevului, manifestat în cadrul realizării probei.

Evaluarea se va organiza respectând caracterul formator, adică învățătorul va observa și evalua continuu procesul de învățare al fiecărui elev, nu doar rezultatele. În acest context, învățătorului îi revine un rol important în oferirea unui feedback individual, concentrându-se mai degrabă pe dezvoltarea competențelor și pe punctele forte, decât pe deficiențe.

Subliniem importanța autoevaluării la lecțiile de Educație moral-spirituală. Pentru autoevaluare se pot practica tehnici moderne: diagramele Venn, tehnica 3-2-1, graficul Știu-Vreau să știu-Am aflat.

În procesul evaluării la disciplină se va ține cont de produsele recomandate la disciplină și de produsele transdisciplinare, de exemplu: mesaj argumentativ (PT3), Proiect de grup. Contribuția mea (PT8), Material publicitar: afiș; banner; pliant; fluturaș (flyer); prospect (leaflet); broșură (booklet) (PT15); Portofoliu de progres (PT20).

În continuare propunem un model de schiță a unui proiect de lecție pentru clasa a II-a.

Subiect: Școala noastră - mediu prietenos pentru toți copiii

Produs: Aprecierea prin simboluri

- EVOCARE. Lectura imaginii (manual, ex. 1, p.11)

- Cum se simt copiii? Ce v-a atras atenția în imagine? (Copilul în scaunul cu roțile.) Observați. Cum se simte el? Argumentați.

- REALIZAREA SENSULUI

Alegeți din șirul propus un titlu potrivit pentru imaginea dată: *Școala - loc unde înveți, Școala prietenoasă pentru toți copiii, Școala – a doua casă* (Elevii sunt încurajați să arumenteze alegerea.)

Se citește definiția de la pag. 12 (Bufnița)

Ex.3 pag. 11. Se notează răspunsurile în tabel pe un poster.

Valori spirituale	Descriere
Respect	Fetele se joacă împreună cu băieții, fetița din cărucior discută cu colegii
Recunoștință	Copii oferă buchete dnei învățătoare; copiii care se joacă cu mingea au ales locul potrivit pentru a nu deranja pe cei care discută.
Sinceritate	...
Responsabilitate	...

Lucru în grup (modalitate de grupare: 4 anotimpuri). Se amintesc criteriile de succes. Ex. 5 p.12 Fiecare grup prezintă calitățile descoperite. Posterele se afisează la tablă.

Elevilor li se propune să explice cu ajutorul gesticii și mimicii următoarele reguli:

Vorbesc pe un ton potrivit. Sunt prietenos. Sunt politicoși.

EFP Aprecierea prin simboluri. Se prezintă criteriile de succes. Elevii desenează un soare în dreptul afirmației pe care o consideră adevărată, un noraș dacă nu sunt de acord cu afirmația propusă.

Cel mai înalt conduce toate jocurile.	
Înapoierez întotdeauna lucrurile împrumutate.	
Accept să lucrez în grup doar cu cei mai buni prieteni.	
Comunic civilizată cu toți colegii.	
Am grijă de lucrurile personale.	

Se propune Evaluarea reciprocă.

- REFLECȚIE. Microfonul magic.

La această lecție: vreau să mulțumesc... m-am simțit... am înțeles...

- EXTINDERE

Propuneți părinților să povestească despre cele mai frumoase amintiri din anii lor de școală.

4.6.3. Repere specifice privind procesul educațional în anul de studii 2021-2022

Recuperarea/consolidarea achizițiilor dobândite în procesul învățării la distanță în anul școlar 2021-2022 se va realiza **la discreția învățătorului** prin inserarea unor activități recapitulative în cadrul unității de învățare nr. 1. Aceste activități vor viza unitățile de competență preconizate în curriculum la sfârșitul clasei precedente. **Observarea comportamentului cognitiv al elevilor** pe parcursul activităților recapitulative va constitui metoda de **evaluare inițială**, dar și instrumentul de lichidare a lacunelor elevilor.

În procesul învățării la distanță, inclusiv online, se recomandă:

- (1) Stabilirea pentru elevi a unui set de reguli pentru învățarea online: punctualitate și materiale pregătite, microfonul pe *mute*, atenție la cine vorbește pentru a nu ne suprapune, vestimentație decentă și atenție la limbajul folosit.
- (2) Valorizarea în permanență a experiențelor pozitive de învățare ale elevilor. Respectarea stării de bine a elevului. Copiii vor fi încurajați să comunice online cu prietenii, colegii de clasă.
- (3) Utilizarea strategiilor de învățare dinamică. Sprijinirea colaborării elevilor, accent pe activitățile și munca în grup.
- (4) Utilizarea unei varietăți de tipuri de învățare: învățarea reciprocă, învățarea prin excursii virtuale, învățarea ludică etc.
- (5) Educarea comportamentelor sigure în mediul online. Este necesar să le amintim elevilor că este necesar să observe cum se simt atunci când sunt online sau comunică cu prietenii. Este necesar să informăm elevii că orice stare de disconfort sau îngrijorare trebuie discutată cu un adult de încredere.
- (6) Oferirea de feedback rapid: elevul realizează că a înțeles, ce a înțeles, ce urmează să îmbunătățească; în timp ce profesorul este informat despre eficacitatea învățării acestuia.
- (7) În procesul învățării la distanță inclusiv online, în cadrul orelor de EMS, se sugerează transmiterea informațiilor în mai multe formate: scris, audio, video sau imagine. Folosirea materialelor vizuale, videoclipurilor, desenelor, excursiilor virtuale tematice. etc.

În premisa respectării prevederilor curriculumului disciplinar și a ghidului de implementare, pentru proiectarea și realizarea procesului didactic la disciplină, cadrele didactice pot utiliza, în afară de manualele aprobate de MECC, și alte surse recomandate:

1. Niculcea T., Cara A., Vartic A. Educația moral-spirituală, Ghid metodologic, clasa a II-a, Chișinău, 2019
2. Cucuș C. Caracteristici și criterii de calitate a unui conținut didactic de tip e-learning, Didactica Pro..., nr.1 (119) anul 2020
3. Comunicarea la distanță și noile provocări ale profesorilor. <https://siguronline.md/rom/educatori/informatii-si-sfaturi/comunicarea-la-distanța-si-noile-provocari-ale-profesorilor>

4.7. EDUCAȚIA MUZICALĂ

4.7.1. Obiective generale pentru anul de studii 2021-2022

- (1) Implementarea prevederilor Curriculumului pentru învățământul primar (2018), a reperelor și sugestiilor propuse în Ghidul de implementare a curriculumului (2018), a Metodologiei privind evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar, clasele I-IV (2019).
- (2) Racordarea procesului educațional în anul școlar curent la rezultatele evaluării inițiale.
- (3) Adaptarea demersurilor didactice în contextul învățării directe și/ sau la distanță, utilizând eficient manualele aprobate de MECC (tabelul 1) în contextul formelor de învățare sincronă, asincronă, mixtă.
- (4) Promovarea activităților transdisciplinare încadrate într-o lecție, inclusiv proiecte STEAM.

4.7.2. Asigurarea scopului și funcțiilor educației muzicale în clasele primare

Ca disciplină școlară, *Educația muzicală* are drept scop dezvoltarea culturii muzicale ca parte componentă a culturii spirituale.

Educația muzicală îndeplinește mai multe funcții, cele mai importante fiind: 1. *funcția cognitivă* – constă în faptul că muzica este un mijloc specific de a comunica gândurile și ideile prin imagini artistice, cu un puternic caracter emoțional; 2. *funcția social-educativă* – demonstrată prin faptul că dezvoltă convingeri și oferă modele de urmat adresându-se tuturor copiilor; 3. *funcția estetică* – derivă din capacitatea de a cultiva gustul estetic și de a contribui la îmbogățirea vieții lor spirituale, aducându-le bucurie și satisfacție.

La lecțiile de educație muzicală pot fi dezvoltate direct și indirect competențele din sistemul de competențe cheie pentru învățarea pe parcursul întregii vieți, contribuind la împlinirea și dezvoltare personală, incluziune socială și inserție profesională. Arta muzicală poate deveni mijloc de educație, care nu se limitează la domeniul estetic și poate să se extindă spre domeniile extraestetice. Prin potențialul artei muzicale, spre exemplu, pot fi formate/ atinse competențele a învăța să înveți, sociale, civice etc. Conținutul/ imaginea creației muzicale poate deveni mijloc de educație, formare, instruire etc. – cultivare a culturii personalității elevului.

În vederea realizării scopului și funcțiilor educației muzicale din perspectiva curriculară, profesorii își vor orienta activitatea educațională spre:

- implicarea tot mai activă a elevilor în actul propriei lor instruirii, educări, deveniri prin intermediul muzicii la lecție și în activitățile extracurriculare;
- respectarea principiului modular de organizare a unităților de conținut (principiul tematismului) la lecțiile de educație muzicală;
- armonizarea/ integrarea/ complementarea domeniilor de educație muzicală (audiție, interpretare, creație, reflecție) în cadrul fiecărei ore de educație muzicală;
- realizarea contactului viu cu fenomenul muzical-artistice (prin audiția creațiilor muzicale de valoare în interpretare artistică de înaltă prestație, interpretarea cântecelor autentice și cântecelor din patrimoniul național);
- realizarea contactului viu cu fenomenul muzical-artistice;
- utilizarea înregistrărilor calitative de muzică pentru audițiile muzicale.
- asigurarea accesului elevilor la valorile muzicii din perspectiva (a) genurilor de muzică populară, muzică religioasă, muzică academică, muzică de divertisment; (b) muzicii naționale și muzicii universale; (c) varietății stilurilor și curentelor artistice.

4.7.3. Repere privind predarea-învățarea-evaluarea din perspectiva formării competențelor

Competențele specifice educației muzicale condiționează realizarea procesului educațional în cadrul următoarelor **domenii de activitate muzical-didactică**:

(a) *interpretarea muzicii* presupune exersarea și explorarea vocii, învățarea repertoriului de cântece, interpretarea artistică a unui repertoriu de piese vocal-corale, exersarea și explorarea interpretării la instrumente muzicale pentru copii, studiul modelelor de interpretare și acompaniere a melodiilor din creații muzicale celebre, interpretarea/ acompanierea instrumentală și orchestrală a unor melodii simple;

(b) *audiția muzicii* presupune cunoașterea legităților artei muzicale prin receptare, analiză-caracterizare, descoperire a valorilor, formarea atitudinilor etc.;

(c) *creația muzicală elementară* presupune studiul și aplicarea cunoștințelor despre elementele de limbaj muzical prin improvizații ritmice, ritmico-timbrale, melodice; crearea planului de interpretare a unui cântec; reprezentarea spațială sau grafică a evoluției conturului melodiei și altor mijloacelor de expresie muzicală etc.

Abilitățile muzicale fundamentale formulate în competențele specifice conturează clar ce va face elevul:

1. **Receptarea muzicii** – abilitate cultivată în diverse activități muzical-didactice: audiția muzicii, interpretarea muzicală, creația muzicală elementară. La receptarea muzicii elevii vor sesiza/recepționa pe calea senzațiilor auditive creația muzicală (a. în interpretarea cuiva sau interpretare personală; b. în interpretare vie sau înregistrată). Prin receptarea muzicii elevii își vor forma cultura audiției muzicii, prin parcurgerea traseului de la *auzire-ascultare* către *percepție-cercetare*.

Creațiile muzicale ca „povestiri sonore” vor fi „lecturate” atent cu auzul și cu sufletul, căutându-i un sens.

La audierea unei creații muzicale se va mobiliza întreaga ființă a elevului: atenția, voința, imaginația, afectivitatea, gândirea, memoria etc., pentru a descoperi/ cerceta legitatea muzicii ascunsă în tema lecției. Cultivarea elementelor culturii de audiție va reuni un șir de comportamente, deprinderi și capacități, care se vor forma treptat: stabilirea/ păstrarea liniștii, concentrarea atenției, urmărirea discursului muzical de la început până la sfârșit, trăirea intensă a ceea ce se ascultă, confruntarea ideilor melodice din creație, cercetarea expresivității limbajului muzical, descoperirea imaginii muzicale etc. Prin receptarea muzicii se va realiza cunoașterea propriu-zisă a muzicii. Descoperirea sensurilor muzicii se va întemeia pe datele intuiției, senzațiilor, care ulterior se vor raționaliza, explica. Astfel, cunoașterea artistică se va realiza prin trăire și înțelegere. Accesibilitatea învățării la lecțiile de educație muzicală poate spori prin: (a) organizarea obiectivelor operaționale într-o succesiune, într-o anumită logică, în corespundere cu principiile cunoașterii artistice, (b) predarea cunoștințelor muzicale și despre muzică cu doze mici, în contexte și situații practice de învățare etc. Perceperea adevărată a muzicii este temelia tuturor activităților muzicale (audiție/ interpretare/ creație) și valorifică ansamblul acțiunilor de a auzi, a simți, a trăi, a înțelege, a imprima în sine (a interioriza), a atribui un sens muzicii.

2. Exprimarea prin muzică – expunerea propriilor sentimente, idei, impresii, atitudini etc., utilizând expresivitatea limbajului muzical. În educația elevilor se vor practica forme variate de exprimare prin muzică: de la executarea unui ritm, a mișcărilor plastice/ muzical-ritmice, fredonarea unui motiv/ a unei melodii, până la interpretarea vocal-corală a unor creații, interpretarea la instrumente muzicale pentru copii/ pseudoinstrumente etc.

Exprimarea prin muzică presupune inițierea elevilor în: (a) activitățile de interpretare (vocală/ instrumentală/ orchestrală) și (b) creație muzicală elementară. Devenind parte a propriei culturi (precum este lectura unei cărți, vizionarea unui spectacol etc.), activitățile muzicale exprimă interiorul uman și valorile personale prin dimensiunea sensibilității, creativității și interesului pentru frumosul artistic. Prin exersare, exprimarea prin muzică a elevilor va deveni mai expresivă cu referire la constituentele creației muzicale: imagine, limbaj și formă.

Fiecare activitate muzicală poate deveni context pentru formarea, dezvoltarea și manifestarea elementelor de cultură a interpretării muzicale. Cântul, fiind cea mai accesibilă activitate muzicală din viața oamenilor, se bazează pe următoarele elemente de cultură vocală: poziția corpului, respirația, emisia sunetului, intonația și acordajul, dicțiunea, echilibrul sonor, expresivitatea etc.

Finalitatea activităților de exprimare prin muzică nu este o totalitate de cântece învățate, ci descoperirea muzicii în muzică. Activitățile de creație muzicală elementară pot fi efectuate atât vocal cât și instrumental. Produsele creației muzicale pot fi exprimate în scris sau oral. Există două abordări ale activităților de creație muzicală elementară: (1) creație axată pe muzică: mișcări muzical-ritmice, plastice, de dans, declamații pe fond muzical, scenete etc.; (2) creație muzicală propriu-zisă: improvizații (ritmice, melodice, timbrale...), muziciere la instrumente muzicale pentru copii, percuție corporală, acompanierea ritmică/ritmico-timbrală a cântecului la instrumente muzicale pentru copii/pseudo-instrumente, compunere de ritmuri/melodii/plan de interpretare a imaginii muzicale din cântec etc. În construcția competențelor specifice sunt precizate abilitățile muzicale fundamentale (receptarea muzicii și exprimarea prin muzică), cunoștințele, domeniile de cunoaștere și contextele de învățare specifice educației muzicale. La lecțiile de educație muzicală se vor explora dexteritățile muzicale ale elevilor pentru cunoașterea sinelui și a lumii, cunoașterea limbajului muzicii (ca mijloc de expresie/ comunicare/creație), cunoașterea culturii naționale și universale (în general și a muzicii naționale și universale în particular).

3. Transpunerea achizițiilor obținute la disciplina educație muzicală în contexte educaționale și cultural-artistice presupune valorificarea competențelor muzicale, aplicarea deprinderilor și cunoștințelor muzicale în activități extradidactice, extracurriculare, în viața de zi cu zi etc. Astfel, achizițiile obținute la lecțiile de educație muzicală se vor valorifica în procesul de organizare și desfășurare a manifestărilor cultural-artistice la nivel de clasă/ școală/ comunitate. Elevii se vor manifesta ca purtători și promotori ai culturii muzicale, totodată, demonstrând respect pentru valorile

culturii naționale și universale. Transpunerea achizițiilor poate fi realizată în cadrul unor proiecte de grup, proiecte STEAM.

Evaluarea inițială se va realiza la debutul anului de învățământ. Metodele de evaluare inițială se vor concentra pe rezultate școlare în domeniul audiției și creației muzicale. Pentru conceptualizarea probelor de evaluare inițială pot fi utilizate sarcinile din manualele școlare destinate autoevaluării și evaluării la modulele 3 și 4, având în vedere următoarele:

- cultura de interpretare muzicală a elevilor poate fi evaluată frontal numai cu prezența fizică a elevilor în clasă.
- cultura de audiție a muzicii poate fi evaluată prin probe practice și scrise.
- teste de cunoștințe pot fi aplicate numai în clasele III-IV, vizând unitățile de competență formate în clasa precedentă și consolidate în perioada de recuperare.

Lecțiile de *Educație muzicală* realizate în contact direct se vor organiza conform exigențelor metodologice de organizare a unei lecții de artă (vezi *Ghidul de implementare a curriculumului de Educație muzicală pentru învățământul primar*, 2018; *Ghidul de implementare a manualului școlar de Educație muzicală pentru clasa a II-a*, Editura Știința, 2019).

Audiția unei creații muzicale se va realiza în cinci pași: (1) cuvânt introductiv, (2) audiția propriu-zisă a muzicii în cadrul căreia se vor atinge obiective operaționale prin care se descoperă tema lecției, (3) analiza-caracterizare a muzicii audiate, (4) re-audiția integrală a creației muzicale sau a unui fragment, (5) aprecierea artistică/ valorică a creației muzicale.

Învățarea unui cântec se va realiza în cinci pași: (1) cuvânt introductiv prin care se realizează legătura dintre tema lecției și experiența muzicală a elevilor; (2) prezentarea cântecului ca model de interpretare; (3) analiza-caracterizare a valorilor cântecului (imaginea muzicală, mijloacele de expresie muzicală, forma muzicală etc.) în raport cu tema lecției; (4) învățarea propriu-zisă a cântecului (după auz, pe fragmente mici, prin repetare, exersare și apreciere a frazei intonate de elevi, după modelul vocal/ instrumental executat de către cadrul didactic); (5) interpretarea artistică a cântecului.

Demersul didactic al fiecărei lecții de educație muzicală se va orienta spre însușirea temelor din curriculum (care dezvoltă succint și accesibil legitățile artei muzicale) și se va realiza prin abordarea integrată a activităților muzical-didactice. Este important să păstrăm succesiunea modulelor, care asigură o avansare în traseul de educație muzicală, pas cu pas. Achizițiile noi se vor întemeia pe cele precedente și astfel, se va asigura continuitatea și logica firească a procesului de învățare. Formele de înțiere a elevilor în lumea muzicii derivă din activitățile muzical-didactice specifice lecției de *Educație muzicală*: audiția muzicii, cântul coral, citit-scrisul muzical, activitatea muzical-ritmică, executarea la instrumente muzicale pentru copii, jocul muzical, improvizațiile ritmice/ melodice/ ritmico-timbrale etc.

Repertoriul muzical pentru interpretare (vocală, corală, instrumentală), audiție și creație nu este un scop, ci un mijloc prin care se va realiza educația muzicală. Studiul oricărei creații muzicale va parcurge inevitabil câteva axe: imaginea muzicală, limbajul muzicii, forma/ genul muzicii. Prin urmare, studiul conținutului mesajului sonor-artistic (al imaginii muzicale) presupune descoperirea mijloacelor de expresie muzicală (melodie, ritm, tempo, nuanțe dinamice, timbru etc.) și invers - cercetarea limbajului muzical înlesnește înțelegerea/ descoperirea imaginii muzicale dintr-o creație, cu condiția că trăirea emoției este prezentă în toate momentele actului muzicii: *audiție – interpretare – creație*. Repertoriul muzical pentru lecțiile de educație muzicală se va stabili în conformitate cu sugestiile din curriculum, manualele școlare, după următoarele criterii: (1) accesibilitate (în raport cu nivelul de dezvoltare a abilităților muzicale, ambitusul vocilor elevilor); (2) valoarea artistică (a limbajului muzical, imaginii muzicale, interpretului, curentului artistic etc.); (3) valoarea educativă (a mesajului ideatic).

Lecțiile de *Educație muzicală* realizate la distanță se vor organiza după modelul lecției cu elementele de structură: evocare, realizarea sensului, reflexie, extindere (ERRE). La o lecție realizată la distanță se vor utiliza 1-2 aplicații adecvate educației muzicale. Pornind de la specificul cunoașterii muzicii și legitățile artei muzicale (muzica – artă sonoră, temporală, imagistică, expresivă), în realizarea activităților muzical-didactice la lecțiile desfășurate la distanță, sunt importante:

- *Audiția muzicii* se realizează ca activitate independentă (a câte 1,5 – 2 minute în clasele I-a – a II-a și a câte 2 - 2,5 minute în clasele a III-a și a IV-a), apoi poate urma analiza-caracterizare a valorilor creației muzicale (trăire, imagine, expresivitatea limbajului, forma de organizare) în raport cu tema lecției.
- *Interpretarea muzicală* (vocală, corală, instrumentală, vocal-instrumentală etc.) se va realiza cu microfonul închis la elevi, sincronizat cu modelul demonstrat sonor de cadrul didactic. Cadrul didactic demonstrează modelul de interpretare, dă explicații, generează analiza muzicii și expediază elevilor modelul sonor pentru exersare și învățare. Interpretarea muzicală a elevilor poate fi demonstrată numai individual.
- *Creația muzicală elementară* poate reuni improvizații de ritm/ melodie, crearea acompaniamentului, muziciere, mișcări ritmice/ de dans, jocul muzical etc. pot fi realizate după modele demonstrate de cadrul didactic sau model audio/ video înregistrat prealabil, descris/ explicat, realizat individual/ în grup, în temeiul unei liste cu sarcini concrete - pași de realizare.

4.7.3. Activitatea de evaluare a rezultatelor educației muzicale

În activitatea de evaluare, profesorul se va ghida de principiile evaluării rezultatelor școlare la educația muzicală [15; 18] și cerințele moderne referitoare la organizarea și desfășurarea acțiunilor evaluate, inclusiv cele stipulate în Curriculum la rubrica *Strategii de evaluare* și Metodologia ECD. Precum calea didactică de însușire a muzicii poartă amprenta specificului *artei muzicale*, tot astfel și tehnologiile de evaluare a rezultatelor școlare se vor raporta la acest specific. Experiența educației muzicale demonstrează că elevii pot studia ani în șir muzica, dar, până la urmă, rămân insensibili față de ea. Cele două niveluri de realizare a educației artistice - *informativ-teoretic* și *formativ-aplicativ* – se află într-un raport de reciprocitate, completându-se unul pe altul în sensul că instruirea nu poate înlocui în totalitate cunoașterea muzicii, ci doar asigură o mai bună receptare a ei, în timp ce contemplarea propriu-zisă valorifică virtuțile instruirii și asigură realizarea educației muzicale. Astfel, profesorul este chemat să aleagă tehnologiile de evaluare adecvate rezultatelor școlare la disciplina de educație muzicală.

Rezultatele școlare obținute la finele procesului educațional indică/ stabilesc gradul de formare a culturii muzicale a elevilor. În acest context, raportul dintre experiența muzicală și competența muzicală devine una din exigențe în realizarea *Curriculumului de educație muzicală*.

Pași pentru organizarea ECD la disciplina *Educație muzicală*:

(1) La nivelul proiectării de lungă durată:

- Se eșalonează evaluările inițiale (la începutul unităților de învățare), formative în etape, (la finele unităților de învățare), sumative (la fine de semestru).
- Se stabilesc unitățile de competență și se aleg corespunzător produsele școlare care vor fi evaluate în probele de EFE și ES, ținând cont de prioritizarea curriculară (Tabelul 2).

(2) La nivelul proiectării de scurtă durată:

- Se elaborează sau se adaptează/ selectează din manual sau alte suporturi didactice auxiliare probele de EFE și ES.
- Se proiectează modalitatea de aplicare în contextul formelor de învățare directă și/sau la distanță a probelor, activitățile de autoevaluare (autoverificare, autocorectare, autoapreciere), activitățile diferențiate de postevaluare.

(3) La nivelul desfășurării demersului evaluativ:

- Se desfășoară activități de autoevaluare și evaluare reciprocă, reieșind din condițiile concrete ale învățării directe și/sau la distanță. Fiecare elev este în competiție cu sine însuși, elevul învață pentru a arăta cât de mult a acumulat și cât de bine stăpânește anumite deprinderi de cultură muzicală, pentru a se evidenția prin toată personalitatea sa. Activitățile de autoevaluare vor crea starea de bine și vor stimula interesul pentru muzică. Lucrul în caiet va include diverse modalități de autoapreciere, corelat cu prevederile MECD. Unele din cele mai adecvate criterii pot fi: retrăirea emoțională, participativitatea și atitudinea pozitivă.
- Se evaluează produsele școlare în baza criteriilor de succes/ de evaluare. Cadrul didactic stabilește care și câte criterii de evaluare va utiliza în proba de evaluare, informând elevii despre aceasta. Criteriile de evaluare reprezintă obiectivele operaționale ale demersului lecției și

exprimă gradul de formare a elementelor culturii muzicale a elevului. Criteriile de evaluare sunt valide și pentru evaluarea de proces (la fiecare lecție).

- Se apreciază rezultatele probelor de evaluare cu ajutorul descriptorilor de performanță. Cadrul didactic alege descriptorii potriviți pentru a explica și argumenta elevului de ce comportamentul lui performanțial este apreciat cu unul din descriptorii: independent, ghidat de învățator, cu mai mult sprijin.
- Se introduc rezultatele probelor de EFE și ES în catalogul școlar.
-

4.8. EDUCAȚIA PLASTICĂ

4.8.1. Repere de bază

- (1) Demersul educațional la disciplina Educație plastică se va realiza în baza prevederilor curriculumului primar (2018), reperelor și sugestiilor propuse în Ghidul de implementare a curriculumului (2018), Metodologiei privind evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar (2019), ținând cont de prioritizarea curriculară în condițiile crizei epidemiologice COVID-19(vezi tabelul 2).
- (2) Realizarea eficientă a recuperării/consolidării pe parcursul anului școlar în clasele II-IV, vizând conținuturile proiectate în perioada 09 – 15 martie anului de studii 2020-2021.
- (3) Stabilirea perioadei de timp pentru recuperarea/consolidarea materiei de studiu, la discreția cadrului didactic, în funcție de necesitățile elevilor, de acoperirea nivelului competențelor proiectate (în baza unităților de conținut studiate în condițiile pandemiei în anul de studii 2020-2021).
- (4) Adaptarea demersurilor didactice în contextul învățării directe și/sau la distanță, utilizând eficient manualele aprobate de MECC, în contextul formelor de învățare sincronă, asincronă, mixtă. Activitățile de învățare și produsele școlare recomandate se vor selecta și combina astfel, încât să asigure formarea, dezvoltarea, valorificarea și evaluarea eficientă a competențelor specifice la Educația plastică.
- (5) Dezvoltarea competențelor de apreciere orală/ verbală a lucrărilor proprii și ale colegilor, promovarea activităților inter/transdisciplinare.

4.8.2. Repere privind inserția activităților de recuperare/consolidare a achizițiilor curriculare

Formarea competențelor la Educația plastică necesită acumularea de către elevi a unui spectru larg de achiziții, iar procesul de instruire trebuie organizat astfel încât elevii să aibă oportunități de a crea, a evolua și a dobândi experiență artistică nu doar în clasă, ci și în afara orelor de curs: concursuri de artă plastică, excursii la muzee, expoziții (inclusiv online) etc. Astfel, elevii vor învăța să lucreze cu diferite simboluri vizuale, să gândească în termeni de imagini: cum pot fi create, ce reprezintă, ce emoții provoacă diverse forme plastice, să aplice variate modalități de expresie în propriile lucrări: pictură, grafică, sculptură, artă decorativă, fotografie etc. În activitatea didactică, învățătorii vor apela la diverse metode creative, stiluri variate de predare pentru a ajuta elevii să-și atingă scopurile puse în artă, să cunoască și să fie în stare să se orienteze în materia predată, aplicând deprinderile formate la orele de Educație plastică în procesul de studiere a altor discipline și în viață. Competențele specifice stabilite în curriculum se realizează prin activități preponderent practice, precum utilizarea tehnicilor specifice de artă plastică cu aplicarea instrumentelor și materialelor artistice și nonartistice. Strategiile activ-participative vor constitui baza instruirii, astfel în continuare se va pune accent pe lucrul individual, în grup, proiecte tematice, jocul de rol etc.

Deoarece în anul de studii 2020-2021 procesul educațional s-a efectuat parțial la distanță în contextul pandemiei de COVID-19, al doilea an consecutiv în multiple instituții câteva teme fundamentale din conținuturile curriculare la disciplină au fost parcurse doar online. Menționăm, că Educația plastică are un caracter preponderent practic, iar unitatea de învățare: *Cum realizăm o lucrare plastică (inițiere în compoziție)* deține conținuturi practice, astfel propunem mai multe sugestii de recuperare /recapitulare. Deci, pe parcursul anului școlar 2021-2022 în clasele II-IV, se recomandă a consolida temele ce țin de inițiere în compoziție prin diverse exerciții practice. În

cadrul activităților de recuperare, elevii pot prezenta produse realizate, inclusiv în format digital, referitoare la recapitularea conținuturilor curriculare ce țin de poziționarea suportului vertical sau orizontal, la reprezentarea planurilor aproape-departe, mare-mic etc. Cadrul didactic poate modifica numărul de ore pentru fiecare unitate de învățare asigurând un parcurs eficient de predare-învățare-evaluare. În contextul pandemiei COVID-19, recuperarea/consolidarea achizițiilor curriculare prevăzute pentru perioada 09-15 martie a anului de studii 2020-2021, va aviza materia de studii din Unitatea de conținut 3. Astfel, elevii din clasa a II-a vor recupera temele din clasa a I-a; cei din cl. III-a vor recupera/consolida materia din clasa a II-a etc. În perioada de recuperare elevii vor fi încurajați să pună accent pe autoevaluare, iar învățătorul va încuraja competențele formate la elevi.

Cadrele didactice au libertatea de decizie privind desfășurarea perioadei de **recuperare/consolidare** la începutul anului școlar în clasele II-IV. Mai jos vă propunem recomandări orientative în vederea proiectării acestei perioade:

Clasa	Unități de competență	Unități de conținut	Detalii de conținut	Nr. ore
II	R/C 3.2 Explicarea preferințelor în alegerea materialelor, instrumentelor, tehnicilor, suporturilor pentru crearea unor imagini plastice	<i>Cum realizăm o lucrare plastică</i>	Spațiul plastic: foaie de hârtie (în poziție orizontală/verticală), asfalt, alte suporturi. Organizarea elementelor de limbaj plastic în spațiul plastic	1
III	R/C 3.2 Explorarea modalităților de compunere a elementelor în spațiul plastic.	<i>Cum realizăm o lucrare plastică</i>	Compunerea elementelor în spațiul plastic:sus-jos; mare-mic;	1
IV	R/C 3.2 Realizarea compozițiilor figurative/nonfigurative prin organizarea cromatică a spațiului plastic.	<i>Cum realizăm o lucrare plastică</i>	Amplasarea armonioasă a elementelor în spațiul plastic; Organizarea cromatică a spațiului plastic.	1

4.8.3. Repere privind predarea-învățarea-evaluarea din perspectiva formării competențelor

Educația plastică este disciplina școlară bazată pe vizual în care tot ce vedem/simțim (natura care ne înconjoară, ființe, obiecte, forme inclusiv cele artistice) este abordat și studiat din punct de vedere al **imaginii** (imagine grafică, pictată, de design, conceptuală etc.) și poate oferi șansa realizării unei educații cu orientare holistică și creșterii viitorului consumator de artă alfabetizat în limbajul valorilor estetice de calitate. **Lucrarea plastică (imaginea artistico-plastică)** ia formă definitivă într-o activitate care se desfășoară într-un anumit mediu și spațiu (atelier, sală de clasă, spațiu liber etc.) cu elevi îndrumați de învățător. În cadrul acestui proces, esențial este de a trece conținuturile curriculare prin domeniile specifice artei plastice: receptare, exprimare și transfer. Aceste domenii dezvoltă capacitatea de a recepta/observa/vedea, exprima și vor asigura transferul de achiziții dobândite spre alte discipline, dar și spre următoarea etapă școlară.

- **Receptare** (De ce?) – elevii vor fi învățați să observe mediul natural/vital/de artă privind în jurul lor, prin vizionarea operelor de artă, fotografiilor artistice, filmelor etc. Astfel, se va intensifica sensibilizarea elevului, trezind curiozitatea și încurajând imaginația. Emoțiile, acea afecțiune transmisă de învățător, care pot fi provocate de culori, atmosferă, empatie, informații noi inedite, sunt dezvoltate în cadrul Unității de conținut **Frumosul în jurul nostru**.
- **Exprimare** (Cu ce?) – elevii vor genera idei prin ceea ce văd, vor explora diverse modalități artistice de exprimare, vor comunica prin diverse forme de artă, atât prin crearea de imagini, cât și oral/verbal. Exprimarea prin artă cultivă elevilor spiritul de experimentare/inovație. Elevii claselor primare vor înțelege cu ce se pot exprima artistic (cu ajutorul elementelor de limbaj

plastic, mijloacelor de expresie plastică, utilizând diverse tehnici, materiale și instrumente de artă) în cadrul Unității de conținut *Alfabetul artei plastice* și *Cum realizăm o lucrare plastică*.

- **Transfer** (Cum?) – elevii vor aprecia arta plastică, iar competențele dobândite de a crea imagini, de a percepe/ analiza opere de artă le vor transpune/transfera în alte domenii în cadrul Unității de conținut *De ce ne place arta plastică*.

Proiectarea strategiilor didactice este determinată de Curriculum, dar se realizează în mod personalizat, în funcție de factori multipli: necesitățile de instruire ale elevilor; specificul disciplinei; personalitatea didactică a învățătorului; cultura organizațională a școlii; accesul la mijloacele comunicaționale și informaționale moderne etc. Promovând diversificarea și personalizarea strategiilor didactice, Curriculumul accentuează: orientarea spre învățarea activă; orientarea spre a învăța să înveți; orientarea spre formarea de competențe; orientarea spre dezvoltarea creativității elevilor. Cadrul didactic poate lua decizii asupra modalităților de proiectare didactică pe care le consideră optime în asigurarea calității procesului educațional la clasă. Totodată, prin proiectarea didactică personalizată, învățătorul își asumă responsabilitatea de a asigura elevilor parcurșuri școlare individualizate, în funcție de condiții și cerințe concrete. Proiectarea demersului didactic la Educația plastică solicită cadrului didactic gândirea în avans a derulării evenimentelor la clasă, o prefigurare a predării, a învățării și a evaluării, eșalonată pe două niveluri interconținute: **proiectarea de lungă durată** (pentru un an școlar, un semestru, o unitate de învățare): proiectarea modului de administrare a disciplinei; proiectarea unităților de conținut; **proiectarea de scurtă durată**: elaborarea proiectelor de lecție (sau excursie).

La începutul anului școlar, după primele 2 lecții desfășurate se va realiza evaluarea inițială, care se va centra pe conținuturile unităților de învățare din clasa precedentă.

Pentru a proiecta procesul evaluării și a elabora instrumente de evaluare la Educația plastică, cadrul didactic trebuie să selecteze produsul(ele) relevante din lista celor recomandate (se admite și propunerea unui produs opțional) în corespundere cu unitățile de competența(e) supusă evaluării, prin corelare cu conținutul de învățare și activitățile de învățare și evaluare recomandate.

Produsele de învățare recomandate au un caracter generalizator, ce permite realizarea unui spectru larg de lucrări plastice, compoziții individuale/colective, lucrări plane și volumetrice etc.

Curriculumul de Educație plastică pentru clasele primare propune **însușirea graduală** a limbajului plastic, tehnicilor de artă, noțiunilor specifice culorilor, elementelor grafice și formelor plastice. Competențele specifice stabilite în curriculum se realizează prin **activități predominant practice**, precum utilizarea tehnicilor picturii, graficii, modelajului, fotografie și film digital (dacă există astfel de resurse în școală).

Lucrările plastice realizate individual, compozițiile plastice/decorative/colajele, proiectele realizate în grup și participarea la diverse concursuri de artă și expoziții vor constitui elementul principal al instruirii. Lucrările plastice pot fi păstrate în portofolii, pentru a monitoriza evoluția elevului pe parcursul anilor de studiu.

Lista produselor școlare poartă un caracter deschis și poate fi completată continuu, dar este recomandabil de a identifica produsul adecvat, proiecția cea mai veridică pentru fiecare competență/unitate de conținut în contextul clasei concrete de elevi (vezi Ghidul de implementare a curriculumului pentru învățământul primar, 2018; MECD în învățământul primar, clasele I-IV, 2019). Oferim următoarele recomandări:

	Unități de învățare	<i>Clasa I</i>	<i>Clasa a II-a</i>	<i>Clasa a III-a</i>	<i>Clasa a IV-a</i>
1.	<i>Frumosul în jurul nostru</i>	1. Lucrare plastică utilizând creioane colorate/carioca / vopsele de apă/lut/ plastilină (P1).	1. Lucrare plastică utilizând creioane colorate/cariocă/ vopsele de apă/lut/ plastilină (P1); 2. <i>Mesaj argumentativ (PT3)</i>	1. Lucrare plastică utilizând creioane colorate/cariocă/ vopsele de apă/ lut/ plastilină (P1); 2. <i>Mesaj argumentativ (PT3)</i> ; 3. Colaj (P5).	1. Lucrare plastică utilizând creioane colorate/cariocă/ vopsele de apă/ lut/ plastilină (P1); 3. Colaj (P5). 4. Compoziție plastică (P3).

2.	Alfabetul artei plastice	1. Lucrare plastică utilizând punctul/ linia/ forma/ culoarea/ pata ca elemente de limbaj plastic (P2).	1. Lucrare plastică utilizând punctul/ linia/ forma/ culoarea/ pata ca elemente de limbaj plastic (P2). 2. <i>Mesaj argumentativ (PT3);</i>	1. Lucrare plastică utilizând creioane colorate/cariocă/ vopsele de apă/ lut/ plastilină (P1); 2. Lucrare plastică utilizând punctul/ linia/ forma/ culoarea/ pata ca elemente de limbaj plastic (P2).	1. Lucrare plastică utilizând creioane colorate/cariocă/ vopsele de apă/ lut/ plastilină (P1); 2. Compoziție plastică (P3); 2. <i>Mesaj argumentativ (PT3);</i>
3.	Cum realizăm o lucrare plastică	1. Lucrare plastică utilizând punctul/ linia/ forma/ culoarea /pata ca elemente de limbaj plastic (P2); 2. Compoziție plastică (P3).	1. Lucrare plastică utilizând punctul/ linia/ forma/culoarea/ pata ca elemente de limbaj plastic (P2); 2. Compoziție plastică (P3).	1. Compoziție plastică(P3); 2. Compoziție decorativă (P6); 3. <i>Proiect de grup (PT8);</i> 4. <i>Portofoliu de progres (PT20);</i>	1. Compoziție plastică (P3); 1. Lucrare plastică utilizând creioane colorate/carioca / vopsele de apă/lut/ plastilină (P1). 3. Compoziție decorativă (P6). 3. <i>Proiect de grup (PT8).</i>
4.	De ce ne place arta plastică	1. <i>Colaborarea în grup (PT9);</i> 2. Expoziție de lucrări (P4).	1. <i>Colaborarea în grup (PT9);</i> 2. Expoziție de lucrări (P4).	1. <i>Colaborarea în grup (PT9);</i> 2. Expoziție de lucrări (P4); 3. <i>Mesaj argumentativ (PT3);</i>	1. <i>Colaborarea în grup (PT9);</i> 2. Expoziție de lucrări (P4); 3. <i>Mesaj argumentativ (PT3);</i> 4. <i>Portofoliu de progres (PT20).</i>

4.8.5. Adaptarea demersurilor didactice în contextul învățării directe și/sau la distanță

Pentru eficientizarea managementului timpului didactic în condițiile specifice ale anului 2021-2022, pot fi comasate activitățile comunicative cu sprijin în observare ghidată, analiza structurilor din natură etc. cu aplicațiile practice, completând portofoliul de lucrări practice cu schițe și studii.

În afară de aplicațiile digitale recomandate în subcapitolul 3.4. al prezentului document, la Educația plastică rămân recomandate suplimentar un șir de aplicații, care pot întregi procesul de învățare la distanță:

- exerciții interactive pentru stimularea creativității în programele: Mentimeter, Canva; instrumente creatoare de cărți digitale: Book Creator, Flipsnack etc.;
- instrumente de creare a benzilor animate: Animaker, Pixton etc.

De asemenea, recomandabilă este platforma **educatieonline.md**, care este utilă nu doar în cadrul instruirii la distanță, dar și offline, grație lecțiilor filmate, diverselor proiecte și resurse educaționale.

4.9. EDUCAȚIA FIZICĂ

4.9.1. Repere privind proiectarea didactică

În Anexa 4 a prezentului document se oferă modele de proiecte de lungă durată la disciplina Educația fizică pentru clasele I-IV.

În contextul proiectării de scurtă durată, precizăm că la disciplina Educație fizică vor fi utilizate aceleași tipuri de lecție centrate pe formarea de competențe, ca și la celelalte discipline.

Proiectarea demersului didactic al lecției poate fi realizată atât în baza secvențelor instrucționale eșalonate în corespundere cu tipul lecției cât și pe baza cadrului ERRE. În tabelul de mai jos oferim repere orientative.

Fazele lecției ERRE	Obiective	Secvențe instrucționale	Strategii didactice
EVOCARE	să manifeste.... să demonstreze... să se conformeze.	organizarea colectivului de elevi (1-2 min)	Forme de organizare - frontală, în grup; Metode - demonstrație, explicație; Mijloace - fișe, postere.
	să coordoneze.... să diferențieze.... să integreze..... să încurajeze....	pregătirea organismului pentru efort (5-6 min)	Forme de organizare – frontală, în perechi, în grup; Metode - instructajul, explicația, demonstrația, exersarea; Mijloace - inventar sportiv și auxiliar.
	să organizeze.... să recomande.... să participe.... să utilizeze....	influențarea selectivă a aparatului locomotor (3-4 min)	Forme de organizare - frontală, individuală, în perechi, în grup; Metode.- demonstrația, exersarea în circuit, de joc, competițională; Mijloace - fișe, TIC, inventar sportiv și auxiliar.
REALIZAREA SENSULUI	să reproducă... să execute.... să demonstreze.... să recunoască....	perfecționarea priceperilor motrice însușite anterior (7-8 min)	Forme de organizare - frontală, individuală, în echipe; Metode - demonstrația, explicația, metoda învățării integrale, de joc; Mijloace - imagini video, TIC, inventar sportiv și auxiliar.
	să identifice.... să distingă.... să acționeze.... să detecteze.... să execute....	învățarea, sau evaluarea priceperilor motrice (12-15 min)	Forme de organizare - individuală, în perechi, în grupuri; Metode - explicația, demonstrația, analiza, algoritimizarea, metoda învățării separate și integrale, metode interactive, exersarea; Mijloace - fișe, imagini video, TIC, tabla interactivă, inventar sportiv.
	să opereze..... să diversifice.... să creeze..... să opereze..... să argumenteze...	consolidarea priceperilor motrice (4-6 min)	Forme de organizare - frontală, individuală, în perechi, în grup; Metode - explicația, demonstrația, exersarea, de joc, competițională; Mijloace - TIC, inventar sportiv și auxiliar.
REFLECȚIE	să descrie..... să dirijeze.... să generalizeze... să regleze...	revenirea organismului după efort (3-4 min)	Forme de organizare - frontală, individuală, în grupuri; Metode - demonstrația, exersarea, de joc; Mijloace - inventar sportiv și auxiliar.
	să evalueze.... să estimeze.... să revizuiască.... să justifice.....	aprecieri și recomandări pentru activitatea viitoare (2-3 min)	Forme de organizare - frontală, în grupuri; Metode - analiză, brainstorming, studiu de caz; Mijloace - fișe, TIC, imagini video, softuri educaționale etc.
EXTINDERE			

- Ca activitate specifică a lecției de educație fizică, predomină învățarea cât și formarea deprinderilor motrice;
- Se recomandă anunțarea subiectului/ subiectelor, obiectivelor la începutul lecției, indiferent de clasă, iar la clasele I și a II-a se vor reaminti și în momentul realizării lor;
- În secvența „Pregătirea organismului pentru efort” exercițiile de front și formații, de mers,

- alergare, jocurile de mișcare, vor fi mijloacele de realizare;
- Pentru secvența a III-a, „Influențarea selectivă a aparatului locomotor”, se recomandă exerciții la nivelul tuturor segmentelor corpului, (4-6 exerciții la clasele I-II, 6-8 exerciții la clasele III-IV) cu orientare/ adaptare către etapa de baza a lecției;
  - Se va insista pe efectuarea exercițiilor conform bazelor generale ale mișcării: direcție, precizie, amplitudine, ritm, grad de încordare musculară;
  - În secvența de „Perfecționare a priceperilor motrice însușite anterior” pot fi prevăzute subiecte de lecție din unitatea de învățare respectivă, dar și din alte unități de învățare, de exemplu unele teme ce dezvoltă capacitatea de organizare, deprinderi și priceperi etc.;
  - Dezvoltarea aptitudinilor psihomotrice, în special a vitezei de reacție, execuție, a rezistenței generale, a coordonării și mobilității, se va realiza prin joc și parcursuri aplicative;
  - Pentru unele lecții, jocurile de mișcare/dinamice pot constitui subiecte/ obiective ale lecției;
  - Ca procedeu de organizare a exersării este indicat lucrul frontal (simultan cu tot colectivul), iar la clasele III-IV se poate exersa și pe grupe;
  - Se vor evita eforturile intense și de lungă durată, alternând permanent solicitările cu pauzele;
  - Ca metode de predare se vor utiliza cele verbale și intuitive, respectivele secvențe ale lecției vor fi scurte, concise și accesibile;
  - Din metodele practice se vor aplica intens metodele imitării, exersării și a jocului.

Model de proiect didactic de scurtă durată

Clasa: III-a

Tipul lecției: Lecție de formare a capacităților de dobândire a cunoștințelor

Unitatea de conținut: Elemente specifice jocurilor sportive, minifotbal

Subiectul lecției: Conducerea mingii

Locație: Teren/ sală de sport

Unități de competență:

2.9. Reproducerea pozițiilor fundamentale ale jucătorului și deplasărilor specifice jocurilor sportive

2.10. Demonstrarea capacităților de control al mingii de diferite dimensiuni specifice jocurilor sportive.

Obiectivele lecției:

La sfârșit de lecție elevul va fi capabil:

O₁: să identifice factorii cheie la îndeplinirea conducerii mingii în jocul de fotbal;

O₂: să distingă formele de conducere a mingii;

O₃: să execute conducerea mingii pe linie dreaptă;

O₄: să coordoneze pozițiile fundamentale și mișcărilor segmentelor corpului la îndeplinirea conducerii mingii;

O₅: să manifeste interes și implicare în învățarea conducerii mingii.

Strategii didactice:

- Forme de organizare: frontal, individual, în perechi, în grup.
- Metode și procedee: explicația, demonstrația, indicația, analiza, metoda învățării separate, exersarea, metoda jocului.
- Mijloace didactice: fișe didactice, imagini video, TIC, mingi de fotbal, conuri, pieptărașe.

Strategii de ECD: EFI, autoevaluare.

Bibliografie:

1. Curriculum Național. Învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018;
2. Ghid de implementare a curriculumului pentru învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018.
3. Evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar, clasele I-IV. Chișinău: MECC, IȘE, 2019.

Etapele lecției	Obiective	Activități	Dozarea efortului	Strategii didactice			Recomandări/ indicații metodice
				Forme	Metode, procedee	Mijloace	
Evocare (10-12') (Etapa pregătitoare)		Organizarea colectivului de elevi	1-2'	Frontal			
		Anunțarea subiectelor lecției	1'	Frontal	Braistor- ming		
		<ul style="list-style-type: none"> • Exerciții speciale cu mingea de fotbal în mers: - pe vârfuri mingea în ambele mâini sus; - pe călcâi mingea la spate; - pe partea exterioară a tălpii mingea după cap; - pe partea interioară a tălpii mingea sub barbă; - obișnuit cu rotirea mingii în jurul capului; - rotirea mingii în jurul trunchiului; - rotirea mingii în jurul genunchilor; - rostogolirea mingii în jurul picioarelor; - rostogolirea mingii printre picioare; - rostogolirea mingii cu piciorul drept; - rostogolirea mingii cu piciorul stâng. 	Câte 10 – 12 m fiecare exercițiu	Frontal	Demonstrare Exersare	Mingi de fotbal/ mingi de diferite dimensiuni Teren marcat/ conuri,	Într-un rând pe o linie. Distanța 2 pași între participanți. Amplituda mare. Păstrăm posesia balonului în mâini. Control eficient al balonului cu piciorul.
		<ul style="list-style-type: none"> • Exerciții speciale în alergare și deplasare cu mingea de fotbal: - obișnuit cu aruncarea în sus și prinderea mingii de fotbal; - cu pendularea în urmă a gambei, mingea în mâini întinse înainte; - cu ridicarea înaltă a coapsei, mingea ținută sus; - deplasare cu umărul drept înainte, mingea în fața pieptului; - aceiași, umărul stâng înainte; - cu rostogolirea mingii pe sol cu mâna dreaptă/ stângă/ schimb alternativ al mâinii; - aceiași, cu mâna stângă; - aceiași, cu întoarcere spre stânga/ dreapta, cu schimb de direcție. 	Câte 10 – 12 m fiecare exercițiu	Coloane câte 2	Demonstrare Exersare	Mingi de fotbal/ mingi de diferite dimensiuni Teren marcat/ conuri,	Într-un rând pe o linie câte doi. Distanța 2 pași între participanți. Amplituda mare. Păstrăm posesia balonului în mâini. Control eficient a balonului.
	<p>Joc de mișcare:</p> <p>Atenție la minge: Partenerii din pereche se poziționează cu față unul spre altul la distanța de 1,5-2 m. Mingea se află la mijloc între ei. Jucătorii execută comenzile învățătorului, ducând mâinile la: nas, urechi, genunchi etc. La comanda „MINGE”, ei trebuie să preia mingea. Câștigă acel, care preia primul mingea.</p>	3'	În perechi	Metoda de joc	Conuri, mingi, pieptă rașe	Reacționează la semnalul învățătorului, respectă siguranța în preluarea mingii.	

Realizarea sensului (28-30') (Etapa de bază)	O1	<ul style="list-style-type: none"> • Tehnica conducerii mingii în jocul de fotbal. Vizionarea materialului video 1. Identificarea poziției și mișcărilor segmentelor corpului la îndeplinirea conducerii mingii; 2. Identifică factorilor – cheie la îndeplinirea procedurii; 3. Identifică varietăți de conducere a mingii. • Explicarea tehnicii conducerii mingii: - Este un procedeu tehnic des folosit prin care mingea este lovită succesiv cu partea interioară a labei piciorului; - În momentul contactului cu mingea vârful piciorului care efectuează conducerea este orientat spre exterior, glezna semirelaxată, genunchiul flexat; - Corpul - ușor aplecat și răsucit în direcția piciorului de sprijin, poziția brațelor fiind cea naturală din alergare. 	3'	Frontal	Descoperire Analiză Conversație Demonstrație	Mijloace TIC, Imagini video	Poziția trunchiului. Insuficienta orientare a vârfului spre exterior. Glezna încordată. Poziție înaltă a centrului de greutate.
	O2	<ul style="list-style-type: none"> - Este un procedeu tehnic des folosit prin care mingea este lovită succesiv cu partea interioară a labei piciorului; - În momentul contactului cu mingea vârful piciorului care efectuează conducerea este orientat spre exterior, glezna semirelaxată, genunchiul flexat; - Corpul - ușor aplecat și răsucit în direcția piciorului de sprijin, poziția brațelor fiind cea naturală din alergare. 	2'	Frontal	Explicație Demonstrație	Fișe didactice Minge de fotbal	Jucătorul privește doar mingea. Mișcarea segmentelor piciorului la conducere.
	O3	<ul style="list-style-type: none"> • Exerciții speciale pentru controlul mingii de fotbal cu piciorul: - Rostogolirea mingii cu contact permanent al părții interioare al labei piciorului drept/ stâng de minge cu întoarcere la 180° spre dreapta; - Analog cu întoarcere la 180° spre stânga; - Analog cu întoarceri consecutive spre dreapta stânga; - Analog cu deplasare umărul drept înainte; - Analog cu deplasare umărul stâng înainte; - Analog cu deplasare spre înainte. • Exerciții speciale pentru învățarea tehnicii conducerii mingii: - Mers către înainte cu conducerea mingii cu piciorul drept – 3 atingeri a mingii; - Analog cu piciorul stâng; - Analog cu alternarea picioarelor; - Aceleași exerciții în alergare lentă; - În doi, apucat de mâini – unul conduce mingea, al doilea comentează mișcărilor; - Analog - conducerea mingii cu schimbul piciorului de conducere la comanda colegului. 	3-4 ori fiecare exercițiu	În coloane câte 4-5 elevi	Explicație Demonstrație Exersare Metoda învățării separate	Teren marcat/conuri, Mingi de fotbal	Control al mingii cu partea interioară a labei piciorului. Control fără desprinderi de minge. Exercițiul la pas. Poziția fundamentală a jucătorului.
	O4	<ul style="list-style-type: none"> - Mers către înainte cu conducerea mingii cu piciorul drept – 3 atingeri a mingii; - Analog cu piciorul stâng; - Analog cu alternarea picioarelor; - Aceleași exerciții în alergare lentă; - În doi, apucat de mâini – unul conduce mingea, al doilea comentează mișcărilor; - Analog - conducerea mingii cu schimbul piciorului de conducere la comanda colegului. 	5-6 ori fiecare exercițiu	În coloane câte 4-5 elevi În perechi	Explicație Demonstrație Exersare Metoda învățării integrate	Teren marcat/conuri, Mingi de fotbal	Poziția fundamentală a jucătorului. Atingeri fine ale mingii. Conducere cu și fără control vizual. Comunicare și coordonare în perechi.

	O5	• Joc convențional 4×4 pe teren redus	5'	În echipe câte 4/5 elevi	Metoda de joc	Teren marcat/ conuri, Mingi de fotbal, Pieptărașe, Porți mobile.	Respectarea regulilor. Reproduce rearea tehnicii conducerii cu laba interioară a piciorului. Respect pentru coleg și adversar.
Reflexie/ Extindere (5-7')		Revenirea organismului după efort. Totalurile lecției. Aprecieria elevilor. Tema pentru acasă.	2-3' 2' 1-2' 1'	Frontal	Analiza Observația Aprecieria Autoevaluarea	Fișă de autoevaluare	Tema pentru acasă.

4.9.2. Repere privind predarea-învățarea-evaluarea centrată pe formarea de competențe

Algoritmul formării deprinderilor motrice de bază ale elevului din ciclul primar

Caracteristici specifice pentru învățarea deprinderilor motrice

- deprinderile se însușesc pe parcursul întregii vieți, perioada cea mai sensibilă este copilăria;
- se însușesc în activitățile independente sau în procese de instruire special organizate;
- deprinderile motrice se însușesc prin repetări multiple, care au ca rezultat formarea legăturilor temporale, a stereotipurilor dinamice și, de fapt, a *reflexelor condiționate*, în baza fenomenului fiziologic al conexiunii dintre anumiți centri din scoarța cerebrală.
- sunt condiționate de factori obiectivi și subiectivi: aptitudini motrice, motivația, nivelul instruirii;
- unele elemente sau părți ale deprinderilor motrice se pot *automatiza*, ceea ce permite economie de energie nervoasă și îndreptarea atenției subiectului către rezultatele acțiunii motrice;
- elementele componente ale unei deprinderi se *înlănțuiesc logic*, depind unele de altele, se combină rațional;
- deprinderile motrice sunt *unice* și *irreversibile*, adică nici o execuție nu seamănă cu alta și elementele componente se înlănțuiesc într-un singur sens.

În tabelul de mai jos se oferă repere orientative.

Scopul specific al lecției de ed. fizică	Etapile formării deprinderilor motrice	Principalele obiective	Caracteristici
<i>familiarizarea priceperilor și deprinderilor motrice</i>	Etapă inițierii în bazele tehnice de execuție a deprinderii motrice	<ul style="list-style-type: none"> ● formarea unei reprezentări clare asupra deprinderii respective, prin explicații și demonstrații în mod special (acest obiectiv este identic cu așa – numita fază de „formare a imaginii mentale”): <ul style="list-style-type: none"> - formarea ritmului general de execuție cursivă a deprinderii motrice respective; - descompunerea deprinderii motrice, dacă este necesar și posibil, în elemente componente și exersarea analitică a acestora; - preîntâmpinarea sau corectarea greșelilor tipice de execuție. 	În această primă etapă predomină volumul efortului fizic.

<i>formarea priceperilor și deprinderilor motrice</i>	Etapa consolidării deprinderii motrice	<ul style="list-style-type: none"> ● realizarea tehnicii de execuție a deprinderii în concordanță cu caracteristicile spațiale, temporale și dinamice optime; ● întărirea legăturilor temporale prin exersarea deprinderii în condiții relativ și predominant constante, standardizate, fiind create premisele și pentru executarea acesteia în condiții variate; ● corectarea, cu prioritate, a greșelilor individuale de execuție a deprinderii motrice. 	În această etapă crește rolul intensității efortului fizic și al controlului sau autocontrolului nivelului de execuție a deprinderii motrice respective.
<i>aplicarea cunoștințelor, deprinderilor și priceperilor motrice</i>	Etapa perfecționării deprinderii motrice	<ul style="list-style-type: none"> ● sporirea variantelor de execuție a fiecărei deprinderi, prin desăvârșirea procedeelor tehnice specifice; ● exersarea deprinderii motrice cu precădere în condiții cât mai variate și apropiate de cele întâlnite în practică, cu desăvârșire în cea de întrecere/concurs sau competițională; ● includerea deprinderii în înălțări de alte deprinderi motrice și executarea acestor „combinații” cu ușurință, cursivitate și eficiență. 	În această etapă intervine și complexitatea efortului fizic la realizarea obiectivelor propuse. Este etapa în care se face și trecerea de la priceperi motrice complexe.

4.9.3. Aspecte specifice privind procesul educațional la distanță la disciplina Educație fizică

Reguli de prevenire a accidentelor pentru un program de mișcare acasă

- ✓ Exercițiile fizice se execută numai cu acordul și sub supravegherea unui părinte;
- ✓ Exercițiile fizice sunt permise exclusiv pentru elevii sănătoși;
- ✓ Activitatea fizică va începe cu o încălzire generală;
- ✓ Se vor respecta recomandările profesorilor pentru a exersa mișcarea sub forma corectă și în siguranță;
- ✓ Este obligatoriu echipamentul sportiv adaptat pentru activitățile motrice care urmează a fi îndeplinite;
- ✓ Suprafețele pentru efort vor fi plate, nealunecoase și fără obstacole, spațiu suficient;
- ✓ În încăperi nu se va folosi inventar ce poate provoca accidentări, sunt recomandate obiecte moi;
- ✓ Spațiile de interior vor fi aerisite înainte de activitate;
- ✓ Exercițiile de pe platformele educaționale vor fi vizionate, apoi se vor exersa în limita posibilităților psihomotrice;
- ✓ Hidratarea organismului în timpul efortului de intensitate și de lungă durată este necesară;
- ✓ Se va respecta igiena personală.

Model de proiect de lecție în forma de comunicare la distanță *sincronă*

Clasa: I

Disciplina: Educație fizică

Nr. lecției: 4/I

Tipul lecției: Lecție de formare a capacităților de dobândire a cunoștințelor

Unități de competență: 2.1., 2.3.

Subiectul lecției: Variații de mers

Obiectivele lecției :

La sfârșitul lecției elevul va fi capabil:

O₁: să identifice forme de organizare a activităților motrice la domiciliu;

O₂: să imite mersul personajelor din imaginile prezentate de profesor;

- O₃: să execute variații de mers pe loc și deplasare;
 O₄: să mențină echilibrul și poziția inițială a brațelor la variații de mers;
 O₅: să manifeste interes și dorință de practicare independentă a variațiilor de mers.

Strategii didactice:

- a. Forme de organizare: individual
 b. Metode și procedee: explicația, descoperire, joc, exersare
 c. Mijloace didactice: Zoom/ Google meet, imagini foto

Strategii de evaluare: EFI, autoapreciere

Bibliografie:

1. Curriculum pentru învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018.
2. Ghid de implementare a curriculumului pentru învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018.
3. Evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar, clasele I-IV. Chișinău: MECC, IȘE, 2019.

Etapete/ verigile lecției		Timp	Acțiunile cadrului didactic	Acțiunile elevului
Evocare	Organizarea colectivului de elevi	2 min	Salutul, verificarea prezenței și a stării de sănătate Întrebare: Cine practică exerciții de mișcare fiecare zi? Ce sporturi practicați?	Participă activ la discuții
	Pregătirea organismului pentru efort	3 min	Propune pentru emitere variante de acțiuni motrice prin imagini: <ul style="list-style-type: none"> • culesul fructelor din copac; • culesul murelor; • culesul căpșunilor; • mersul omului; • mersul ostașului; • mersul bătrânului; • mersul ursului; • mersul piticului; • mersul berzei; • mersul broaștei; • atenție - mersul vrăbiuței. Ce mersuri ale unor personaje din povești cunoașteți?	Ascultă indicațiile profesorului Imită mișcările specifice de culegere Imită variații de mers propuse de profesor Saltă ca vrăbiuțele Propun alte variante
	Influențarea selectivă a aparatului locomotor	2 min	Joc de mișcare la atenție: ”Mișcarea interzisă” Prezintă jocul: Mișcarea interzisă - brațele întinse înainte . Profesorul demonstrează/ propune diferite mișcări inclusiv periodic mișcarea interzisă	Ascultă cu atenție condițiile jocului Atenți la demonstrarea prezentarea mișcărilor
Realizarea sensului	Perfecționarea priceperilor motrice însușite	6 min	Indică variații de mers video, corectează greșelile/acțiunile elevilor: <ul style="list-style-type: none"> • Mers pe vârfuri, brațele sus; • Mers pe loc cu întoarceri, stânga - dreapta; • Mers pe vârfuri, 4 pași mărunți înainte - 4 înapoi; • Aceeași, 4 spre stânga - 4 spre dreapta • Mers pe călcâi, mâinile la spate; • Mers pe călcâi cu ridicarea înaltă a coapsei; • Mers pe loc pe călcâi cu balansarea corpului spre dreapta - stângă; • Mers pe loc pe partea exterioară a tălpii, 	Ascultă sarcina propusă de profesor Execută corect și cu interes exercițiile Demonstrează echilibrul al corpului

			brațele lateral; <ul style="list-style-type: none"> • Mers pe partea exterioară cu atingerea tălpii cu mâna; • Mers pe partea exterioară cu deplasare spre stânga-dreapta; • Mers pe partea interioară a tălpii mâinile la ceafă; • Mers în semigenuflexiune cu întoarcere la 360 mâinile pe șolduri; Mers fanat, brațele lateral.	Poziționează corect mâinile Manifestă coordonare a segmentelor corpului
Reflecție	<i>Revenirea organismului după efort</i>	2 min	<i>Explică și demonstrează exerciții revenire după efort:</i> <ul style="list-style-type: none"> • De pe vârfuri, brațele sus - inspirație profunde trecerea pe călcâi brațele spre înapoi - expirații profunde; • Din poziția stând pe partea interioară a tălpii brațele sus, trecere în poziție stând pe partea exterioară a tălpii aplecat brațele jos prin lateral. 	Îndeplinește eficient exercițiul Inspiră și expiră profund Execută exercițiul independent
	<i>Aprecieri și recomandări pentru activitatea viitoare</i>	2 min	<i>Apreciază activitatea elevilor</i> <i>Propune sarcini de lucru independent / tema pentru acasă. Exerciții-joc "Mersul acrobatului"</i> - se va trasa pe podea o linie dreaptă; - se vor executa exercițiile însușit pe linia marcată.	Participă prin autoapreciere Pun întrebări de lămurire/ explică colegilor sarcinile
Extindere				

4.9.4. Evaluarea rezultatelor învățării la disciplina Educație fizică

În activitatea de evaluare la disciplina Educație fizică învățătorul este ghidat de cerințele stipulate în Curriculum la rubrica *Strategii de evaluare* și în *MECD pentru clasele I-IV*.

Evaluarea inițială va fi noninstrumentală și se va proiecta la începutul anului școlar, începutul fiecărei unități de învățare/ modul, la începutul semestrului II.

Pentru **evaluarea inițială** la începutul anului școlar se va folosi metoda alternativă de evaluare *observarea comportamentului cognitiv al elevului*, axându-se pe unități de competențe preconizate în curriculum pentru sfârșitul clasei precedente și produse optime în contextul formelor de învățare directă și/ sau la distanță. La necesitate, criteriile de succes/ de evaluare vor fi adaptate la forma de învățare la distanță.

În cazul învățării la distanță pot fi recomandate, de exemplu:

Clasa	Unități de competențe vizate (dintre cele preconizate curricular la sfârșitul clasei precedente) <i>Elevul poate:</i>	Activități de recuperare/ Recapitulare	Produse (conform MECD)
II	<ul style="list-style-type: none"> – recepta regulile de securitate și igienă specifice lecțiilor de educație fizică; – identifica părțile și pozițiile de bază ale corpului; – executa acțiuni motrice păstrând echilibrul și ritmicitatea; 	<ul style="list-style-type: none"> – conversație; joc didactic „așa – da, așa – nu”; – îndeplinirea comenzilor care solicită identificarea părților și pozițiilor de bază ale corpului; exerciții de dezvoltare fizică armonioasă; – jocuri: de atenție, de imitare; pentru echilibru, reacție, anticipare; pentru dezvoltarea calităților motrice (coordonarea, suplețea, rezistența). 	P3

Se recomandă a comunica elevilor rezultatele evaluării inițiale într-o manieră prietenoasă, folosind cuvinte încurajatoare și motivându-i pentru sporirea performanțelor.

Evaluarea formativă în etape se va proiecta/ realiza la finele fiecărei unități de învățare/ modul și va presupune valorificarea produselor selectate în corespundere cu unitățile de competențe vizate.

Evaluarea sumativă se va proiecta/ realiza la finele fiecărui semestru, se va realiza în baza produselor selectate în raport cu unitățile de competențe stipulate pentru unitățile de învățare finalizate.

Model de proiect de lecție pentru evaluare formativă în etape

Clasa: III-a

Unitatea de învățare: Dezvoltarea calităților motrice

Subiectul lecției: Capacități coordinative. Coordonarea segmentelor corpului în spațiu și timp

Tipul lecției: Lecția de formare a capacităților de evaluare a cunoștințelor

Unități de competență:

2.1. Explorarea capacităților motrice în condiții special adaptate;

2.2. Utilizarea exercițiilor fizice în condiții variabile de volum, intensitate și grad de dificultate.

Obiectivele lecției:

La sfârșit de lecție elevul va fi capabil:

O₁: să identifice formele de manifestare a capacităților coordinative;

O₂: să efectueze un complex de exerciții ce contribuie la dezvoltarea capacităților coordinative;

O₃: să execute acțiuni motrice utilitar-aplicative;

O₄: să coordoneze pozițiile și mișcările segmentelor corpului în exercițiile aplicative;

O₅: să manifeste interes și corectitudine în autoevaluare și evaluare reciprocă.

Strategii didactice:

a. Forme de organizare: frontal, individual, în perechi, în grup;

b. Metode și procedee: explicația, demonstrația, indicația, metoda învățării separate, joc, exersarea;

c. Mijloace didactice: saltea, funie, banca de gimnastică, baloane, conuri.

Strategii de ECD: EFE (P2); autoevaluarea; evaluarea reciprocă.

Produsul evaluat P2	Criterii de succes
Parcurs aplicativ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Îndeplinesc exercițiile succesiv, tehnic corect; 2. Demonstrez capacități de depășire a obstacolelor; 3. Execut eficient traseul; 4. Respect regulile de securitate; 5. Manifest insistență și interes.

Bibliografie:

1. Curriculum pentru învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018;

2. Ghid de implementare a curriculumului pentru învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018;

3. Metodologia privind evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar, clasele I-IV. Chișinău: MECC, 2019.

Obiective	Activități	Dozarea efortului	Strategii didactice			Recomandări/ indicații metodice
			Forme de organizare	Metode	Mijloace	
EVOCARE 10-15 min						
O ₁	Organizarea colectivului de elevi Anunțarea subiectelor lecției <i>Exercițiu la atenție:</i> 1-2 întoarcere la dreapta, brațul stâng sus; 3-4 întoarcere la stânga, brațul drept sus; 5-6 genuflexiune, brațele după cap; 7-8 revenire, cu săritură în sus.	2' 1' 1'	Frontal	Explicația Demonstrația Exersare		Aliniere, drepti Atenție la comandă
O ₂	<i>Variație de alergări:</i> Alergare cu schimb de direcție: - la un semnal – schimb de direcție;	2'	Frontal	Explicația Demonstrația	Spațiu marcat	Atenție la semnalul

	- la 2 semnale – schimbarea umărului; - la 3 semnale – schimb de viteză.			Exersare		sonor și vizual
	Regrupare din coloană câte unu, în coloane câte patru. Complex de EDFG cu acompaniament muzical Anexa 1	2' 6'	Frontal În cerc	Explicația Exersare	Conuri Audiodi fuzor	Respectăm regulile regrupării Exersare în ritm
REALIZAREA SENSULUI 28-30 min						
O ₃	<i>Complex de exerciții pentru dezvoltarea coordonării în perechi:</i> 1. Un elev în poziția stând, piciorul drept/stâng ridicat în sus, al doilea va trece 10 ori sub piciorul partenerului spre stânga/ dreapta. Apoi își vor schimba rolurile. 2. Un elev în poziția sprijin ghemuit, celălalt în stând, mainile la mijloc, 1 – elevul nr. 2 duce piciorul drept peste elevul nr.1; 2 – ducerea piciorului stâng peste elevul nr.1; se vor schimba rolurile. 3. Un elev în poziția sprijin culcat, al doilea elev sare peste primul, după care se schimbă cu rolurile.	3-4 re pe tări fie care	În perechi	Explicația Demon strația Exersarea	Spațiu marcat, conuri	Piciorul întins, Păstrăm echilibrul, Sprijin ghemuit Păstrăm distanța Privim spre dreapta, spre stânga Schimbăm poziția Exersare câte unul Pastrăm echilibrul Săriturile pe ambele Sincroni zăm mișcarea de brațe și picioare Sărituri frecvente Nu atingem cercul Sărituri cât mai precise, aterizarea lină Păstrăm distanța
O ₄	<i>Stații cu caracter aplicativ:</i> Stația nr.1: Elevul sare într-un pătrat compus din 9 pătrate mai mici, după numerotarea indicată în interiorul pătratului; Stația nr.2: Elevul se deplasează pe banca de gimnastică cu pași alăturați înainte și înapoi;	2' 2'		Indicația Explicația Demon strația Exersarea	Spațiu marcat Bancă de gimnasti că	Sărituri frecvente Nu atingem cercul Sărituri cât mai precise, aterizarea lină Păstrăm distanța
O ₅	Stația nr.3: Elevul execută din poziția sprijin culcat facial ridicarea concomitentă a brațului stâng și a piciorului drept, apoi a brațului drept și a piciorului stâng; Stația nr.4: Din poziția stând, elevul va executa pe suprafața marcată sărituri: dreapta-stânga, înainte-înapoi, încrucișat; Stația nr.5: Trecerea prin cercul atârnat în două direcții, fără a fi atins; Stația nr.6: Sărituri cu picioarele împreună peste conuri; Stația nr.7: Alergare printre conuri; Stația nr.8: Sărituri în scăriță.	2' 2' 2' 2' 2' 2' 2'	Pe stații în grupuri de 4-6 elevi	Autoevaluarea	Cercuri Conuri Scăriță	Sărituri frecvente Nu atingem cercul Sărituri cât mai precise, aterizarea lină Păstrăm distanța
REFLECȚIE 5-7min						
	Jocul „Ziua și noaptea” Revenirea organismului după efort. Autoevaluarea/ Evaluarea reciprocă: Completarea fișei de autoevaluare Anexa 2 Totalurile lecției	2' 1' 3' 1'	Pe echipe Frontal	Joc Analiza Observa ția Explicare Feedback	Fișă de evaluare	Atenție la învățător Completăm fișa

Nr. d/o	Conținutul	Dozare	Indicații metodice
1	P.i. – p.b. 1-ridicarea umărului drept, pas cu dreptul înainte; 2- ridicarea umărului stâng, pas cu stângul înainte; 3-4- aceeași înapoi.	4 repetări	De executat păstrând ritmul și tempoul muzicii. Ținuta corectă.
2.	P.i. – stând, mâinile la mijloc. 1-2-semigenuflexiune, aplecare înainte cu curbarea spatelui, bărbia spre sine; 3-semigenuflexiune, extensie înapoi; 4-p.i.	4 repetări	Pășire pe toată talpă. Semigenuflexiune cu aplecare, cu bazinul înapoi
3.	P.i. – stând puțin depărtat, mâinele la mijloc. 1-semigenuflexiune; 2- p.i.; 3-înclinare spre dreapta, brațul stâng sus spre dreapta; 4-p.i.; 5-8- aceeași spre stânga.	4 repetări	Înclinare cât mai profundă
4.	P.i. – stând puțin depărtat, mâinile la spate. 1- întoarcerea lentă a corpului spre dreapta; 2-p.i.; 3-4- aceeași spre stânga.	4 repetări	Umerii înapoi. Bărbia mai sus.
5.	P.i. – stând puțin depărtat, mâinele la mijloc. 1-8- arcuire în poziție semigenuflexiune, brațele prin lateral în sus; 9-16- arcuire în poziție semigenuflexiune, brațele prin lateral în jos.	4 repetări	Unghiul de îndoire a genunchiului este de 90°. Abdomen strâns. Mușchii încordați.
6.	P.i. – stând puțin depărtat, brațele lateral. 1-pas spre dreapta; 2-7- arcuire în poziție aplecat înainte; 8- p.i.; 9-16 – aceeași cu stângul.	4-6 repetări	Spatele nu este curbat. Genunchii întinși.
7.	P.i. – p.b. 1-7- arcuire în poziție fandare pe dreptul, mâinele în „lacăt”; 8- p.i.; 9-16- aceeași cu stângul.	4 repetări	Unghiul de îndoire a genunchiului este de 90°.
8.	P.i. – stând puțin depărtat, brațele lateral. 1-7-ridicarea dreptului îndoit înainte, apucarea de genunchi; 8- p.i.; 9-16- aceeași cu stângul.	4 repetări	Unghiul de îndoire a genunchiului este de 90°.

Fișa de autoevaluare în baza criteriilor de succes

	Nume, prenume: _____ P2: Parcurș aplicativ	Independent	Ghidat de învățator	Cu mai mult sprijin
1.	Am îndeplinit exercițiile succesiv, tehnic corect			
2.	Am demonstrat capacități de depășire a obstacolelor			
3.	Am executat eficient traseul			
4.	Am respectat regulile de securitate			
5.	Am manifestat insistență și interes			

4.10. EDUCAȚIA TEHNOLOGICĂ

4.10.1. Repere privind proiectarea didactică

Demersul educațional la disciplina Educație tehnologică se va realiza în baza prevederilor curriculumului disciplinar (2018). În anul curent de studiu, se va asigura predarea a două module din lista celor propuse la clasa respectivă.

Atenționăm:

- în clasele I-IV, se va implementa obligatoriu, modulul Educația digitală.
- în clasa a IV-a modulul Robotica se va realiza la decizia instituției de învățământ.

Notă: Deținătorii seturilor de roboți și a certificatelor de formare în domeniul respectiv, pot implementa modulul dat după solicitare.

Se va acorda o atenție deosebită selectării modulelor opționale, astfel încât să se ia în considerație solicitările elevilor, modulele studiate în anul precedent și dotările/ resursele disponibile atât pentru învățarea tradițională în clase, cât și la distanță.

În procesul proiectării de lungă durată, cadrele didactice vor analiza finalitățile curriculare pentru clasa precedentă și le vor determina pe cele necesare de recuperat/consolidat, reieșind din situația concretă a fiecărei clase de elevi. Se vor proiecta 2-3 lecții de recuperare/consolidare la începutul unității de învățare nr. 1, a modulului selectat. Luând în considerație specificul disciplinei și numărul de ore alocat modulelor (15), va fi necesară o comasare rezonabilă a conținuturilor curriculare ale modulului, în baza prioritizării curriculare (tabelul 2). Se va pune accent pe formarea competențelor și pe atingerea finalităților proiectate în curricula disciplinare.

Evaluarea inițială se va realiza pe parcursul primei unități de învățare. Se recomandă ca aceasta să fie *non-instrumentală*, să se realizeze în circumstanțe obișnuite, pe baza observării activității elevilor și a feedbackului imediat. Se vor urmări manifestările comportamentului performanțial al elevilor, în vederea combaterii dificultăților și eficientizării procesului didactic proiectat pentru noul an de studii.

Orientarea generală a procesului educațional al disciplinei este determinată de accentul pus pe învățare, iar predarea și evaluarea se orientează pentru activizarea învățării.

Repartizarea orelor pe unități de conținut este la discreția cadrului didactic, care poate modifica numărul de ore pentru fiecare unitate de învățare asigurând un parcurs eficient de predare-învățare-evaluare a disciplinei.

Anual se propun 3 ore la discreția cadrului didactic. În cadrul acestor ore se vor realiza activități destinate integrării, transferului de achiziții dobândite, valorificându-se aspectul transdisciplinar.

4.10.2. Repere privind predarea-învățarea-evaluarea din perspectiva formării competențelor

Curriculumul direcționează metodologia disciplinei „Educație tehnologică” spre **crearea situațiilor de învățare** care îi pot oferi elevului experiențe în cunoașterea de sine și a mediului tehnologic, exprimarea de sine prin limbajul specific variatelor tehnologii, însușirea valorilor aferente acestor tehnologii.

Se vor promova activități centrate pe elev, de învățare (inter)activă, experiențială, prin sarcini de lucru, prin proiecte, studii de caz, în combinație judicioasă cu tipuri de activități specifice educației tehnologice a elevilor de vârsta respectivă.

Procesul educațional trebuie organizat astfel încât elevii:

- să **utilizeze variate tipuri de învățare:** învățarea bazată pe lucrări practice, pe cercetare, pe proiecte, pe sarcini de lucru;
- să aibă oportunități de a dobândi experiență tehnologică nu doar în clasă, ci și în afara ei;
- să învețe prin instruire directă; prin învățarea reciprocă; învățare prin excursii; învățarea în muzee; învățarea online (*e-learning*); învățarea ludică etc.

Se va asigura oportunitatea elevilor de a **transfera achizițiile dobândite în cadrul lecțiilor în contexte educaționale/sociale/culturale**, fiind învățați să realizeze produse utile personale/ sociale.

Eficientizarea procesului de predare-învățare a disciplinei Educație tehnologică la treapta primară se va realiza prin:

- selectarea modulelor și conținuturilor ce ar încuraja elevii să devină productivi, creativi și întreprinzători;
- asigurarea atingerii finalităților/ achiziționării competențelor prin diversificarea și integrarea conținuturilor;
- activitățile propuse să se bazeze pe studiere, cercetare, parțial proiectare și, confecționare de obiecte/ produse;
- formularea sarcinilor și problemelor înaintate spre soluționare să implice generare de idei, elaborare de proiecte tehnologice, individuale sau de grup, ce ar prevedea realizare de *produse creative* pentru satisfacerea unor necesități umane;
- excluderea activităților șablonate.

Conținuturile curriculare ale modulelor recomandate pentru a fi studiate la anumită clasă, vor fi corelate cu unitățile de competență, activitățile de învățare și produsele școlare recomandate. Parcurgerea unităților de conținut se va realiza după următorul algoritm:

- (1) Recunoașterea specificului modulului: materiale, ustensile, tehnici specifice;
- (2) Activități practice de explorare a materialelor, ustensilelor și tehnologiilor specifice modulului în crearea unor produse cu aspect estetic, utilitar;
- (3) Respectarea normelor de igienă și securitate a muncii;
- (4) Descrierea succintă (în cuvinte proprii) a demersului tehnologic realizat la crearea lucrării (personale și a colegilor).

Conținuturile modulelor vor fi explicate în baza conversațiilor cu sprijin în observare, discuțiilor dirijate (de exemplu: varietatea materialelor reciclabile, ustensile și materiale auxiliare, varietatea dispozitivelor din jurul nostru, tipuri de hârtie, proprietățile hârtiei și cartonului, etc.).

Tehnologiile specifice modulului vor fi studiate în aspect practic, prin confecționare de lucrări, explorând materiale, ustensile și algoritmi de realizare.

ATENȚIE! În toate clasele se va acorda atenție asupra respectării regulilor sanitaro-igienice și de protecție a muncii.

Recomandăm utilizarea activităților de investigare și realizarea lecțiilor de Educație tehnologică în baza observării directe a procesului tehnologic sau în baza demonstrării la clasă a etapelor tehnologice de realizare a lucrării. Algoritmul propus trebuie să lase loc și pentru manifestările creative ale elevilor.

➤ **Strategiile de evaluare**

Evaluarea în cadrul disciplinei Educație tehnologică se va realiza în conformitate cu prevederile *Metodologiei privind evaluarea criterială prin descriptori, în învățământul primar, clasele I-IV* (2019).

- **Evaluarea inițială** se va realiza la începutul:

- anului școlar (vezi 4.10.1);
- fiecărui modul.

Evaluarea inițială poate fi instrumentală pe bază de instrumente de evaluare, în funcție de contextul specific (de ex.: probă scrisă, orală sau practică, test etc.), cât și noninstrumentală (de ex.: conversație, pe baza tehnicii reflexive „Știu – Vreau să știu – Învăț”, Diagrama Venn, etc.),

- **Evaluarea formativă punctuală** se va realiza pe parcursul studierii modulelor, la discreția învățătorului, urmărind procesul formării/dezvoltării unităților de competențe (o unitate de competență într-o probă de evaluare formativă punctuală). Pentru instrumentare se recomandă lucrări practice, proiecte, elaborate pe baza produselor recomandate.

- **Evaluarea formativă în etape** se va realiza la fine de module, urmărind în mod etapizat procesul formării/dezvoltării unităților de competențe prevăzute pentru modulul dat. Pe parcursul unui an de studiu, reieșind din specificul disciplinei vor fi proiectate și realizate două EFE, câte o evaluare per modul.

- **Evaluarea sumativă** se va realiza la sfârșitul fiecărui semestru.

Pentru evaluările sumative se vor rezerva câte 2 ore: la prima oră se vor administra probele propriu-zise, iar ora a doua se va rezerva pentru activități postevaluative diferențiate și individualizate

(de reînvițare/recuperare, de antrenare, de dezvoltare). Pentru evaluarea sumativă pot fi selectate produse transdisciplinare.

Reieșind din specificul disciplinei, pentru **evaluarea anuală**, pot fi valorificate metode alternative de evaluare precum portofoliul de progres, expoziție sau proiectul, pot fi selectate și produse transdisciplinare, ceea ce va permite evitarea supraîncărcării elevului cu lucrări de evaluare.

În cadrul oricărei strategii de evaluare este important de a valorifica **autoevaluarea** asigurând: autoverificarea, autocorectarea, autoaprecierea.

Asigurarea stării de bine la ore este o condiție indispensabilă pentru succesul învățării disciplinei „Educație tehnologică”. Inserția unor elemente distractive, alternarea tipurilor de activitate, diversificarea mediilor și a mijloacelor folosite – acestea și alte modalități pot face ca elevul să vină și să învețe cu plăcere la lecții, să dobândească experiențe tehnologice pozitive și să le valorizeze în alte domenii și contexte.

4.10.3. Aspecte specifice privind organizarea procesului educațional la disciplina Educație tehnologică în anul de studii 2021-2022

În conformitate cu prevederile pct. 8.1. ale Reglementărilor speciale privind organizarea anului de studii în contextul epidemiologic COVID-19 (aprobat prin ordinul MECC nr. 840 din 13.08.2020), se propune un scenariu didactic de alternativă, ale aspectelor specifice privind organizarea procesului educațional la disciplina Educație tehnologică.

În condițiile realizării activităților de învățare la distanță venim cu un șir de recomandări, care necesită corelarea acestora cu fiecare unitate de învățare în parte.

ATENȚIE! În cazul realizării învățământului la distanță se vor selecta cu mare atenție modulele recomandate în fiecare clasă, ținând cont de prioritizarea curriculară, modulele studiate în anul precedent, opiniile elevilor, posibilitățile existente la nivel de resurse și dotări disponibile.

Procesul de predare-învățare a disciplinei Educație tehnologică la distanță se va realiza prin activități sincron, asincron și mixte. Pentru comunicarea sincronă rămân a fi recomandate în continuare: Zoom, Google Meet, ș.a.. Instrumente de gestionare a clasei de elevi: Google classroom, ș.a., sunt propuse din considerentele că oferă posibilitatea stocării materialelor și lăsa dovezi ale activității școlare pentru toți beneficiarii procesului educativ (elevi, cadre didactice, părinți). Pentru exercițiile interactive de stimulare a creativității pot fi utilizate programele: Mentimeter, Canva, ș.a. Oportunitatea utilizării tablei interactive online, este propusă prin platformele precum iDroo, Openboard.

Pentru disciplina Educație tehnologică, ca și pentru alte discipline școlare, se pot utiliza instrumente creatoare de cărți digitale, de exemplu Book Creator, Flipsnack etc. și cele de creare a benzilor animate: Animaker, Pixton, care vor întregi procesul de învățare la distanță.

De asemenea, recomandăm utilizarea bibliotecii digitale educatieonline.md, care propune un șir de lecții filmate, resurse educaționale și alte suporturi didactice, fiind binevenite atât în procesul instruirii la distanță cât și în cadrul studierii în mod obișnuit/ clasic.

Procesul de evaluare poate fi realizat prin teste/ sarcini practice care pot fi create în: Kahoot, Quizzizz, Plickers pentru evaluarea și autoevaluarea interactivă etc.

Procesul instructiv-educativ la Educația tehnologică trebuie să fie organizat în așa mod, ca activitățile sincron să fie combinate cu cele asincron. Propunem un **model orientativ de combinare a activităților de predare-învățare la distanță** în cadrul unității de învățare „Modelarea tradițională a obiectelor” din cadrul modulului „Modelarea artistică”, clasa a IV-a:

- (1) *Varietatea obiectelor de ceramică tradițională*. Se recomandă a propune elevilor activități de cercetare, analiza a surselor web (parțial propuse de învățător), pentru a acumula informația într-un produs în format electronic, spre ex.: StoryJumper, Fotojet, Canva.
- (2) *Materiale și ustensile utilizate în modelarea veselei*. Se poate studia prin intermediul unui joc didactic, de exemplu cu ajutorul platformei LearningApps. Elevii ar putea realiza sarcina propusă de sine stătător, în baza conversațiilor cu sprijin în observare. Aceste conținuturi pot fi predate și asincron, prin intermediul platformelor Studii.md, Google Classroom.
- (3) *Tehnici de modelare* se recomandă a fi predate sincron, cu demonstrarea parțială a procedeelelor de realizare a tehnicilor, tehnologiilor propuse spre studiere. Se recomandă utilizarea

înregistrărilor video, realizate de către profesor preventiv, a tutorialelor video din spațiul virtual, cu explicații clare, pe etape a procesului tehnologic propus spre studiere. Platformele recomandate pentru asemenea activități sunt Zoom, Google meet, Skype etc.

În cadrul sesiunilor sincron cu elevii, învățătorul trebuie să monitorizeze activitatea elevilor și să realizeze comentarii cu indicații concrete asupra unor sarcini sau dificultăți, apărute pe parcursul exersării.

Aplicațiile practice se recomandă a fi realizate atât sincron, cât și asincron, acestui gen de activități acordându-i-se cel mai mare număr de ore.

Tehnicile noi de modelare recomandăm să se realizeze în cadrul orelor cu conexiune sincron, pentru a coordona direct activitatea elevilor, respectiv profesorul va propune sarcini clare pentru a fi realizate:

- selectarea diverselor forme de vase tradiționale;
- elaborarea schiței formei specifice obiectelor de ceramică tradițională,
- selectarea și analiza resurselor necesare realizării lucrării.

La etapa de realizare practică a lucrării, profesorul poate activa atât asincron cu elevii, cât și organizând periodic conferințe video, pentru a consulta elevii în soluționarea situațiilor de problemă. Activitatea practică poate fi realizată de elevi cu succes doar în cazul când va fi propus algoritmul de realizare a lucrării.

Evaluarea produsului în situația instruirii la distanță, la fel poate fi realizată într-un mod creativ, atractiv pentru elevi. Produsul ar putea fie evaluat, prezentat prin elaborarea unui colaj foto, realizat de elevi, prezentând etapele de realizare, resursele etc., în același timp profesorul poate propune elevilor să realizeze un slide show, care ar conține poze cu cele mai reușite lucrări. Având permisiunea părinților, SlideShow-ul poate fi plasat în mediul online pentru a organiza voting, sau pentru a fi propuse în cadrul unor proiecte, concursuri, târguri caritabile etc.

4.11. DEZVOLTAREA PERSONALĂ

4.11.1. Resurse didactice recomandate

Pentru anul de studii 2021-2022, ME a aprobat următoarele ghiduri:

- Dezvoltare personală. Ghidul profesorului. Clasa I
- Dezvoltare personală. Ghidul profesorului. Clasa a II-a
- Dezvoltare personală. Ghidul profesorului. Clasa a III-a
- Dezvoltare personală. Ghidul profesorului. Clasa a IV-a

Autor: Rolf Gollob, Zurich University of Teacher Education.

Consultanți naționali: Iosif Moldovanu, consultant, Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC); Valentina Olaru, doctor în științe pedagogice, grad didactic superior, IPLT „Lucian Blaga”, mun. Chișinău; Tatiana Turchină, Șef Departament Formare Continuă, Universitatea de Stat din Moldova.

ATENȚIE! Aceste Ghiduri nu au caracter obligatoriu, se recomandă abordarea critică și creativă în vederea adaptării materialelor propuse la necesitățile clasei concrete de elevi.

4.11.2. Repere pentru proiectarea de lungă durată

Proiectarea de lungă durată la disciplină se va realiza în conformitate cu cerințele unice pentru învățământul primar, expuse integral în Ghidul de implementare a curriculumului pentru învățământul primar (2018) și ținând cont de aspectele specifice anului curent (v. Cap. 2).

➤ Repere pentru proiectarea administrării disciplinei (proiectarea anuală)

- Realizarea tuturor modulelor propuse în curriculum este obligatorie.

ATENȚIE! În anul de studii 2021-2022, în contextul pandemiei de COVID-19 se recomandă următoarea consecutivitate a modulelor:

1. Securitatea personală;
2. Asigurarea calității vieții;
3. Modul de viață sănătos;
4. Proiectarea carierei profesionale și dezvoltarea spiritului antreprenorial;

5. Arta cunoașterii de sine și a celuilalt.

- Cadrul didactic va proiecta numărul de ore pentru fiecare modul în baza recomandărilor curriculumului, ținând cont de interesele și necesitățile elevilor, posibilitățile de colaborare cu familia și comunitatea și alți factori de impact.
- Proiectarea evaluărilor va respecta următoarele cerințe:
  - În clasele II-IV, în cadrul modului 1 se va realiza *evaluare inițială prin metoda observării comportamentului cognitiv al elevului pe parcursul lecțiilor și în contextul managementului clasei de elevi*, cu centrare pe atitudinile și valorile specifice prevăzute în curriculum la sfârșitul clasei precedente;
  - în fiecare modul se va proiecta o evaluare inițială (EI) și o evaluare formativă în etape (EFE);
  - în fiecare semestru se va proiecta o evaluare sumativă (ES).
- **Repere pentru proiectarea unităților de învățare (modulelor)**
- Detalierea de conținut (subiectele tematice ale lecțiilor) vor fi formulate esențializat, în baza listei de conținuturi curriculare date în modulul respectiv. Eventual, poate fi explicat succint parcursul elevilor la lecție. De exemplu:
  - „Surse de informare despre un mod de viață sănătos”;
  - „Valoarea profesiilor pentru societate. Elaborare de postere: *Profesii și profesioniști în comuna noastră*”;
  - „Modul de viață sănătos. Analiză-sinteză”;
  - „Proiect de grup: *Cum economisim resursele școlii*”;
  - „Asigurarea calității vieții. Activități de integrare și transfer”;
  - „Comportamentul elevului în clasa I. Managementul clasei: abordări situaționale concrete”
  - „Securitatea personală. Activități diferențiate de postevaluare”.

ATENȚIE! Conținutul curricular „Managementul clasei: abordări situaționale concrete” se realizează gradual, la momentele oportune pe parcursul unităților de învățare, prin corelare cu viața reală a clasei.

- În rubrica „Resurse” pot fi incluse, la discreția cadrului didactic: materialele didactice elaborate pentru lecție (de ex., fișe de lucru); paginile respective dintr-un auxiliar didactic; diverse resurse materiale (de ex., carioci, foarfece, postere etc.); aplicații digitale; modele/algoritmi de activitate asincron pentru realizarea unor produse;
- În proiectarea evaluărilor la nivel de modul se va ține cont de următoarele aspecte:
  - la prima lecție din modul se proiectează EI, care poate fi instrumentală sau noninstrumentală;
  - penultima sau ultima lecție din modul se rezervează pentru EFE; cadrul didactic poate proiecta la nivel de modul și produsul (sau produsele) pe baza cărui(a) se va realiza EFE;
  - în cazul în care EFE se proiectează la penultima lecție din modul, pentru ultima lecție se proiectează activități diferențiate de postevaluare cu transfer în contexte situaționale concrete specifice clasei de elevi și accent pe reflexivitate;
  - ES la finele semestrelor se va realiza fără a supune elevii unor probe speciale, instrumentând metoda complementară de evaluare *portofoliul de progres* în unul din două moduri:
    - (1) nu se rezervează o lecție aparte pentru ES; cadrul didactic evaluează comportamentul performanțial al elevului pe parcursul semestrului (independent, sau ghidat de învățător, sau cu mai mult sprijin), în baza probatoriilor cumulate în portofoliul elevului la disciplină: fișe de lucru; materiale confecționate; fișe de autoevaluare/evaluare reciprocă etc.;
    - (2) se rezervează o lecție aparte pentru ES, la care elevii sunt antrenați în autoevaluarea/evaluarea reciprocă a portofoliilor individuale în baza produsului transdisciplinar *Portofoliul de progres* (v. Metodologia privind evaluarea criterială prin descriptorii, clasele I-IV (2019)).

4.11.2. Repere pentru proiectarea de scurtă durată și realizarea propriu-zisă a lecțiilor

ATENȚIE! Experiența acumulată în procesul de implementare a curriculumului la „Dezvoltare personală”, ne face să atenționăm cadrele didactice asupra următoarelor aspecte:

- ✓ Este necesar de a aborda/selecta în mod critic și responsabil sursele informaționale folosite pentru conceperea demersurilor didactice. Vor fi evitate sursele neștiințifice (de exemplu: site-uri de popularizare a psihologiei, pagini web cu materiale neverificate/nerecenzate despre modul sănătos de viață; reviste pentru publicul larg, publicații de divertisment etc.), orice resurse nepotrivite pentru vârsta elevilor și scopurile educaționale ale disciplinei.
- ✓ Se va asigura abordarea didactică diferită a conținuturilor care sunt prevăzute și la alte discipline (de ex., la „Educație moral-spirituală”, „Educație tehnologică”), urmărind cu atenție finalitățile disciplinei „Dezvoltare personală” și valorificând abordările inter/pluri/ transdisciplinare.
- Vor fi valorificate în mod judicios toate tipurile de lecții centrate pe formarea de competențe: lecții de formare a capacităților de dobândire/ înțelegere/ aplicare/ analiză/ evaluare a cunoștințelor, dar și lecțiile mixte. Lecțiile la care se prevede EFE la fine de modul se vor aborda ca lecții de formare a capacităților de evaluare a cunoștințelor.
- Strategiile didactice vor fi concepute în contextul tipurilor moderne de învățare: învățare bazată pe proiecte, învățare bazată pe sarcini de lucru, învățare bazată pe probleme, învățare prin colaborare etc.
- Cadrele didactice vor crea la lecțiile de „Dezvoltare personală” situații de învățare care să permită valorificarea experienței de viață a copiilor, transferul în contexte situaționale specifice vieții școlare și extrașcolare. Astfel, se va urmări unul dintre dezideratele de bază ale Curriculumului pentru învățământul primar (2018) – armonizarea abordărilor psihocentristă (centrare pe elev) și sociocentristă (centrare pe valorile societății).
- Se vor promova parteneriatele pedagogice/pentru educație de diverse tipuri:
  - parteneriate cu factori comunitari (familiiile elevilor și comunitățile locale) în cadrul unor activități comune, consensuale disciplinei „Dezvoltare personală”;
  - parteneriate cu agenți sociali (agenți economici, organizații culturale/ militare/ artistice/ sportive/ religioase etc.) și cu organizații de tip nonformal (biblioteci/ mediateci; mass-media, cluburi/ cercuri pe interese etc.) în cadrul unor activități comune, complementare disciplinei „Dezvoltare personală”.
- Se va respecta prioritatea învățării asupra evaluării. Activitățile de evaluare vor sprijini și vor complementa învățarea:
  - la fiecare lecție se va realiza evaluarea formativă interactivă, asigurând un feedback prompt și eficient;
  - pentru evaluarea inițială se vor rezerva circa 15 minute la etapa de evocare a primei lecții din modul (în afară de primul modul, în care se va realiza EI la începutul anului), optând pentru metode noninstrumentale care să permită elevilor să-și autoevalueze și să-și completeze prechizițiile necesare, totodată motivându-i pentru studierea noului modul;
  - la lecțiile de evaluare formativă în etape/ sumativă (de altfel, ca și la orice altă lecție) se va asigura starea de bine a elevilor, instrumentând în acest scop diverse forme, metode, tehnici de evaluare, astfel încât elevii să nu se simtă stresați, dar provocați în sens pozitiv și motivați pentru succes;
  - cadrul didactic va ghida cu atenție activitățile de autoevaluare și evaluare reciprocă, reacționând proactiv la eventualitatea unor stări emoționale negative la elevi.

ATENȚIE!

În *Tabelul de performanță școlară* (v. Metodologia privind evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar, 2019), forma și modalitatea de înregistrare a rezultatelor elevului la „Dezvoltare personală” este aceeași ca și la toate celelalte discipline de învățământ la care nu se acordă calificative, aprecierea realizându-se pe bază de descriptori.

5. ORIENTĂRI SPECIFICE PROCESULUI EDUCAȚIONAL ÎN CADRUL PROGRAMULUI PAS CU PAS

„Schimbările în domeniul educației depind de felul cum gândesc, ce fac și cum fac profesorii!”

Michael Fullan

În anul de studii 2020-2021 pedagogii au fost determinați de situația pandemică să demonstreze flexibilitate, adaptare la schimbare, rezistență la stres și la situații de incertitudine în așa fel încât învățarea să fie de calitate și vizibilă. Învățarea vizibilă este un concept nou, apărut la începutul sec. XX și a fost introdus în pedagogia modernă de către John Hattie.

Potrivit cercetătorului „învățarea vizibilă nu este o rețetă în dezvoltarea profesională, nu este o metodă de predare, sau o trusă de prim ajutor, este un mod de a gândi despre cum putem spori calitatea învățării, cum putem deveni mai buni în ceea ce facem”.

Doar profesorii entuziaști, pasionați și interesați de a crea efecte pozitive zi de zi asupra rezultatelor elevilor sunt adevărați promotori ai învățării vizibile, afirmă J. Hattie.

Adică este un mod de a reflecta despre eficiența învățării și predării și se referă la caracteristicile de bază ale procesului de învățământ de succes. Cercetările contemporane au dovedit cu lux de amănunte că factorii decisivi în dezvoltarea educației în școală sunt: a) calitatea profesorului; b) calitatea predării; c) nivelul de implicare al elevului în procesul de învățare.

Unii pedagogi s-au convins că este mai eficient să-și împărtășească temerile și să învețe unii de la alții, alții au devenit mai reflexivi asupra ceea ce predau și cum predau.

Dacă e să punctăm câteva aspecte care demonstrează când învățarea este vizibilă, atunci am putea enumera următoarele:

- atunci când elevii știu ce să facă și cum să facă (pedagogul explică și dă instrucțiuni clare);
- atunci când pedagogul știe dacă elevul a învățat (elevul vine cu argumente și justificări);
- atunci când obiectivele învățării au fost atinse (obiectivele îi sunt clare elevului);
- atunci când pedagogul și elevul conlucrează (pedagogul îi ghidează pe elevi);
- atunci când pedagogul îi oferă elevului un *feedback* obiectiv și regulat (fără a-l umili sau a-l frustra pe elev);
- atunci când cadrele didactice învață unii de la alții (unii nici nu pot accepta ideea că pot învăța de la colegi sau, de ce nu, și de la elevi).

Învățarea vizibilă înglobează un anumit comportament și viziune didactică care ne ajută să răspundem la întrebările: **Ce îi învățăm pe elevi? Ce abilități cognitive le dezvoltăm? și Cum îi facem să gândească?**

Fiecare clasă din Programul *Pas cu Pas* se deosebește prin unicitatea sa. Intrând în sala de clasă observăm imediat informația vizuală acroșată în mediul clasei și ne putem da seama despre ceea ce fac elevii și cum învață aceștia, care este proiectul tematic ce îl studiază, care sunt panourile și graficele, ce reguli respectă, ce investigații au făcut, care sunt ipotezele pe care le-au înaintat, indiferent de vârstă. Astfel, învățarea devine vizibilă, relevantă, axată pe cel ce învață, capătă sens, iar pedagogul este cel care poate susține/trezi interesul și motivația pentru învățare în mod special prin ceea ce face, adică prin exemplul propriu.

Apreciem pedagogii care în activitatea lor de promovare a principiilor *Pas cu Pas* au conștientizat importanța alegerilor conștiente. Deoarece alegerea stă la baza unei învățări temeinice și vizibile. Oportunitatea de a alege îl impulsionează, dar și îl responsabilizează pe cel care a făcut această alegere indiferent de vârstă, funcție sau nivel de dezvoltare și îl încurajează să ducă lucrul început la bun sfârșit.

Elevii, având posibilitatea de a alege, vor fi stimulați:

- să îndeplinească sarcina pe care au ales-o;
- să lucreze cu partenerii pe care i-au ales departajând rolurile;
- să manifeste inițiativă de a se implica în proiectul pe care l-a votat, iar în cazul că a fost în minoritate să respecte alegerea făcută de majoritatea colegilor.

Alegerea făcută de cadrul didactic are o paletă mult mai extinsă, el poate opta pentru:

- strategia de lucru adecvată grupului de elevi cu care lucrează și în funcție de materialele de care dispune, de formele și metodele de lucru pe care le cunoaște, dar neapărat va încerca și altele noi;
- modalitățile eficiente ale managementului în funcție de vârsta și interesul copiilor,
- o anume tematică a ședințelor cu părinții și modalitatea de organizare (individual sau în grup, față în față sau *on-line*) etc.

Fiecare dintre noi, care aspirăm spre o educație de calitate suntem în căutarea celor mai eficiente strategii. Uneori, soluțiile stau la suprafață, doar trebuie să știm unde? pe ce? și cum? să punem anumite accente și ce strategii să urmăm. Un sprijin mare în epuizanta noastră activitate este, în primul rând, formarea unei *atitudini pozitive a copiilor și părinților față de școală*, dar și dorința colegilor de a colabora. Or, un colectiv consolidat și profesionist pune temelia unei reușite.

Pentru a ne convinge că ceea ce facem e bine făcut, ne preocupăm în egală măsură atât de **proces** cât și de **rezultat**.

Fiecare etapă a învățării este luată în calcul de managerul școlar și de cadrul didactic. Se întâmplă însă ca, uneori, pedagogul să nu integreze suficient de reușit aceste componente ale învățării, deoarece rutina zilnică are ceva din automatismul mersului pe bicicletă, mișcărilor devin reflexe, așa că unele lucruri ar putea să-i scape de sub control. Un pedagog bun ar trebui să supravegheze și să evalueze acest proces ca pe un tot întreg, fără a permite ca balanța să se încline prea mult într-o singură direcție. Unele cadre didactice, indiferent de vechimea în muncă pe care o au, nu pot admite faptul că ar trebui să pună la îndoială ceea ce fac, să analizeze propria experiență, au o doză prea mare de încredere în forțele proprii, nu se îndoiesc nici o clipă de ceea ce fac și cum fac, pe când alții își cultivă zilnic deprinderea de *autorefecție*, pentru a fi mai siguri pe acțiunile proprii, dar solicită și părerea colegilor.

Cei care și-au format această deprindere știu că respectivul exercițiu te macină mai mult decât oricare control din partea superiorilor.

Atunci când oamenii lucrează de frica unui control, rezultatele vor fi de moment. Atunci când oamenii lucrează din plăcere putem miza pe calitate.

Anume din aceste considerente încurajăm pedagogii și managerii să se vadă în postură de mentori și mai puțin în cea de *evaluatori*. Le recomandăm ca după asistența la ore, de regulă să înceapă discuția cu aspectele pozitive pe care le-a observat pentru a încuraja cadrul didactic și a-l predispune pentru un dialog constructiv. Apoi, se va ajunge treptat și la aspectele care necesită îmbunătățiri. Interlocutorul trebuie ajutat să descopere singur aspectele mai puțin reușite ale activității în cauză și să propună soluții de remediere a situației, să-și privească autocritic activitatea dintr-o parte. Nu e deloc ușor, deoarece fiecare dintre pedagogi își are metodele preferate, dar și caracterul său cu problemele sale de la școală, dar și de acasă. Totuși cei mai mulți sunt dispuși să-și depășească propriile orgolii și să intre în competiție cu sine însuși. Aceștia își pot trasa o cale proprie de a îmbunătăți lucrurile, de a evita erorile pe care tot ei le-au evidențiat și au ajuns la concluzia că trebuie să facă unele îmbunătățiri. În acest context, **mentoratul** este o strategie eficientă pentru asigurarea calității și creșterii profesionale pe care îl aplicăm inclusiv la distanță.

Menționăm faptul că *Instrumentul de dezvoltare profesională pentru îmbunătățirea calității practicilor educaționale în grupe și clase de copii* al Programului Educațional Pas cu Pas este o sursă eficientă de evaluare și autoevaluare a cadrului didactic pe care marea majoritate o au la dispoziție. În cazul când nu dispuneți de această resursă importantă vă adresați la pagina web sau la sediul programului.

Pedagogii care aplică metodologia Programului Educațional *Pas cu Pas* respecta prevederile Curriculumului național pentru învățământul primar (2018) și completează un singur Portofoliu al cadrului didactic pe care îl vor structura (*Portofoliul*) în contextul specific Programului, completându-l cu dovezi relevante (proiecte, secvențe video, foto, articole, reflecții personale, fișe, chestionare etc.), conform celor șapte domenii de interes ale programului Pas cu Pas: 1. *Interacțiunile* 2. *Familia și comunitatea* 3. *Incluziunea, diversitatea și valorile democratice* 4. *Evaluarea și planificarea* 5. *Strategiile didactice* 6. *Mediul de învățare* 7. *Dezvoltarea profesională*.

În scopul evaluării obiective a cadrelor didactice de către managerii școlari, inspectori, dar și a autoevaluării este utilizat *Instrumentul de Evaluare și autoevaluare profesională pentru îmbunătățirea calității practicilor educaționale în grupe și clase de copii*, care face parte din pachetul de resurse în sprijinul unei educații de calitate centrate pe copil, în definiția Asociației Internaționale Step by Step (ISSA), al cărei membru este Programul Educațional Pas cu Pas Moldova. Extrasul acestui instrument, numit *Instrumentul scurt de evaluare*, facilitează procesul de evaluare și autoevaluare continuă a cadrelor didactice în cadrul observării directe a activităților și lecțiilor.

La început de an școlar vor fi recuperate subiectele care n-au fost predate sau poate nu au fost suficient de bine asimilate de către elevi. Însă după cum bine știm fiecare an de studii începe prin a consolida cele învățate în anul precedent, cu recapitularea.

Proiectul tematic este una dintre discipline care face diferența dintre învățământul clasic și învățământul de alternativă *Pas cu Pas*. Este o mini-cercetare sau o investigație a unui subiect, care prezintă interes pentru elevi și la fel poate fi tratat prin integrarea mai multor discipline, aplicând diferite principii și strategii de organizare, inclusiv în cadrul **învățării la distanță**. Abordarea tematică a predării va pune accentul pe aspectele *intelectuale, sociale, emoționale, fizice și estetice ale dezvoltării copilului*. Implicarea elevilor și familiei în procesul de planificare a acestor activități vor da posibilitate copiilor să-și dezvolte gândirea complexă, gândirea critică, originalitatea și creativitatea. Buna organizare a acestei activități va dezvolta la elevi spiritul de echipă, noi competențe de gândire și exprimare, precum și încrederea în sine. Odată acumulate, aceste competențe le vor deschide noi căi de aplicare a cunoștințelor în practică.

Temele de studiu/ Proiectele tematice pot apărea:

- în urma discuțiilor cu elevi;
- în urma observărilor efectuate de cadrele didactice;
- în cadrul oricărei discipline, în momentul în care elevilor le-a trezit interes un subiect;
- în urma unei vizite, unei expoziții;
- în orice alte situații în care s-a observat un interes sporit al elevilor.

Câteva sugestii pentru proiecte tematice: *Satul meu, Copacii, Nasturii, Ața, Mărul, Cartea, Ce putem face împreună, Al meu - al nostru, Jocurile de echipă, Schimbările climatice, Importanța apei, Timpul, Ceasul și calendarul, Eu învăț să planific* etc.

La Planificarea Proiectelor tematice se vor evidenția: tema, scopul, unitățile de competență sau competențele pe care cadrul didactic vrea să le dezvolte la elevi, durata proiectului (între 1-2 luni), activitățile și resursele. Este important ca pedagogii să implice în planificare elevii și părinții. După ce a fost aleasă tema de studiu se completează Graficul CCC (*Ce știu / Ce vreau să știu / Ce putem face sau Cum vom reuși...*) Rubrica *Ce vreau să știu* ajută la planificarea activităților.

Planificarea în rețea a temei de studiu trebuie să apară pe o coală de hârtie mare, care să fie amplasată într-un loc vizibil pentru elevi și părinți. Această planificare poate fi completată și pe parcursul desfășurării unității tematice în funcție de interesele copiilor și posibilitatea de a extinde desfășurarea temei.

În cadrul proiectelor tematice pot fi realizate *grafice, interviuri, sondaje, observări, cercetări, experiențe, prezentări de portofolii, mini-proiecte, concursuri, expoziții* etc.

Finalizarea proiectului este una din etapele principale a acestei discipline. **Cum se finalizează un proiect?** Utilizați diverse modalități: expoziții de lucrări individuale sau colective, prezentare de carte/cărți elaborate de elev, concurs, dramatizare etc. **Cine poate fi invitat?** Părinții, bunicii, colegii din alte clase, alți parteneri educaționali.

La fel de importante sunt și activitățile care urmează după încheierea proiectului: *Ce ați învățat în cadrul acestui proiect? Care au fost activitățile de maxim interes pentru fiecare? Cine din colegi s-a evidențiat și prin ce? Pe cine ai vrea să-l apreciezi și de ce? Prezentarea cărui coleg merită să fi apreciată? Cum ai aplica sau la ce îți va prinde bine experiențele acumulate? Ce lucrare ai selectat pentru portofoliul tău și de ce?* etc.

Activitățile tematice nu pot fi înlocuite cu alte discipline și nici folosite în scopul consolidării sau recuperării altor discipline și nu se reduc doar la prezentările făcute de elevi sau părinți. Aceste lecții sunt planificate, organizate și desfășurate integrat de pedagog cu implicarea activă a elevilor și părinților în calitate de experți.

În catalogul clasei la *Proiecte tematice* se scrie subiectul lecției din planificarea învățătorului la care participă și elevii și părinții.

Activitatea de învățare în grup este o altă disciplină care face diferența dintre învățământul clasic și învățământul de alternativă *Pas cu Pas*. Scopul acestei discipline este de a crea o predispoziție pentru învățare. Părțile de bază sunt: salutul, mesajul propriu zis, rubrica nouăți. Rețineți! Nu transformați acest mesaj într-un șablon, care i-ar plictisi pe elevi. Din observațiile făcute permanent asupra elevilor, cadrul didactic poate organiza această lecție în funcție de interesul grupului de elevi, pot fi propuse sarcini de lucru în grup pentru a le oferi copiilor posibilitatea de a colabora și de a se exprima liber. În catalog veți înscrie subiectul la care ați lucrat, iar teme pentru acasă nu se vor da. Accentuăm, nu se vor înlocui cu alte discipline școlare.

Ținând cont de situația epidemiologică în care ne aflăm, aceste ore pot fi desfășurate în aer liber, iar cadrele didactice au posibilitatea de a selecta subiectele pentru discuții accesibile și relevante pentru elevi după necesitățile, interesele și de particularitățile de vârstă ale elevilor.

Portofoliul elevului este un instrument de evaluare și autoevaluare, și va fi structurat după disciplinele școlare. Pe o foaie la începutul portofoliului vor fi notate denumirile lucrărilor selectate în portofoliu și argumentul elevului de ce a ales lucrarea dată? (*lucrat foarte îngrijit, a folosit neologisme, a fost realizată într-un timp record*, sau alte motive). Argumentarea alegerii și notarea acesteia îl ajută pe elev să reflecteze și să gândească critic.

La disciplina *Dezvoltarea personală* de asemenea nu se vor da teme pentru acasă și se vor înregistra în catalog subiectele discutate cu elevii. Dezvoltarea personală are loc integrat în cadrul mai multor discipline școlare.

Temele pentru acasă vor fi înregistrate în catalogul școlar doar la disciplinele: **Matematica, Limba și literatura română, Limba străină, Istorie și Științe**. În catalogul școlar nu se dau calificative.

Evaluarea este un proces continuu și nu o parte separată a învățării, inclusiv și în procesul de învățare la distanță. În acest scop sunt utilizate diverse instrumente de evaluare și elaborate criterii împreună cu elevii. Cadrele didactice sunt responsabile în alegerea strategiilor de monitorizare și înregistrare a progresului elevilor. Aceste rezultate vor servi drept surse relevante de informare a părinților, elevilor, administrației instituției și celor interesați.

Observarea este un instrument important pentru cadrul didactic în organizarea unui proces educațional centrat pe copil. Dezvoltarea deprinderii conștiente de a observa, însoțită de deprinderea de a reflecta și a analiza cele observate, prin depășirea propriului subiectivism, conduce la o mai multă obiectivitate în evaluarea copiilor. *Caietul de notițe* vă poate servi drept un bun ajutor în completarea *Raportului elevului* sau a unei scrisori pe care o expediați părinților referitoare la succesele sau momentele care necesită îmbunătățiri în activitatea elevului.

Nu așteptați sfârșitul de semestru pentru a-i comunica părintelui despre efortul și atitudinea copilului față de învățare, o puteți face de câte ori este necesar și în formatul scris sau verbal.

Documentarea prin mai multe forme de colectare a datelor (*caietul de observări, fișe elaborate de învățător, agenda de notițe* etc.) face vizibil progresul real al fiecărui copil și reprezintă un suport eficient pentru cadrele didactice atât pentru întocmirea unui raport de activitate al elevului, cât și o sursă eficientă de lucru cu părinții.

Activitățile transdisciplinare se regăsesc în mod special în cadrul *Proiectelor tematice, Activități de lucru în grup, Dezvoltarea personală* și nu se vor regăsi în Planificarea de lungă durată în cadrul unor zile separate.

Notarea în Catalogul școlar la sfârșitul fiecărui trimestru și la sfârșit de an școlar la pagina *Evidența rezultatelor școlare* precum și în *Dosarul elevului*, se va înregistra termenul **admis** la fiecare disciplină în baza **Raportului de activitate al elevului** pentru anul curent la sfârșit de trimestru.

Rapoartele de la sfârșit de an școlar se vor păstra în **Dosarul elevului**, iar Raportul pentru I semestru, în **Portofoliul elevului** și nu *Tabelul de performanță*. Pentru a se documenta și a beneficia de materiale de suport încurajăm învățătorii să viziteze site-ul a Programului Educațional Pas cu Pas (www.pascupas.md) cât și pagina de *facebook*.

Pentru a facilita scrierea *Raportului elevului la sfârșit de treaptă primară* vă propunem un exemplu din care dumneavoastră selectați doar ceea ce se potrivește copilului dat. Asemenea rapoarte vor fi elaborate pentru fiecare sfârșit de an școlar. Finalitățile pot fi selectate din *Curriculumul național* orientându-vă după unitățile de competență cele mai relevante.

Raportul elevului trebuie să conțină date generale despre elev, câți ani a învățat în instituție, aspectele pozitive și aspectele pe care urmează a le îmbunătăți. E bine să indicați care este atitudinea și efortul pe care le depune elevul în procesul de învățare.

Datele generale ce trebuie să le conțină un raport de evaluare.

ANTETUL INSTITUȚIEI
RAPORT DE EVALUARE
anul de studii 2021-2021

Numele și prenumele _____

Data, luna, anul nașterii _____

Domiciliul _____ telefonul _____

A fost înmatriculat în 2016 în clasa I. În cazul că a venit din altă instituție, se indică țara, a absolvit clasa a IV-a în 2020, este promovat în clasa V-a în cadrul consiliului profesoral nr. _ din _.

Sinteza descriptivă pe arii curriculare:

Dezvoltarea personală și implicarea în proiecte tematice

Numele elevei/lui _____ este (*politicos/ă, respectuos/ă, sociabil/ă, rezervat/ă, timid, agresiv, distant, glacial*) cu semenii, adulții?. Participă (*activ, pasiv, uneori, rareori*) la luarea deciziilor? Are/mai puțin își manifestă spirit de inițiativă, are încredere în forțele proprii? Își poate dirija emoțiile. În relațiile cu semenii este *tolerant, empatic*, mai puțin tolerat, uneori este .... Elevul Y se implică în elaborarea și respectarea regulilor clasei și ale școlii. Poate lucra în echipă? Când lucrează în echipă își asumă diverse roluri sau preponderent rolul de *lider, executor, secretar etc.*) Preferă lucrul individual sau în pereche. Participă cu interes și se încadrează în proiectele tematice. Relaționează pozitiv cu toți colegii. Are capacitatea de a lua decizii. Vine (*uneori, rareori*) cu idei originale, inedite, demonstrează inițiativă. Adresează întrebări, vine cu argumente, înaintează ipoteze? Face mici cercetări, experiențe, investigații? Oferă și solicită *feedback* constructiv? Are inițiative antreprenoriale, înțelege relațiile economice. Face alegri argumentate. Permanent, de cele mai multe ori,/*uneori, rareori* manifestă motivație și depune un efort (*excepțional, puternic, constant, inconstant, limitat*) pentru învățare.

Limba română și comunicare

Poate comunica corect, eficient și fluent în limba română. Citește conștient. Demonstrează interes (*sporit, limitat, constant*) față de literatură. Reproduce succesiv prin cuvinte proprii conținutul unui text citit. Identifică în textul liric mijloacele artistice și le valorifică (*parțial, limitat*) în diferite contexte. Utilizează în comunicări orale și scrise sinonime. Ce îi reușește foarte bine și ce aspect trebuie îmbunătățit (de exemplu: *Scrie corect ortogramele. Aplică corect tipurile de propoziții și respectiv semnele de punctuație în diferite contexte. Are idei originale când elaborează compoziții proprii, cărți individuale. Are idei originale. Îi reușește/ să facă descrieri detaliate, poate întreține un dialog constructiv în comunicare.* Preferă să citească literatură *fantastică, clasică, povești, poezii. Uneori comite erori la scrierea ortogramelor.* Urmează să îmbunătățească următoarele aspecte (*dicția, vocabularul activ, scrierea ortogramelor sau exprimarea orală. Întâmpină dificultăți la (scrierea unui eseu, exprimarea în public, ...)*)

Limba engleză sau limba străină pe care o studiază

Este capabil/ă să citească, să traducă și să povestească un text în limba(*engleză, franceză, spaniolă*). Utilizează în vocabularul activ cuvinte noi, le încadrează (*ușor, cu greu*) în propoziții. Posedă (*suficient de bine, bine, mediu, limitat*) vocabularul specific vârstei. Înțelege sensul unor mesaje scurte care se referă la situații familiare din viața cotidiană. Poate întreține un dialog cu o persoană străină. Folosește corect regulile gramaticale învățate. Are un ritm de lucru – *moderat, constant, limitat, inconstant*.

Matematică

Explorează modalitățile de compunere și descompunere a numerelor, folosind operații aritmetice. Și-a ameliorat rapiditatea calculului. Citește grafice. Aplică tabla înmulțirii corect. Are

capacitatea de a rezolva probleme complexe (*sau de o complexitate medie, redusă*). Poate identifica corect problema și poate să găsească cele mai eficiente soluții.

Investighează situații-problemă din cotidian aplicând operații aritmetice și metode de rezolvare - învățate. Ritmul de lucru este (*mediu, lent*) reușește (*constant, parțial, permanent, uneori*) să rezolve sarcini suplimentare. Are o gândire (*critică, pozitivă, negativă, logică, concretă, abstractă*). Îi reușește foarte bine să ..., însă urmează să îmbunătățească....

Științe

Utilizează în comunicare termenii specifici disciplinei. Se documentează (*permanent, uneori, rareori*) din diverse surse informaționale (*reviste, enciclopedii, emisiuni TV*) despre mediul ambiant. Analizează legăturile dintre principalele organe ale corpului uman și funcțiile acestuia. Manifestă o atitudine *protectoare, atentă, indiferentă* față de mediul înconjurător și securitatea proprie. Se implică (*cu plăcere, la solicitare*) în acțiuni de salubritate și de ocrotire a mediului. Necesită îmbunătățiri ...

Istoria

Demonstrează interes pentru istoria locală. Cunoaște și utilizează termenii istorici de bază, descrie cu ușurință, cu efort datele și evenimentele elementare din istoria românilor. Caracterizează personalitățile din istoria spațiului românesc, localității natale. Posedă deprinderi de a construi o axă cronologică, de a citi și utiliza hărți istorice, de a comenta un eveniment istoric. Îi este mai dificil să ... (*memoreze date istorice sau să comenteze unele evenimente istorice*)

Arte și tehnologii

Utilizează (*în mod avansat, mediu, limitat*) noile tehnologii pentru a învăța, a descoperi și a comunica eficient. Manifestă un interes (*sporit, constant, mediu, limitat*) față de aplicarea tehnologiilor informaționale.

Cunoaște genurile artei plastice. Utilizează (*cu succes, eficient, adecvat, ineficient, cu mult sprijin*) diverse materiale și procedee tehnice. Manifestă interes pentru lucrările plastice. Preferă să creeze lucrări din ...

Argumentează importanța respectării unei alimentații echilibrate. Manifestă interes pentru aranjarea bucatelor, servirea mesei etc. Evaluează bucatele respectând: valoarea nutritivă, aspectul estetic, gustul, mirosul etc. Poate descrie etapele tehnologice urmate la prepararea bucatelor servite la masă.

Cunoștințe (informații) despre muzică, interpreți și compozitori. Poate să distingă prin audiere genurile de muzică. Cunoaște (*foarte bine, bine, selectiv*) elementele de bază ale teoriei muzicale. Analizează (*independent, cu puțin sprijin, cu mult sprijin*) creații muzicale. Are (vocea, auzul, memoria muzicală, simțurile ritmic și melodic). Se implică în diverse activități extrașcolare, concursuri?

Sport

Execută element de front și formație, dă dovadă de curaj. Manifestă spirit de echipă. Nivelul de pregătire fizică: mediu înalt. (Preferă sau ce sport practică).

Aprecierea globală:

Elevul/eleva în această perioadă a demonstrat a *Permanent, de cele mai multe ori, uneori, rareori* este motivat să învețe manifestă motivație și depune un efort (*exceptional, puternic, constant, inconstant, limitat*) pentru învățare.

Trebuie să continue să citească mai mult, să exerseze la ...

Familia manifestă o atitudine (*pozitivă, tolerant, pasivă, indiferentă*) față de reușita școlară a _____ și se implică (*activ, moderat, secvențial*) în procesul educațional.

Numărul de absențe: (motivate, nemotivate) -----

Întârzieri (niciodată, deseori, uneori, sistematic) -----

Învățător: _____ semnătura Director _____ semnătura

Data: _____ L.Ș.

Notă*

Din „meniul” propus, pedagogul va selecta doar ce se referă la elevul dat, posibil să mai completeze lista cu informații suplimentare cum ar fi: face parte din consiliul elevilor, a participat la competiții etc.

Pachetul de resurse care este pus la dispoziția cadrelor didactice din Programul Pas cu Pas a fost completat cu o publicație nouă: *Pedagogi reflexivi pentru o educație de calitate*, Chișinău, Editura Epigraf, 2021, care cuprinde materiale din diversitatea practicilor pedagogilor care activează în cadrul programului „Pas cu Pas”. Volumul conține o serie de materiale care indică clar cum un practician competent devine un formator-mentor competent cât și istorii care ilustrează schimbarea.

Încurajăm cadrele didactice care aplică metodologia Programului de alternativă *Pas cu Pas* să frecventeze cursurile de formare care se desfășoară interactiv, inclusiv la distanță, pentru a-și dezvolta competențele profesionale.

Pentru o aplicare eficientă a principiilor programului și o demonstrare reală a lucrului în parteneriat, se recomandă ca în clasele Pas cu Pas să activeze un asistent didactic.

Conștientizăm faptul că schimbările încep de la lucruri mici, dar importante. Apreciem curajul colegelor de a construi și deconstrui propria învățare, de a continua să aplice metodologia unui program de alternativă, vă apreciem curajul și efortul. Ne aflăm la o etapă când putem aprecia critic comentariile și întrebările colegilor, fără a face atac la persoană, interacționând pozitiv, depășind teamă de a greși. Meticulos, dar sigur descoperim noi și noi necunoscute ale ecuației succesului. Cu siguranță pandemia va trece, dar vor rămâne lecțiile învățate în această perioadă.

Stimați pedagogi, Vă dorim mult succes și curaj în noul an, pentru a demonstra că realizați o învățare de calitate!

6. TEME DE CERCETARE ORIENTATIVE

în cadrul comisiilor metodice și în contextul dezvoltării profesionale a cadrelor didactice

1. Abordarea diferențiată și individualizată a procesului educațional în clasele primare
2. Abordarea integrată a curriculumului pentru învățământul primar
3. Abordarea textelor literare/ nonliterare în contextul curriculumului la Limba și literatura română
4. Activități creative și ludice la lecțiile de Științe în clasele II-IV
5. Activități de explorare-investigare în studiul elementelor intuitive de geometrie și măsurări la lecțiile de matematică în clasele primare
6. Alfabetizarea vizuală în cadrul disciplinei „Educația plastică” în clasele primare
7. Aplicarea activităților ludice/ studiilor de caz/ învățării bazate pe sarcini/ metodelor interactive etc. în cadrul disciplinei „Dezvoltare personală” în clasele primare
8. Aplicarea proiectelor STEM/ STEAM în clasele primare
9. Aspecte metodologice ale predării-învățării-evaluării citit-scrisului în clasa I
10. Aspecte metodologice ale procesului educațional incluziv la nivelul primar de învățământ
11. Aspecte metodologice de realizare a inter/ transdisciplinarității la lecțiile de educație plastică/ educație muzicală/ educație tehnologică/ educație moral-spirituală/ dezvoltare personală
12. Aspecte metodologice privind formarea competenței de formulare a problemelor de matematică
13. Aspecte metodologice privind modulul „Educație digitală”/ „Robotica” în cadrul disciplinei „Educație tehnologică”
14. Aspecte metodologice privind studiul elementelor de construcție a comunicării în cadrul orelor de limba și literatura română
15. Autoevaluarea ca element esențial în autoreglarea învățării
16. Contexte didactice de creare a situațiilor de succes în evaluarea criterială prin descriptori
17. Contracarea fenomenului de bullying în clasele primare
18. Crearea mediilor de învățare *cu eficiență înaltă și favorabile învățării centrate pe elev* în clasele primare
19. Cultivarea modului sănătos de viață la elevii claselor primare
20. *Cultura controlului/ examinării versus cultura evaluării*: cerințe, modele teoretice, bune practici, exemplificări

21. Dezvoltarea competenței de comunicare orală/ scrisă în cadrul disciplinei „Limba și literatura română”
22. Dezvoltarea culturii emoționale a cadrelor didactice - premise pentru un mediu școlar prietenos
23. Dezvoltarea experiențelor de calcul mintal în situații de învățare și în contexte reale de viață
24. Dezvoltarea fizică armonioasă a elevilor din clasele primare
25. Dezvoltarea interesului și preferințelor pentru lectură în cadrul disciplinei „Limba și literatura română”
26. Dezvoltarea spiritului inovativ/ creativității/ gustului estetic al micilor școlari prin modulul „Modelarea artistică”/ „Colaje și decorațiuni” / „Meșteșuguri populare (arta acului)” în cadrul disciplinei „Educație tehnologică”
27. Diversificarea metodelor de evaluare pentru optimizarea procesului de învățare activă în clasele I-IV
28. Disciplinarea pozitivă a clasei de elevi
29. Educația antreprenorială/ interculturală/ pentru drepturile copilului/ mediatică etc. în clasele primare
30. Educația ecologică în cadrul orelor de Științe în clasele II-IV
31. Educație pentru mediu în baza modulului „Reciclare creativă”/ „Activități agricole” în cadrul disciplinei „Educație tehnologică”
32. Eficiența metodelor alternative de evaluare în dezvoltarea competențelor de autocunoaștere și *a învăța să înveți*
33. Evaluarea performanțelor școlare ale elevilor: modele comparative internaționale
34. Formarea competenței de rezolvare a problemelor de matematică la elevii claselor primare
35. Formarea competențelor sociale/ civice la elevii claselor primare
36. Formarea comportamentelor morale în contextul disciplinei „Educație moral-spirituală” în clasele primare
37. Impactul formativ al activităților diferențiate de postevaluare
38. Impactul formativ al învățării bazate pe proiecte în dezvoltarea competențelor
39. Impactul orelor opționale asupra dezvoltării atributelor generice ale viitorilor cetățeni (conform Profilului absolventului claselor primare)
40. Importanța parteneriatului școală-familie în motivația pentru învățare a elevilor din treapta primară
41. Învățarea prin cooperare în clasele primare
42. Învățarea vizibilă (visible learning) - oferirea de șanse egale în învățare
43. Jocul didactic – metodă propice pentru dezvoltarea competențelor de calcul la vârsta școlară mică
44. Managementul clasei în învățământul primar. Metode de cunoaștere a relațiilor interpersonale și de stimulare a coeziunii grupului
45. Managementul temelor pentru acasă în învățământul primar
46. Managementul timpului liber al elevilor de vârstă școlară mică
47. Modalități de investigare/evaluare a capacității copilului de a se integra în clasa I
48. Modalități eficiente de evaluare sumativă orală la Limba și literatura română
49. Modalități de sporire a fluenței calculului oral și scris la elevii claselor primare
50. Monitorizarea elevilor care necesită mai mult sprijin în vederea sporirii performanțelor școlare
51. Omogenitatea și eterogenitatea în procesul diferențierii instruirii
52. Parteneriatele cu părinții pentru învățare
53. Pedagogia diferențiată - modele de implementare
54. Prevenirea și combaterea dificultăților de învățare specifice elevilor de vârstă școlară mică
55. Profilul absolventului – finalitate a nivelului primar de învățământ
56. Realizarea zilelor de activități transdisciplinare în clasele primare
57. Strategii didactice eficiente în predarea-învățarea-evaluarea disciplinei „Dezvoltarea personală” în clasele primare
58. Strategii de rezolvare a unor conflicte sau de atenuare a unor stări tensionate între elevi, între cadrul didactic și elevi, între părinți și cadrul didactic, între părinți și elevi etc.
59. Tehnologii moderne în cadrul lecțiilor de educație fizică în clasele primare

60. Utilizarea eficientă a noilor tehnologii ale informației și comunicării în învățământul primar
61. Utilizarea eficientă a portofoliului istoric în clasa a IV-a
62. Utilizarea probelor practice în cadrul evaluării rezultatelor școlare în clasele primare
63. Valențe formative ale dictărilor matematice în clasele primare
64. Valențe formative ale modulului „Arta culinară și sănătatea” în cadrul disciplinei „Educație tehnologică”
65. Valorificarea dimensiunilor școlii prietenoase copilului în managementul calității
66. Valorificarea în demersul didactic a principiilor evaluării criteriale prin descriptori
67. Valorificarea învățării bazate pe sarcini de lucru în clasele primare
68. Valorificarea învățării experiențiale/ învățării prin investigare/ învățării de tip aventură la orele de Științe în clasele II-IV
69. Valorificarea învățării prin excursii în clasele primare
70. Valorificarea jocurilor sportive/ de mișcare la lecțiile de educație fizică în clasele primare
71. Valorificarea tipurilor moderne de învățare la disciplina „Istoria românilor și universală” în clasa a IV-a
72. Valorizarea activităților *outdoor* (în afara sălii de clasă) ca activități curriculare în clasele primare
73. Valorizarea discursului pedagogic în contextul promovării imaginii pozitive a cadrului didactic
74. Valorizarea experiențelor artistice ale elevilor în cadrul disciplinelor din aria curriculară „Arte”/ activităților extracurriculare
75. Valorizarea pauzelor dinamice în cadrul lecțiilor în clasele primare

**MODELE DE PROIECTARE DE LUNGĂ DURATĂ
A PERIOADEI DE RECUPERARE/CONSOLIDARE
LA ÎNCEPUTUL CLASEI A II-A**

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Unitatea de învățare nr. 1. Învățã să înveți. Recuperarea/consolidarea achizițiilor curriculare dobândite în clasa I

Nr. de ore alocat: 24

Unități de competențe prevăzute la sfârșitul clasei I:

Elevul poate:

R/C1: citi corect, conștient, fluid texte scurte, cu adaptarea intonației impusă de semnele de punctuație;

R/C2: rosti cu claritate enunțuri, identificând sunete, silabe și cuvinte;

R/C3: recunoaște cele mai simple specii literare învățate (povestea, poezia, ghicitoarea, proverbul);

R/C4: transcrie și copia propoziții cu litere de mână și de tipar;

R/C5: ortografia cuvinte cu grupurile de litere învățate;

R/C6: scrie dictări de cuvinte, propoziții;

R/C7: utilizează semne de punctuație (punctul, semnul întrebării) și scrie cu majusculă la începutul propoziției și nume de persoane;

R/C8: scrie mesaje scurte, formate din cuvinte scrise cu litere de mână și de tipar;

R/C9: alcătui oral propoziții cu cuvinte date;

R/C10: exprima idei referitoare la identitatea proprie,

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

- atitudine pozitivă, atenție și concentrare;
- abordare eficientă în diferite contexte de comunicare;
- curiozitate pentru activitățile școlare;
- elemente de creativitate în domeniile de interes.

Detalieri de conținut	Nr. ore	Data	Resurse	Eva luare	Observații
1. Modul în care comunicăm • <i>Prezentarea manualului. Lectura imaginii de pe coperta manualului</i>	1		M, p. 1-3		R/C2
2. Citirea corectă, conștientă și fluentă • <i>Text-suport: Limba noastră</i> de Alexei Mateevici	1		M, p. 4		R/C1 R/C3 R/C4
3. Eticheta comunicării • <i>Lectura imaginii</i> Învățã să înveți	1		M, p. 9		R/C8 R/C9
4. Citirea corectă, conștientă și fluentă • <i>Text-suport: Școala lui Guguță</i> după Spiridon Vangheli	1		M, p. 10		R/C1 R/C10
5. Viteza și ritmul citirii • <i>Text-suport: Școala lui Guguță</i> după Spiridon Vangheli	1		M, p. 10		R/C1 R/C5
6. Cuvântul-grup de sunete cu un înțeles • <i>Text-suport: Școala lui Guguță</i> după Spiridon Vangheli	1		M, p. 10-11		R/C6 R/C7
7. Tainele cărții (1). Biblioteca școlară/comunitară. Agenda de lectură a cărților citite • <i>Text-suport: Un băiat citit</i> după Mircea Sântimbreanu	1		M, p. 12		R/C10
8. Analiza-sinteza achizițiilor dobândite în cl. I	1		Probă scrisă	EI	R/C 3,4,5,6,7
9. Citirea corectă, conștientă și fluentă • <i>Text-suport: Frumoasă-I limba noastră</i> de Grigore Vieru	1		M, p. 13		
10. Alfabetul. • <i>Atelier de scriere: Scriem creativ alfabetul</i>	1		M, p. 13		

11. Textul. Componentele textului: titlu, autorul, conținutul propriu-zis • <i>Text-suport: Matilda</i> după Roald Dahl	1		M, p. 14		
12. Textul literar: alineatul și semnificația lui • <i>Text-suport: Matilda</i> după Roald Dahl	1		M, p. 14		
13. Viteza și ritmul citirii • <i>Text-suport: Și de la pom</i> după Aurel Scobioală	1		M, p. 15		
14. Învățătura textului • <i>Text-suport: Și de la pom</i> după Aurel Scobioală	1		M, p. 15		
15. Ortografia și punctuația. Cuvinte care conțin â • <i>Atelier de scriere: Vorbim și scriem corect – scrierea cu â.</i>	1		M, p. 15		
16. Majuscula în scrierea numelor proprii • <i>Atelier de scriere: Vorbim și scriem corect cuvinte cu majuscule.</i>	1		M, p. 16		
17. Emoțiile trăite. Cuvinte care exprimă emoția postlectorală • <i>Text-suport: Prima dictare</i> de Titus Știrbu	1		M, p. 17		
18. Tainele cărții (2). Cartea. Componentele cărții: coperta, filele cu text, imaginile • <i>Atelier de discuție: Prezentarea unei cărți</i>	1		M, p. 18		
19. Aranjarea textului în pagina caietului: plasarea titlului, a autorului, folosirea alineatelor, respectarea spațiului dintre cuvinte	1		M, p. 19		
20. Formule de prezentare. Prezentarea personală, prezentarea unui prieten • <i>Atelier de discuție: Mă prezint și prezint pe cineva.</i>	1		M, p. 20		
21. Comunicarea nonverbală. Gestul, mimica, semne și semnale • <i>Comunicăm altfel</i>	1		M, p. 21		
22. Lecție-sinteză. Alfabetul. Sunetele vocale. Sunetele consoane. • <i>Jocul cu literele alfabetului</i>	1		M, p. 22		
23. Evaluare sumativă	1		M, p.23	ES	
24. Recuperare, ameliorare, dezvoltare • <i>Știu!Pot!Aplic!</i>	1		M, p. 24		

РУССКИЙ ЯЗЫК И ЛИТЕРАТУРА

УЧЕБНАЯ ЕДИНИЦА 1. *Звонок зовёт! Восстановление/закрепление куррикулумных компетенций по 1-му классу.*

Кол-во отведенных часов: 30

Единицы компетенций, предусмотренные к концу 1-го класса:

V/3 1: понимать смысл устного сообщения в различных ситуациях общения и взаимодействия;

V/3 2: отвечать на вопросы по прочитанному тексту;

V/3 3: составлять и записывать предложения по заданным схемам/опорным словам;

V/3 4: распознавать слова-предметы, слова-признаки, слова-действия по их значению и вопросам, на которые они отвечают;

V/3 5: писать под диктовку слова/предложения (произношение и написание должны совпадать);

V/3 6: записывать слова с сочетаниями *жи-ши, ча-ща, чу-щу, чк-чн*; имена, фамилии людей, клички животных с прописной (заглавной) буквы;

V/3 7: употреблять заглавную букву в начале, точку, вопросительный или восклицательный знаки в конце предложения;

проявляя преобладающие специфические отношения и ценности:

– толерантность и уважительное отношение к собеседнику в различных коммуникативных ситуациях;

- творческий подход к созданию устных/письменных высказываний;
- самостоятельность, личную ответственность, умение сотрудничать в учебной деятельности;
- интерес к дополнительному чтению детских книг и периодических изданий.

№	Детализация содержания	Кол-во часов	Дата	Ресурсы (стр.учеб.)	Оценивание	Примечания
1. 2.	А. Скобиюалэ. Сентябрь-колокольчик. <i>Речь. Устная речь. Письменная речь.</i>	2		8		
3. 4.	А. Скобиюалэ. Сентябрь-колокольчик. <i>Диалог. Монолог.</i>	2		8		ТФО В/3 1
5. 6.	А. Раскин. Как папа пошёл в школу. <i>Текст. Заглавие текста.</i>	2		10-11		
7.	А. Раскин. Как папа пошёл в школу. <i>Предложения, в которых содержатся сообщение, вопрос, просьба</i>	1		10-11		
8. 9.	В. Голявкин. Про то, для кого Вовка учится <i>Предложение. Знаки препинания в конце предложения</i>	2		13		
10. 11.	В. Голявкин. Про то, для кого Вовка учится <i>Слово. Слова, близкие и противоположные по значению.</i>	2		13		ТФО В/3 2
12. 13.	Г. Юдин. Кто может стать гением. <i>Слова-предметы. Слова-признаки. Слова-действия.</i>	2		16		
14.	Внеклассное чтение №1. <i>Элементы книги: обложка, титульный лист, иллюстрации.</i>	1				
15. 16.	В. Осеева. До первого дождя. <i>Слог. Ударение</i>	2		19		
17. 18.	В. Осеева. До первого дождя. <i>Перенос слов.</i>	2		19		
19. 20.	М. Пляцковский. Верный друг. <i>Гласные звуки. Правописание безударных гласных звуков.</i>	2		21		
21. 22. 23.	Б. Заходер. Буква Я. <i>Согласные звуки. Правописание парных звонких и глухих согласных звуков на конце слова.</i>	3		23-24		
24. 25.	Б. Заходер. Буква Я. <i>Прописная (заглавная) буква в именах, фамилиях, отчествах людей, кличках животных.</i>	2		23-24		
26. 27.	Скороговорки. Загадки. <i>Буквосочетания ЖИ-ШИ, ЧА-ЩА, ЧУ-ЩУ, ЧК-ЧН.</i>	2				
28.	Внеклассное чтение №2. <i>Элементы книги: содержание/оглавление книги.</i>	1				
29. 30.	<i>Обобщение пройденного в 1 классе</i> <i>Анализ-синтез пройденного в 1 классе</i>	2		тест	ПО 1	В/3 3-7

* В зависимости от степени сформированных компетенций учащихся на усмотрение учителя можно увеличить/уменьшить количество часов по отдельным темам, с учетом количества отведенных часов на учебную единицу 1. При необходимости в модуле «Повторение» можно отказаться от проведения уроков внеклассного чтения для решения задач восстановления куррикулумных компетенций по 1-му классу.

MATEMATICĂ

Unitatea de învățare nr. 1. *Repetăm cu sârguință, învățăm cu ușurință.* Recuperarea/consolidarea achizițiilor curriculare dobândite în clasa I

Nr. de ore alocat: 10

Unități de competențe prevăzute la sfârșitul clasei I:

Elevul poate:

R/C1: identifica, citi și scrie, compara și ordona numere naturale până la 100;

R/C2: recunoaște forme geometrice (cerc, triunghi, pătrat, cub) și poziții relative ale unor obiecte în modele date și în mediul înconjurător;

R/C3: efectua operațiile de adunare și scădere în centrul 0-100, fără trecere peste ordin;

R/C4: utiliza elemente de limbaj matematic aferent conceptelor de număr natural, adunare, scădere;

R/C5: aplica operațiile de adunare, scădere și proprietățile acestora pentru: compunerea și descompunerea numerelor 0-100; aflarea unor numere necunoscute în exerciții, șiruri date; schimb de bani;

R/C6: exprima și compara rezultatele unor măsurători, în unități standard de măsură: pentru lungime (cm, m); pentru masă (kg); pentru capacitate (l); pentru timp (ora, ziua, săptămâna, luna); monedare (leul, banul);

R/C7: rezolva probleme simple de adunare și de scădere, cu sprijin în schemă, rezolvare și răspuns, manifestând ca atitudini și valori specific predominant:

- corectitudinea și coerența limbajului matematic;
- atenția și interesul pentru calcul corect, rațional, fluent;
- valorificarea gândirii critice pentru adoptarea unui plan pertinent în rezolvarea problemelor;
- curiozitatea și creativitatea în integrarea achizițiilor matematice cu cele din alte domenii.

Detalii de conținut	Nr. ore	Data	Pag. manual cl. 2	Evaluare	Observații
1. Numerele naturale până la 20. Actualizare	1		4-5		
2. Adunarea și scăderea până la 20. Actualizare	1		6-7		
3. Adunarea și scăderea până la 20. Consolidare-dezvoltare	1				EFP (R/C 4) ⁹
4. Numerele naturale până la 100. Actualizare	1		8-9		EFP (R/C 2) ¹⁰
5. Numerele naturale până la 100. Consolidare-dezvoltare	1				
6. Adunarea și scăderea până la 100. Actualizare	1		10-11		
7. Adunarea și scăderea până la 100. Consolidare-dezvoltare	1				
8. Măsurări. Actualizare	1		12-13		EFP (R/C 6) ¹¹
9. Analiza-sinteza achizițiilor dobândite în clasa I	1		14		
10. Evaluare inițială	1		15	EI 1	R/C 1, 2, 3, 5, 7

⁹ EFP (R/C 4): dictare terminologică, realizată frontal/sincron la etapa Evocare;

¹⁰ EFP (R/C 2): dictare-joc de mișcări, realizată frontal/sincron la etapa Evocare; sarcini de tipul: ridică în mâna stângă un cerc; ridică în mâna dreaptă un triunghi; arată un creion în poziție verticală, apoi orizontală, apoi întoarce-l în poziție oblică; arată un cub, pune deasupra un pătrat etc.

¹¹ EFP (R/C 6): dictare cu determinarea valorilor de adevăr ale unor afirmații despre exprimarea și compararea rezultatelor unor măsurători, în unități standard de măsură, realizată frontal/sincron la etapa Evocare.

**MODELE DE PROIECTARE DE LUNGĂ DURATĂ
A PERIOADEI DE RECUPERARE/CONSOLIDARE
LA ÎNCEPUTUL CLASEI A III-A**

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Unitatea de învățare nr. 1. *Sună clopoței toamnei, Școala-i un buchet de flori...* Recuperarea/ consolidarea achizițiilor curriculare dobândite în clasa a II-a

Nr. de ore alocat: 17

Unități de competențe prevăzute la sfârșitul clasei a II-a:

Elevul poate:

R/C1: citi corect, conștient, fluid texte scurte, cu adaptarea intonației impusă de semnele de punctuație;

R/C2: recunoaște speciile literare învățate, în baza celor mai simple trăsături de structură specifice;

R/C3: aplica regulile de ortografie și de punctuație învățate;

R/C4: folosi tipurile de propoziții și, respectiv, semnele de punctuație în diferite contexte;

R/C5: articula clar și corect enunțurile, cu intonația corespunzătoare intenției de comunicare;

R/C6: distinge informațiile esențiale dintr-un text citit/audiat;

R/C7: utiliza cuvinte și propoziții în discuțiile cotidiene și în reproducerea unor informații;

R/C8: deosebi cuvintele care desemnează obiecte, acțiuni, însușiri;

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

- atenție și toleranță față de partenerii de dialog în diferite situații de comunicare;
- interes pentru valorile și opiniile altor persoane;
- curiozitate pentru activități specifice studierii limbii române;
- elemente de creativitate în domeniile de interes.

Detalii de conținut	Nr. ore	Data	Resurse	Evaluare	Observații
1. Tehnica citirii • <i>Text-suport: Învățătura</i> , de Nicolae Tăutu	1		M, p. 7		R/C1 R/C2
2. Calitățile citirii: corectă, conștientă, cursivă, expresivă • <i>Text-suport: Sorin, cartea și calculatorul</i>	1		M, p. 9		R/C1 R/C2
3. Tainele cărții (1). Componentele cărții: coperta, filele cu text, imaginile. Actualizare • <i>Atelier de discuție. Cartea</i>	1		M, p. 12		R/C4 R/C8
4. Tainele cărții (2). Biblioteca școlară • <i>Atelier de lectură: Biblioteca lui Stardi după Edmondo de Amicis</i>	1		M, p. 13		R/C7
5. Ideea principală, ideile secundare (ghidat) • <i>Text-suport: Nenea directorul</i> , după George Șovu	1		M, p. 14		R/C3 R/C6
6. Modul în care comunicăm • <i>Comunicarea. Modul în care comunicăm</i>	1		M, p. 17		R/C4 R/C5
7. <i>Analiza-sinteza achizițiilor din clasa a II-a</i>			Probă scrisă	EI	R/C 2,3,4,6,8
8. Organizarea dialogului oral • <i>Dialogul</i>	1		M, p. 18		
9. Semnificația componentelor textului: titlul, cuprinsul, încheierea • <i>Text-suport: Luchi în prima zi de școală</i> , după Otilia Cazimir	1		M, p. 20		
10. Semne convenționale în comunicarea cotidiană, inclusiv semene rutiere • <i>Atelier de discuție. Comunicarea nonverbală</i>	1		M, p. 23		
11. Alineatul în text • <i>Text-suport: Fructul cel mai valoros (poveste bulgară)</i>	1		M, p. 25		

12. Compunerea. Tipuri de compuneri • <i>Atelier de creație. Părțile unei compuneri</i>	1		M, p. 28		
13. Tainele cărții (3). Cartea • <i>Atelier de lectură: Aritmetica învățării, după Mircea Santimbreanu</i>	1		M, p. 29		
14. Proiect de grup <i>Cartea – prietena mea</i>	1		M, p. 31		
15. Recapitulare	1		M, p. 32		
16. Evaluare sumativă	1		M, p. 33	ES	
17. Recuperare, Ameliorare, Recuperare	1				

РУССКИЙ ЯЗЫК И ЛИТЕРАТУРА

УЧЕБНАЯ ЕДИНИЦА 1. *Учение и труд рядом идут! Восстановление/закрепление куррикулумных компетенций по 2-му классу.*

Кол-во отведенных часов: 27

Единицы компетенций, предусмотренные к концу 2-го класса:

V/3 1: понимать смысл устного сообщения в различных ситуациях общения и взаимодействия;

V/3 2: отвечать на вопросы по прочитанному тексту;

V/3 3: составлять и записывать предложения/тексты;

V/3 4: распознавать слова-предметы, слова-признаки, слова-действия по их значению и вопросам, на которые они отвечают;

V/3 5: различать предложения по цели высказывания и интонации;

V/3 6: выделять главные члены предложения (подлежащее и сказуемое);

V/3 7: выделять корень в родственных (однокоренных) словах;

V/3 8: писать под диктовку слова/предложения/небольшие тексты, учитывая изученные правила орфографии и пунктуации;

проявляя преобладающие специфические отношения и ценности:

- толерантность и уважительное отношение к собеседнику в различных коммуникативных ситуациях;
- творческий подход к созданию устных/письменных высказываний.
- самостоятельность, личную ответственность, умение сотрудничать в учебной деятельности;
- интерес к дополнительному чтению детских книг и периодических изданий.

№	Детализация содержания	Кол-во часов	Дата	Ресурсы (стр.учеб.)	Оценивание	Примечания
1. 2.	Н. Носов. Витя Малеев в школе и дома. <i>Речь. Характеристики устной речи.</i>	2		10-13		
3. 4.	Н. Носов. Витя Малеев в школе и дома. <i>Речевой этикет. Диалог. Монолог.</i>	2		10-13		ТФО V/3 1
5. 6.	В. Осеева. Потерянный день. А. Чокану <i>Потерянный день. Текст.</i>	2		18-19		
7.	В. Берестов. Урок листопада. <i>Предложения по цели высказывания и по интонации</i>	1		22		
8. 9.	В. Берестов. Урок листопада. <i>Предложение. Главные и второстепенные члены предложения.</i>	2		22		
10. 11.	В. Драгунский. ...Бы <i>Слова-предметы. Слова-признаки. Слова-действия.</i>	2		24-26		
12. 13.	В. Драгунский. ...Бы <i>Буквосочетания ЖИ-ШИ, ЧА-ЩА, ЧУ-ЩУ, ЧК-ЧН.</i>	2		24-26		ТФО V/3 2
14.	Внеклассное чтение №1 <i>Элементы книги: предисловие.</i>	1				
15. 16.	А. Костецкий. Новая жизнь. <i>Прописная (заглавная) буква в именах, фамилиях, отчествах людей, кличках</i>	2		29		

	<i>животных, названиях стран, городов, сел, рек.</i>					
17.	В. Волина. Про мягкий знак.	2		35		
18.	<i>Мягкий знак – показатель мягкости. Разделительный мягкий знак.</i>					
19.	В. Дмитриева. Стихи.	2		35		
20.	<i>Двойные согласные в словах. Перенос слов.</i>					
21.	В. Данько. Победа над собой.	1		30		
	<i>Корень слова. Однокоренные слова.</i>					
22.	О. Соболева. Безударный гласный в корне.	2		37		
23.	<i>Безударные и ударные гласные звуки. Правила правописания.</i>					
24.	В. Берестов. Тетрадки.	2				
25.	<i>Звонкие и глухие согласные звуки. Правила правописания.</i>					
26.	<i>Обобщение пройденного во 2 классе.</i>	2		тест	ПО	В/3 3-8
27.	<i>Анализ-синтез пройденного во 2 классе.</i>					

* В зависимости от степени сформированных компетенций учащихся на усмотрение учителя можно увеличить/уменьшить количество часов по отдельным темам, с учетом количества отведенных часов на **учебную единицу 1**. При необходимости в модуле «Повторение» можно отказаться от проведения уроков внеклассного чтения для решения задач восстановления куррикулумных компетенций по 2-му классу.

MATEMATICĂ

Unitatea de învățare nr. 1. *Repetăm cu sârguință, învățăm cu ușurință.* Recuperarea/consolidarea achizițiilor curriculare dobândite în clasa a II-a

Nr. de ore alocate: 12

Unități de competențe prevăzute la sfârșitul clasei a II-a:

Elevul poate:

R/C1: identifica, citi și scrie, compara și ordona numere naturale până la 100;

R/C2: utiliza elemente de limbaj matematic aferent conceptelor de număr natural, operație aritmetică;

R/C3: efectua operații aritmetice în centrul 0-100: adunarea și scăderea fără și cu trecere peste ordin; înmulțirea și împărțirea tabelară;

R/C4: explica modul de calcul și ordinea efectuării operațiilor în exerciții cu două operații, fără și cu paranteze;

R/C5: aplica operațiile aritmetice și proprietățile acestora pentru aflarea unor numere necunoscute în exerciții, șiruri date;

R/C6: rezolva probleme cu, cel mult, două operații, cu plan sau cu justificări, prin exercițiu, manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

- corectitudinea și coerența limbajului matematic;
- atenția și interesul pentru calcul corect, rațional, fluent;
- valorificarea gândirii critice pentru adoptarea unui plan pertinent în rezolvarea problemelor.

Detalieri de conținut	Nr. ore	Data	Pag. manual cl. 3	Evaluare	Observații
1. Numerele naturale de la 0 până la 100. Actualizare	1		4-5		
2. Adunarea și scăderea până la 100. Actualizare	1		6-7		
3. Legătura dintre adunare și scădere. Actualizare	1		8-9		
4. Legătura dintre adunare și scădere. Consolidare-dezvoltare	1				
5. Înmulțirea și împărțirea tabelară. Actualizare	1		10-11		
6. Înmulțirea și împărțirea tabelară. Consolidare-dezvoltare	1				

7. Legătura dintre înmulțire și împărțire. Actualizare	1		12-13		
8. Legătura dintre înmulțire și împărțire. Consolidare-dezvoltare	1				
9. Ordinea efectuării operațiilor. Actualizare	1		14-15		
10. Ordinea efectuării operațiilor. Consolidare-dezvoltare	1				
11. Analiza-sinteza achizițiilor dobândite în clasa a II-a	1		16		
12. Evaluare inițială	1		17	EI 1	R/C 1-6

**MODELE DE PROIECTARE DE LUNGĂ DURATĂ A PERIOADEI DE
RECUPERARE/CONSOLIDARE
LA ÎNCEPUTUL CLASEI A IV-A**

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Unitatea de învățare nr. 1. Patriotism. Recuperarea/ consolidarea achizițiilor curriculare dobândite în clasa a III-a

Nr. de ore alocate: 15

Unități de competențe prevăzute la sfârșitul clasei a III-a:

Elevul poate:

R/C1: citi corect, conștient, fluid texte scurte, cu adaptarea intonației impusă de semnele de punctuație;

R/C2: recita poezii propuse și poezii alese la dorință;

R/C3: reproduce/povesti texte/fragmente din texte citite/audiate (cu/fără un plan simplu de idei);

R/C4: aplica regulile de ortografie și de punctuație învățate;

R/C5: articula clar și corect enunțuri, cu intonația corespunzătoare situației de comunicare;

R/C6: ordona pe baza cuvintelor-cheie ideile principale într-un plan simplu de idei;

R/C7: identifica în diferite enunțuri părți de vorbire și de propoziție;

R/C8: explora texte literare și nonliterare,

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

- atenție și toleranță față de partenerii de dialog în diferite situații de comunicare;
- deschidere și acceptare a altor idei;
- interes pentru valorile și opiniile altor persoane;
- curiozitate pentru activități de explorare;
- creativitate în domeniile de interes.

Detalii de conținut	Nr. ore	Data	Resurse	Evaluare	Observații
1. Mesajul oral • <i>Lectura imaginii: Gură de rai...</i>	1		M, p. 9		R/C5
2. Calitățile citirii: corectă, conștientă, cursivă, expresivă • <i>Text-suport: Oastea țării de Ștefan Tudor</i>	2		M, p. 10		R/C1 R/C2
3. Modalități de exprimare orală: dialogul • <i>Modalități de exprimare orală în diferite situații de comunicare</i>	1		M, p. 12		R/C5 R/C4
4. Descrierea. Fragmentul de text ce conține o descriere • <i>Text-suport: Pădurile Moldovei de Dimitrie Cantemir</i>	2		M, p. 14		R/C3 R/C6 R/C7 R/C8
5. Mijloace de transmitere a informației • <i>Atelier de discuție și scriere: Mijloace de transmitere a informației. Mesajul electronic</i>	1		M, p. 16		R/C2 R/C8
6. Modul în care comunicăm • <i>Eticheta comunicării (reguli de comunicare, formule de salut, ținuta, tactul)</i>	1		M, p. 18		R/C3 R/C4
7. <i>Analiza-sinteza achizițiilor din clasa a III-a</i>	1		Probă scrisă	EI	R/C 4,6,7
8. Tainele cărții (1). Cartea. Componentele cărții • <i>Atelier de lectură: Rege între filosofi</i>	1		M, p. 20		
9. Compunerea: redactarea textelor propria cu și fără repere • <i>Atelier de discuție. Compoziție după imagini: Moldova – gură de rai...</i>	1		M, p. 21		
10. Compunerea: redactarea textelor propria cu și fără repere	1		M, p. 21		

• <i>Atelier de scriere. Compoziție după imagini: Moldova – gură de rai...</i>					
11. Recapitulare	1				
12. Evaluare sumativă	1		M, p.22	ES	
13. Recuperare, Ameliorare, Recuperare	1				

РУССКИЙ ЯЗЫК И ЛИТЕРАТУРА

УЧЕБНАЯ ЕДИНИЦА 1. *Прозвенел школьный звонок. Восстановление/закрепление куррикулумных компетенций по 3-му классу.*

Кол-во отведенных часов: 27

Единицы компетенций, предусмотренные к концу 3-го класса:

В/3 1: понимать смысл устного сообщения в различных ситуациях общения и взаимодействия;

В/3 2: отвечать на вопросы по прочитанному тексту;

В/3 3: делить прочитанный текст на части и составлять план;

В/3 4: составлять и записывать предложения/тексты;

В/3 5: определять части речи (имя существительное, имя прилагательное, глагол) и их грамматические признаки;

В/3 6: различать предложения по цели высказывания, интонации, по наличию второстепенных членов предложения;

В/3 7: выделять главные члены предложения (подлежащее и сказуемое);

В/3 8: выделять словосочетания из предложения;

В/3 9: выделять структурные части слов (морфемы) и понимать значимость каждой из них;

В/3 10: писать под диктовку слова/предложения/ тексты, учитывая изученные правила орфографии и пунктуации;

проявляя преобладающие специфические отношения и ценности:

- толерантность и уважительное отношение к собеседнику в различных коммуникативных ситуациях;
- творческий подход к созданию устных/письменных высказываний;
- самостоятельность, личную ответственность, умение сотрудничать в учебной деятельности;
- интерес к дополнительному чтению детских книг и периодических изданий.

№	Детализация содержания	Кол-во часов	Дата	Ресурсы (стр.учеб.)	Оценивание	Примечания
1. 2.	Д. Лихачев. В. Чернышев. Учимся говорить и писать. <i>Речь. Общение.</i>	2		8-9		
3. 4.	Что значат слова «спасибо» и «пожалуйста»? (из энциклопедии «Все обо всем»). Г. Георгиу Добрый день. Спасибо, До свидания <i>Речевой этикет. Диалог. Монолог.</i>	2		15-18		ТФО В/3 1
5. 6.	М. Сынтымбрияну. Книжный марафон. <i>Текст. Структура текста.</i>	2		10-11		
7.	М. Сынтымбрияну. Книжный марафон. <i>Виды предложений по цели высказывания и интонации.</i>	1		10-11		
8. 9.	М. Зоценко. Золотые слова. <i>Главные и второстепенные члены предложения</i>	2		19-21		
10. 11.	М. Зоценко. Золотые слова. <i>Словосочетание. Связь слов в словосочетании, в предложении по вопросам.</i>	2		19-21		ТФО В/3 2
12. 13.	М. Зоценко. Золотые слова (2 часть) <i>Состав слова. Разбор слов по составу.</i>	2		22-25		
14.	Внеклассное чтение №1 <i>Элементы книги: аннотация.</i>	1				
15.	М. Зоценко. Золотые слова (2 часть)	2		22-25		

16	<i>Правописание безударных гласных в корне слова.</i>					
17.	М. Зощенко. Золотые слова (2 часть)	2		22-25		
18.	<i>Правописание парных согласных в корне слова.</i>					
19.	С. Михалков. Сашина каша.	2		14		
20.	<i>Правописание непроизносимых согласных в корне слова.</i>					
21.	И. Крылов. Ворона и лисица <i>Имя существительное. Род, число имен существительных. Изменение имен существительных по падежам.</i>	1		7-8		
22.	С. Михалков. Не стоит благодарности.	2		27		
23.	<i>Имя прилагательное. Изменение имен прилагательных по родам, числам и падежам.</i>					
24.	А. Барто. Сильное кино.	2		11-12		
25.	<i>Глагол. Изменение глаголов по числам и временам.</i>					
26.	<i>Обобщение пройденного в 3 классе.</i>	2		тест	ПО 1	В/3 3-10
27.	<i>Анализ-синтез пройденного в 3 классе.</i>					

* В зависимости от степени сформированных компетенций учащихся на усмотрение учителя можно увеличить/уменьшить количество часов по отдельным темам, с учетом количества отведенных часов на учебную единицу 1. При необходимости в модуле «Повторение» можно отказаться от проведения уроков внеклассного чтения для решения задач восстановления куррикулумных компетенций по 3-му классу.

MATEMATICĂ

Unitatea de învățare nr. 1. Evocare prin exerciții și probleme. Recuperarea/consolidarea achizițiilor curriculare dobândite în clasa a III-a

Nr. de ore alocat: 12

Unități de competențe prevăzute la sfârșitul clasei a III-a:

Elevul poate:

R/C1: identifica, citi și scrie, compara și ordona numere naturale până la 1000;

R/C2: utiliza elemente de limbaj matematic aferent conceptelor de număr natural, operație aritmetică;

R/C3: efectua operații aritmetice în centrul 0-1000: adunarea și scăderea fără și cu trecere peste ordin; înmulțirea și împărțirea la un număr de o cifră; înmulțirea la 10, 100, la numere formate din zeci sau sute întregi; împărțirea exactă la 10, 100, la numere formate din zeci sau sute întregi;

R/C4: explica modul de calcul și ordinea efectuării operațiilor în exerciții cu cel mult trei operații, fără și cu paranteze;

R/C5: aplica operațiile de adunare, scădere și proprietățile acestora pentru aflarea unor numere necunoscute în exerciții, șiruri date;

R/C6: realiza transformări simple ale unor unități de măsură;

R/C7: rezolva probleme cu cel mult trei operații: cu plan, cu justificări prin exercițiu, manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

- corectitudinea și coerența limbajului matematic;
- atenția și interesul pentru calcul corect, rațional, fluent;
- valorificarea gândirii critice pentru adoptarea unui plan pertinent în rezolvarea problemelor;
- curiozitatea și creativitatea în integrarea achizițiilor matematice cu cele din alte domenii.

Detalii de conținut	Nr. ore	Data	Pag. manual cl. 4/ resurse	Evaluare	Observații
1. Evocare prin exerciții și probleme. Inițiere	1		p. 4		
2. Evocare prin exerciții și probleme. Fixare (1)	1		p. 5		
3. Evocare prin exerciții și probleme. Fixare (2)	1		p. 6		
4. Evocare prin exerciții și probleme. Antrenare	1		p. 7		
5. Evocare prin exerciții și probleme. Consolidare	1		p. 8		

6. Evocare prin exerciții și probleme. Dezvoltare (1)	1		p. 9		
7. Evocare prin exerciții și probleme. Dezvoltare (2)	1		p. 10		
8. Calcul corect, rațional, fluent. Analiză-sinteză	1		modele, jocuri digitale, fișe		
9. Probleme compuse: argumentarea unui plan pertinent de rezolvare. Analiză-sinteză	1		modele, fișe de lucru		
10. Transformări simple ale unităților de măsură. Proiect „Măsurări în casa/ ograda mea. Ce? Cu ce? Pentru ce?”	1		modele		
11. Evaluare inițială	1		p. 11	EI 1	R/C 1-7
12. Activități diferențiate de postevaluare	1		p. 11		

ȘTIINȚE (la discreția învățătorului)

Unitatea de învățare nr. 1. Omul – parte a naturii.

Nr. de ore alocate: 8

Unități de competență:

R/C1.Descrierea condițiilor și mediilor de viață ale lumii vii.

R/C2.Relatarea despre Republica Moldova: localizare pe hartă; relief; ape

R/C3.Argumentarea influenței condițiilor de viață asupra organismelor.

1.1.Recunoașterea componentelor naturii.

1.2.Identificarea caracteristicilor corpurilor din natură.

1.3.Clasificarea corpurilor din mediul înconjurător.

1.4.Distingerea părților componente ale corpului uman.

1.5.*Compararea corpurilor din natură.¹²

1.6. Descrierea etapelor de viață ale omului.

1.7. Aprecierea influențelor tehnologiilor moderne în viața omului.

Detalieri de conținut	Nr.ore	Data	Resurse	Evaluare	Observații
1. Condițiile și mediile de viață ale lumii vii. Diversitatea lumii vii	1		M. cl. II ¹³ , p. 27	EI 1 <i>Observarea comportamentului cognitiv</i>	R/C1, R/C3
2. Republica Moldova: localizare pe hartă; relief; ape; zone naturale	1		M. cl. III ¹⁴ , p. 14, 26, 49		R/C2, R/C1
3. Diversitatea naturii	1		M. cl. IV ¹⁵ , p. 86		R/C1
4. Corpul uman	1		M. cl. IV, p. 16		
5. Etapele de viață ale omului	1		M. cl. IV, p. 41		
6. Omul – explorator și inventator	1		M. cl. IV, p. 97		
7. Tehnologiile moderne	1		M. cl. IV, p. 97		
8. Omul – parte a naturii. Analiză-sinteză	1		Probă de evaluare	EFE1	

¹² Extindere, v. Tabelul 2.

¹³ Galben-Panciuc Z. ș.a. *Științe. Manual pentru clasa a II-a*. Chișinău: Prut Internațional, 2015.

¹⁴ Galben-Panciuc Z. ș.a. *Științe. Manual pentru clasa a III-a*. Chișinău: Prut Internațional, 2016.

¹⁵ Galben-Panciuc Z. ș.a. *Științe. Manual pentru clasa a IV-a*. Chișinău: Prut Internațional, 2016.

MODELE DE PROIECTE DE LUNGĂ DURATĂ LA DISCIPLINA EDUCAȚIE FIZICĂ, CLASELE I-IV

Competențele specifice disciplinei:

1. Recunoașterea noțiunilor elementare specifice educației fizice în situații de învățare și cotidiene, manifestând interes pentru cunoașterea și dezvoltarea propriului organism, practicarea unui mod sănătos de viață.
2. Aplicarea achizițiilor dobândite la disciplină în diverse activități individuale și colective, dând dovadă de interes pentru sporirea potențialului motric.
3. Adoptarea unui comportament adecvat în cadrul activităților motrice educaționale, competiționale și recreative, demonstrând implicare și dorință de a-și ajuta colegii.

Bibliografie:

- Curriculum național. Învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018.
- Ghid de implementare a curriculumului pentru învățământul primar. Chișinău: MECC, 2018.
- Evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar, clasele I-IV. Chișinău: MECC, 2019.

Clasa I

ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Nr. de ore/săpt.	Nr. de ore/an
2	66

Unitățile de învățare	Nr. ore	Nr. evaluări		
		EI	EF	ES
Semestrul 1				
Formații în activitatea motrice	3	1		
Exerciții utilitar-aplicative	6		1	
Jocuri de mișcare	8			
Dezvoltarea fizică armonioasă	4		1	
Elemente acrobatice	10		1	1
<i>Total semestrul 1</i>	31	1	3	1
Semestrul 2				
Formații în activitatea motrice	3			
Dezvoltarea fizică armonioasă	4	1		
Ritmică și elemente de dans	10		1	
Exerciții utilitar-aplicative	8		1	
Jocuri de mișcare	9		1	1
<i>Total semestrul 2</i>	35	1	3	1
Total an	66	2	6	2

Semestrul I						
Unități de competență	Detalii de conținut	Nr. ore	Data	Evaluare	Resurse	Obs.
1.1. Receptarea regulilor de securitate la lecțiile de educație fizică. 1.2. Explicarea în cuvinte proprii a importanței. igienei personale în viața de zi cu zi. 1.3. Recunoașterea ținutei corecte a corpului. 3.2. Conformarea la cerințele sanitaro-igienice specifice lecțiilor de educație fizică.	Conținuturi cognitive: <i>Igiena personală și a echipamentului sportiv</i> <i>Reguli de securitate la lecțiile de educație fizică</i> <i>Noi și exercițiul fizic</i> <i>Ținuta corectă a corpului</i> <i>Părțile corpului: cap, gât, umăr, mână, braț, trunchi, bazin, picior etc.</i> <i>Elemente noi de limbaj specific disciplinei: rulare, semisfoară, podul.</i>			<i>Sistematic, pe parcursul anului școlar</i>	Fișe, planșe, carioci, foi de flipchart, proiector, foto/video, etc.	
Formații în activitatea motrice (3 ore)						
2.1. Coordonarea acțiunilor motrice individuale în formație, la solicitarea învățătorului.	Aranjare în linie pe un rând. Aranjare în coloană. Pozițiile: Aliniere! Drepti! Pe loc repaos! Întoarceri pe loc la stânga – la dreapta.			<i>Sistematic, pe parcursul anului școlar</i>	Teren, marcaj, cartonașe de diferite culori,	
2.2. Încadrarea în activitatea comună de deplasare în coloană.	Schimbul locului formației, la comanda învățătorului	1			fișă de evaluare	P1
	Mers pe loc. Deplasare în coloană pe cerc câte unul.	1		EI 1	etc.	
	Jocuri de aranjare în formații.	1				
Exerciții utilitar-aplicative (6 ore)						
2.1. Coordonarea acțiunilor motrice individuale în formație, la solicitarea învățătorului.	Variații de mers.	1			Obstacole, conuri, cercuri, coarde, mingi, bastoane, fișă de autoevaluare	
	Mers cu depășirea obstacolelor.	1				
2.3. Explorarea variațiilor de mers, a alergărilor, și săriturilor.	Alergare obișnuită, în diferite figuri la solicitarea profesorului.	1				
	Alergări printre obstacole.	1				
	Sărituri pe ambele picioare și pe un picior, pe loc și în deplasare.	1				
	Sărituri peste obstacole.	1		EFE 1		P2
Jocuri de mișcare (8 ore)						
2.9. Aplicarea achizițiilor motrice în condiții de joc.	Jocuri de mișcare în formații.	1			Obstacole, conuri, cercuri, mingi, bastoane, corzi, saci, fișă de autoevaluare	
	Jocuri de mișcare în perechi.	1				
2.10. Încadrarea în activitatea motrică de grup.	Jocuri de mișcare în cerc.	1				
	Jocuri de mișcare colective.	1		EFE 2		P6
	Jocuri de mișcare în echipe.	1				
	Jocuri de mișcare cu obiecte.	1				

3.3. Susținerea relațiilor pozitive interpersonale în activitatea motrice.	Ștafete cu purtarea/ transportări obiecte.	1				
	Ștafete cu depășirea obstacolelor.	1				
Dezvoltarea fizică armonioasă (4 ore)						
1.3. Recunoașterea ținutei corecte a corpului. 1.4. Executarea mișcărilor corpului și a deplasărilor la solicitarea învățătorului. 2.5. Practicarea exercițiilor fizice pentru dezvoltarea fizică armonioasă din poziții de bază ale corpului.	Ținuta corectă	<i>Sistematic, pe parcursul anului școlar</i>			Fișe, proiector, casetofon, fișă de autoevaluare.	
	Exerciții de dezvoltare fizică armonioasă cu mingea					
	Pregătirea motrice.					
	Poziții de bază în activitatea motrice.	1				
	Mișcări specifice ale segmentelor corpului.	1				
	Exerciții pentru dezvoltarea mușchilor segmentelor corpului.	1		EFE 3		P3
	Jocuri pentru menținerea ținutei corecte a corpului.	1				
Elemente acrobatice (10 ore)						
2.6. Menținerea echilibrului static în diferite poziții. 2.7. Îndeplinirea elementelor acrobatice elementare cu fixarea pozițiilor finale. 3.2. Conformarea la cerințele sanitaro-igienice specifice lecțiilor de educație fizică	Echilibru static di poziția stând	1			Saltele de gimnastică, covorașe, scară de gimnastică, bancă de gimnastică, fișe didactice, fișa de autoevaluare	
	Echilibru static din diferite poziții	1				
	Rulare înapoi și revenire din așezat	1				
	Rulare înapoi din ghemuit, revenire picioarele în diferite poziții.	1				
	Semisfoara: stând pe genunchiul unui picior celălalt întins pe vârf înainte, cu și fără sprijin.	1				
	Semisfoara: stând pe genunchiul unui picior celălalt lateral și înapoi, cu și fără sprijin.	1				
	Podul în sprijin pe picioare și omoplați.	1				
	Podul din poziție culcat dorsal cu ajutor.	1				
	Jocuri de mișcare cu elemente acrobatice	1				
	Evaluare sumativă. Jocuri de mișcare cu elemente din acrobatică	1		ES 1		
Semestrul 2						
1.2. Explicarea în cuvinte proprii a importanței igienei personale în viața de zi cu zi 1.4. Executarea mișcărilor corpului și a deplasărilor la solicitarea învățătorului. 3.2. Conformarea la cerințele sanitaro-igienice specifice lecțiilor de educație fizică.	Conținuturi cognitive: <i>Reguli de securitate la lecțiile de educație fizică</i> <i>Noi și exercițiul fizic</i> <i>Mișcări specifice și deplasări</i> <i>Elemente noi de limbaj specific: fluturări, pași ritmici.</i>	<i>Sistematic, pe parcursul semestrului</i>			Fișe, planșe, carioci, foi de flipchart, proiector, foto/video, etc.	
Formații în activitatea motrice (3 ore)						

2.1. Coordonarea acțiunilor mortice individuale în formație, la solicitarea învățătorului. 2.2. Încadrarea în activitatea comună de deplasare în coloană.	Aranjare în linie pe un rând.	<i>Sistematic, pe</i>			Teren,marcaj, cartonașe colorate, fișă de autoevaluare etc.				
	Aranjare în coloană.								
	Pozițiile: Aliniere! Drepti! Pe loc repaos!								
	Întoarceri pe loc la stânga – la dreapta.								
	Deplasare în coloană câte unul.								
	Schimbul de formații	1							
	Jocuri în formații	1							
Dezvoltarea fizică armonioasă (4 ore)									
1.3. Recunoașterea ținutei corecte a corpului. 2.5. Practicarea exercițiilor fizice pentru dezvoltarea fizică armonioasă din poziții de bază ale corpului. 1.4. Executarea mișcărilor corpului și a deplasărilor la solicitarea învățătorului.	Ținuta corectă.	<i>Sistematic, pe parcursul anului școlar</i>			Fișe, proiector, casetofon, fișă de autoevaluare.				
	Exerciții de dezvoltare fizică armonioasă.								
	Pregătirea motrice.								
	Poziții de sprijin în activitatea motrice.						1		
	Mișcări specifice și deplasări.						1		
	Exerciții pentru dezvoltarea fizică armonioasă.	1		EI 2		P3			
	Jocuri pentru poziții de sprijin.	1							
Ritmă și elemente de dans (10 ore)									
2.8. Reproducerea mișcărilor de brațe și a pașilor de bază în ritmică și dans. 3.2. Conformarea la cerințele sanitaro-igienice specifice lecțiilor de educație fizică	Poziții de bază în ritmică și dans.	1							
	Pași ritmici de bază: pași gimnastici.	1							
	Pași ritmici de bază: pași ascuțiți.	1							
	Pași ritmici de bază: pași alăturați.	1							
	Pași ritmici de bază: pași înalți.	1							
	Mișcări de brațe în ritmică și dans: balansări	1							
	Mișcări de brațe în ritmică și dans: fluturări	1							
	Complex de gimnastică ritmică la 2 timpi	1		EFE 4					
	Jocuri de mișcare cu pași ritmici de bază	1							
	Jocuri cu elemente de ritmică și dans	1							
Exerciții utilitar-aplicativecu elemente din fotbal (7 ore)									
2.3. Explorarea variațiilor de mers, a alergărilor și săriturilor. 2.4. Demonstrarea acțiunilor mortice utilitar-aplicative: aruncări, prinderi, târări, cățărări, escaladări și coborâri din diferite poziții și pe suprafețe variate.	Mers și alergări și sărituri în variații și diferite figuri, peste obstacole cu mingea de fotbal.	1			Mingi de tenis, suprafețe pentru urcări și coborâri, obstacole, mingi,jaloane, bancă de gimnastică, fișă de autoevaluare				
	Aruncări și prindere a mingii: în sus, de la sol, din perete.	1							
	Aruncarea și prinderea mingii în perechi.	1							
	Aruncarea și prinderea mingii în cerc, în pătrat.	1							
	Cățărări și coborâri pe diferite suprafețe.	1							
	Parcursuri aplicative cu târări, cu elemente de purtare a mingii.	1							

	Parcursuri aplicative cu cățărări, escaladări și coborâri.	1		EFE 5		P2
Jocuri de mișcare (9 ore)						
2.9. Aplicarea achizițiilor motrice în condiții de joc. 2.10. Încadrarea în activitatea motrică de grup. 3.3. Susținerea relațiilor pozitive interpersonale în activitate motrice.	Jocuri de mișcare în formații.	1			Teren marcat, cartonașe colorate, mingi de diferite dimensiuni, bastoane, cercuri, conuri, fișă de autoevaluare	P6
	Jocuri de mișcare în perechi.	1		EFE 6		
	Jocuri de mișcare în cerc.	1				
	Jocuri de mișcare colective.	1				
	Jocuri de mișcare în echipe.	1				
	Jocuri de mișcare cu mingi de diferite dimensiuni.	1				
	Ștafete cu depășirea obstacole.	1		ES 2		
	Ștafete cu mingea	1				
	Zi de activități transdisciplinare	1				

Clasa a II-a

ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Nr. de ore/săpt.	Nr. de ore/an
2	66

Unitățile de învățare	Nr. ore	Nr. evaluări		
		EI	EF	ES
Semestrul 1				
Exerciții utilitar-aplicative	6	1		
Jocuri de mișcare și ștafete	8		1	
Formații în activitatea motrice	3			
Dezvoltarea fizică armonioasă	4		1	
Elemente acrobatice	10		1	1
<i>Total semestrul 1</i>	31	1	3	1
Semestrul 2				
Alfabetul șahului	8			
Formații în activitatea motrice	1	1		
Dezvoltarea fizică armonioasă	2			
Ritmă și elemente de dans	10		1	
Jocuri de mișcare și ștafete	8		1	
Exerciții utilitar-aplicative	6		1	1
<i>Total semestrul 2</i>	35	1	3	1
Total an	66	2	6	2

Semestrul 1						
Unități de competență	Detalii de conținut	Nr. ore	Data	Evaluare	Resurse	Obs.
1.1. Confirmarea importanței gimnasticii matinale, a igienei personale în activitatea motrice. 1.3. Receptarea terminologiei specifice dezvoltării fizice a omului. 3.1. Acceptarea regulilor de securitate și a cerințelor sanitaro-igienice în activitățile motrice.	Conținuturi cognitive: <i>Gimnastica matinală.</i> <i>Igiena personală în activitatea motrice.</i> <i>Dezvoltarea fizică a omului. Înălțime și masă corporală.</i> <i>Elemente noi de limbaj specific disciplinei: flotare, alergare de suveică, rostogolire, stând pe omoplați.</i>			<i>Sistematic, pe parcursul anului școlar</i>	Fișe, planșe, carioci, foi de flipchart, proiector, foto/video, etc.	
Exerciții utilitar-aplicative (6 ore)						
2.3. Explorarea deprinderilor motrice de bază pentru consolidarea variațiilor de deplasări cu caracter aplicativ. 3.1. Acceptarea regulilor de securitate și a cerințelor sanitaro-igienice în activitățile motrice.	Variații de mers, mers în diferite poziții.	1			Obstacole, conuri, cercuri, coarde, mingi de diferite dimensiuni, bastoane, suprafețe de înălțime mică, fișă de evaluare	
	Mers cu depășirea obstacolelor, spatele înainte, mers lateral cu elemente de posesie a mingii.	1		EI 1		P2
	Alergare obișnuită, în diferite figuri/ direcții, fața/ spatele înainte, lateral, la solicitarea profesorului.	1				
	Alergări printre obstacole cu spatele înainte, lateral.	1				
	Sărituri pe ambele picioare și pe un picior, pe loc și în deplasare, peste obstacole mici.	1				
	Sărituri peste obstacole individual/ în perechi și în grup.	1				
Jocuri de mișcare (8 ore)						
2.9. Încadrarea acțiunilor motrice în situații mereu schimbătoare în dependență de regulile jocului. 2.10. Aplicarea achizițiilor motrice și de interacționare de grup în condiții de joc. 3.4. Susținerea ordinii și disciplinei, a relațiilor pozitive interpersonale în activitățile motrice de joc.	Jocuri de mișcare pentru atenție și echilibru.	1			Obstacole, conuri, cercuri, mingi de fotbal, bastoane, corzi, saci, fișă de auto/evaluare etc.	
	Jocuri de mișcare pentru reacție și anticipare.	1				
	Jocuri de mișcare pentru coordonare.	1				
	Jocuri de mișcare pentru dezvoltarea vitezei.	1				
	Jocuri de mișcare pentru dezvoltarea forței musculare.	1				
	Jocuri de mișcare pentru dezvoltarea rezistenței.	1				
	Ștafete cu elemente de posesie a obiectelor.	1				
	Ștafete în perechi și în grup.	1		EFE 1		P6
Formații în activitatea motrice (3 ore)						
2.1. Coordonarea acțiunilor motrice individuale în formație, la solicitarea învățătorului.	Pozițiile: Aliniere! Drepti! Pe loc repaos! Aranjare în formații, Întoarceri. Deplasări în coloane. Pornire pe loc în coloană și oprire din deplasare.			<i>Sistematic, pe parcursul anului școlar</i>	Teren, marcaj,	

2.2. Încadrarea în activitatea comună de deplasare în coloană.	Aranjări în formații în linie pe un rând, pe două rânduri, în coloană câte unul, câte doi.	1			cartonașe de diferite culori, fișă de autoevaluare etc.	
	Întoarceri pe loc și prin săritură, la stânga, la dreapta, împrejur.	1				
	Deplasare în coloană pe cerc câte unul.	1				
Dezvoltarea fizică armonioasă (4 ore)						
1.3. Receptarea terminologiei specifice dezvoltării fizice a omului; 2.5. Practicarea exercițiilor fizice pentru dezvoltarea fizică și armonioasă în diferite poziții de bază ale corpului. 3.2. Aprecierea dezvoltării motrice și armonioase a propriului organism.	Dezvoltarea selectivă a grupelor de mușchi, a calităților motrice. Exerciții de dezvoltare fizică armonioasă cu și fără obiecte. Apreciere înălțimii și masei corporală.			<i>Sistematic, pe parcursul semestrului</i>	Proiector, obiecte auxiliare, fișă de evaluare etc.	
	Complex de 3 - 4 exerciții pentru grupe de mușchi.	1				
	Menținerea trunchiului în diferite poziții inițiale.	1				
	Alergări de suveică Complex de 10 -12 exerciții pentru dezvoltarea fizică armonioasă	1		EFE 2		P3
Elemente acrobatice (10 ore)						
2.6. Îndeplinirea elementelor acrobatice în structuri simple, cu și fără ajutor, cu fixarea poziției și menținere a echilibrului. 3.3. Practicarea independentă a activităților motrice.	Echilibru din stând pe un picior.	1			Saltele de gimnastică, covorașe, scară de gimnastică, bancă de gimnastică, fișe didactice, fișă de evaluare, etc.	
	Echilibru din stând pe un picior cu obiecte.	1				
	Rulare înapoi și revenire în diferite poziții ale picioarelor.	1				
	Rostogolire înainte.	1		EFE 3		P4
	Podul din poziție culcat dorsal cu și fără ajutor.	1				
	Stând pe omoplați.	1				
	Stând pe omoplați cu diferite poziții ale picioarelor.	1				
	Îmbinare a două elemente acrobatice.	1				
	Îmbinare a trei elemente acrobatice. <i>Evaluare sumativă.</i> Îmbinare a trei elemente acrobatice.	1		ES 1		P4
Semestrul 2						
1.2. Recunoașterea compoziției corporale. 1.3. Receptarea terminologiei specifice dezvoltării fizice a omului.	Conținuturi cognitive: <i>Importanța practicării independente a exercițiului fizic. Compoziția corporală. Elemente noi de limbaj specific disciplinei: piese de șah, șah, mat, pași de dans.</i>			<i>Sistematic, pe parcursul semestrului</i>	Fișe, planșe, foi de flipchart, proiector, foto/video.	
Alfabetul șahului (8 ore)						
	În lumea șahului	1			Table de șah, tablă interactivă,	
	Tabla de șah, piesele de șah, amplasamentul inițial pe tablă.	1				

1.5. Identificarea pieselor, mutărilor și capturărilor pe tabla de șah, reproducerea jocurilor. 3.4. Susținerea ordinii și disciplinei, a relațiilor pozitive interpersonale în activitățile motrice de joc.	Termenologia specifică, orientarea pe tabla de șah.	1			material ilustrativ etc.		
	Valorile pieselor în jocul de șah.	1					
	Mutări și capturi pe tabla de șah,	1					
	Reguli elementare, mutări și capturi.	1					
	Șahul și matul.	1					
	Modele de jocuri simple.	1					
Formații în activitatea motrice (1 ore)							
2.1. Coordonarea acțiunilor motrice individuale în formație, la solicitarea învățătorului. 2.2. Încadrarea în activitatea comună de deplasare în coloană.	Pozițiile: Aliniere! Drepti! Pe loc repaos! Aranjare în formații Întoarceri Deplasări în coloane				Sistematic, pe parcursul semestrului	Teren, marcaj, cartonașe de diferite culori, fișă de evaluare	
	Jocuri pentru exersarea acțiunilor de formații.	1					EI 1
Dezvoltarea fizică armonioasă (2 ore)							
1.3. Receptarea terminologiei specifice dezvoltării fizice a omului. 2.5. Practicarea exercițiilor fizice pentru dezvoltarea fizică și armonioasă în diferite poziții de bază ale corpului.	Dezvoltarea selectivă a grupelor de mușchi. Exerciții de dezvoltare fizică armonioasă cu și fără obiecte.				Sistematic, pe parcursul semestrului		
	Dezvoltarea selectivă a calităților motrice. Aprecieri înălțimii și masei corporală.						
	Exerciții pentru dezvoltarea selectivă a grupelor de mușchi. Exerciții pentru dezvoltarea calităților motrice.	1					
		1					
Ritmica și elemente de dans (10 ore)							
2.7. Coordonarea mișcărilor de brațe și a pașilor de bază în ritmică și dans. 2.8. Reproducerea în ritm și armonie a complexelor de gimnastică ritmică și dans cu acompaniament. 3.3. Practicarea independentă a activităților motrice.	Mișcări de brațe: fluturări simultane și alternative înainte și înapoi.	1			Saltele de gimnastică, covorașe, scară de gimnastică, bancă de gimnastică, fișe didactice, fișă de auto/ evaluare		
	Mișcări de brațe: valuri înainte și înapoi.	1					
	Pași ritmici: gimnastici, ascuțiți, alăturați.	1					
	Pași ritmici: înalți, alternativi, arcuți.	1					
	Pași ritmici: de polcă.	1					
	Pași ritmici: de vals.	1					
	Îmbinări de mișcări de brațe și pași ritmici la 2 timpi.	1					
	Complex de gimnastică ritmică la 2 timpi	1					
	Îmbinări de mișcări de brațe și pași ritmici la 4 timpi.	1					
	Complex de gimnastică ritmică la 4 timpi	1				EFE 4	P5
Jocuri de mișcare și ștafete (8 ore)							
2.9. Încadrarea acțiunilor motrice în situații mereu schimbătoare în dependență de regulile jocului.	Jocuri de mișcare pentru reacție și anticipare.	1			Teren marcat, cartonașe colorate,		
	Jocuri de mișcare pentru coordonare și viteză.	1					
	Jocuri de mișcare în echipe.	1					

2.10. Aplicarea achizițiilor motrice și de interacționare de grup în condiții de joc. 3.4. Susținerea ordinii și disciplinei, a relațiilor pozitive interpersonale în activitățile motrice de joc.	Jocuri de mișcare elemente de transmitere și prinderea mingii.	1			mingi de diferite dimensiuni, bastoane, cercuri, conuri, fișă de evaluare, etc.	P6
	Jocuri de mișcare elemente de aruncare a mingii.	1				
	Ștafete cu elemente de posesie a mingii.	1				
	Ștafete cu transportări de obiecte în perechi și în grup.	1				
	Ștafete cu depășirea obstacolelor în perechi și în grup.	1		EFE 5		
Exerciții utilitar-aplicative (6 ore)						
2.3. Explorarea deprinderilor motrice de bază pentru consolidarea variațiilor de deplasări cu caracter aplicativ. 2.4. Îndeplinirea acțiunilor motrice achiziționate pentru manevrarea/manipularea obiectelor și depășirea obstacolelor.	Împingeri în perechi, Aruncări și prinderi ale mingii în perechi.	1			Obstacole, conuri, cercuri, coarde, mingi, bastoane, fișă de evaluare, etc.	P2
	Parcursuri aplicative cu târări pe diferite segmente ale corpului.	1				
	Parcursuri aplicative cu transportări ale obiectelor, cățărări, escaladări și coborâri.	1		EFE 6		
	Parcursuri aplicative cu depășirea obstacolelor individual și în grup.	1				
	<i>Evaluare sumativă.</i> Parcurs aplicativ	1		ES 2		
<i>Zi de activități transdisciplinare</i>	1				PT9 – Colaborarea de grup	

Clasa a III-a

ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Nr. de ore/săpt.	Nr. de ore/an
2	66

Unitățile de învățare	Nr. ore	Nr. evaluări		
		EI	EF	ES
Semestrul 1				
Exerciții utilitar-aplicative	8	1		
Jocuri de mișcare și ștafete	8		1	
Dezvoltarea calităților motrice	6		1	
Elemente specifice baschetului	9		1	1
<i>Total semestrul 1</i>	31	1	3	1
Semestrul 2				
Formații în activitatea motrice	4	1		
Elemente specifice gimnasticii	16		1	
Elemente specifice fotbalului	7		1	
Elemente specifice ale atletismului	8		1	1
<i>Total semestrul 2</i>	35	1	3	1
Total an	66	2	6	2

Semestrul 1						
Unități de competență	Detalii de conținut	Nr. ore	Data	Evaluare	Resurse	Obs.
1.1. Identificarea calităților motrice în activități sportive. 1.2. Exemplificarea alimentației zilnice corecte. 1.4. Descrierea formelor de practicare: a gimnasticii matinale.	Conținuturi cognitive: <i>Calitățile motrice.</i> <i>Alimentația corectă - parte componentă a sănătății.</i> <i>Gimnastica matinală.</i> Elemente noi de limbaj specific disciplinei: <i>viteză, forță, rezistentă, suplețe, coordonare, baschet, coș, ținere, pasare, dribling.</i>			<i>Sistematic, pe parcursul anului școlar</i>	Fișe, planșe, carioci, foi de flipchart, proiector, foto/video	
Exerciții utilitar-aplicative (8 ore)						
2.2. Practicarea acțiunilor motrice utilitar-aplicative în explorarea deplasărilor, depășirea obstacolelor și manipularea obiectelor, individual și în grup.	Variații de mers, alergări cu și fără obiecte, peste obstacole.	1			Obstacole, conuri, cercuri, coarde, mingi, bastoane, fișă de evaluare	P2
	Sărituri cu și fără obiecte, peste obstacole.	1		EI 1		
	Aruncări și prinderi ale mingii de diferite dimensiuni.	1				
	Tracțiuni ale partenerului din diferite poziții.	1				
	Împingeri ale partenerului din diferite poziții.	1				
	Transportarea obiectelor în diferite poziții.	1				
	Cățărări escaladări și coborâri pe diferite suprafețe.	1				
	Parcursuri aplicative cu elemente de transportare a obiectelor	1				
Jocuri de mișcare (8 ore)						
2.11. Explorarea capacităților motrice individuale, de interacțiune și colaborare, în funcție de condițiile și regulile enunțate ale jocului. 3.1. Respectarea regulilor de securitate și a cerințelor sanitaro-igienice la lecția de educație fizică.	Ștafete cu depășirea obstacole.	1			Teren marcat, cartonașe colorate, mingi de diferite dimensiuni, bastoane, cercuri, conuri, coarde, fișă /evaluare	P10
	Ștafete cu transportarea obiectelor.	1				
	Jocuri de mișcare pentru dezvoltarea echilibrului și supleței	1				
	Jocuri de mișcare pentru dezvoltarea coordonării	1				
	Jocuri de mișcare pentru dezvoltarea	1				
	Jocuri de mișcare pentru dezvoltarea rezistenței	1				
	Jocuri de mișcare în perechi.	1				
	Jocuri de mișcare în echipe.	1		EFE 1		
Dezvoltarea calităților motrice (6 ore)						
1.1. Identificarea calităților motrice în activități sportive. 2.3. Utilizarea exercițiilor fizice în condiții variabile de viteză, durată și grad de dificultate.	Complexe de exerciții pentru dezvoltarea fizică armonioasă	1			Conuri, cercuri, mingi de diferite dimensiuni, bastoane, corzi, saci	
	Capacități coordinative. Coordonarea segmentelor corpului în spațiu și timp	1				
	Suplețea. Menținerea pozițiilor cu grad sporit de mobilitate articulară și plasticitate musculară	1				

3.1. Respectarea regulilor de securitate, a cerințelor igienice la lecția de educație fizică. 3.3. Aprecierea dezvoltării motrice și armonioase a propriului organism.	Viteză de reacție. Reacționare la stimuli vizuali și auditivi, viteză de execuție și de deplasare;	1				
	Rezistența. Exerciții de durată pentru stimularea funcțiilor cardio-respiratorii	1				
	Forța. Exerciții de menținere a poziției/ greutatei propriului corp.	1		EFE 2		P3
Elemente specifice baschetului (9 ore)						
2.9. Reproducerea pozițiilor fundamentale ale jucătorului și deplasărilor specifice jocurilor sportive. 2.10. Demonstrarea capacităților de control al mingii de diferite dimensiuni specifice jocurilor sportive.	Reguli de bază			<i>Pe parcursul unității de învățare</i>		
	Poziții fundamentale și deplasări.	1				
	Tinerea mingii. Elemente de posesie a mingii.	1				
	Transmiterea și prinderea mingii cu două mâini pe loc.	1				
	Transmiterea și prinderea mingii de la perete, cu partener	1				
	Conducerea mingii pe loc cu control vizual.	1		EFE 3		P9
	Conducerea mingii în diferite poziții inițiale.	1				
	Aruncarea la coș cu două mâini de pe loc	1				
	Jocuri convenționale de minibaschet	1				
<i>Evaluare sumativă.</i> Jocuri de mișcare cu elemente din baschet						
		1		ES 1		P10
Semestrul 2						
1.1. Identificarea calităților motrice în activități sportive. 1.3. Confirmarea importanței călirii organismului. 3.2. Practicarea sistematică a gimnasticii matinale și a călirii organismului.	Conținuturi cognitive: <i>Calitățile motrice.</i> <i>Călirea organismului.</i> <i>Mijloacele călirii organismului.</i> <i>Elemente noi de limbaj specific disciplinei:</i> pași aerobici, minifotbal, poartă, pasare, dribling, jonglare a mingii, cros.			<i>Sistematic, pe parcursul semestrului</i>		Fișe, planșe, carioci, foi de flipchart, proiector, foto/video,
Formații în activitatea motrice (4 ore)						
2.1. Coordonarea acțiunilor motrice individuale în formație și la organizarea colectivului de elevi. 3.1. Respectarea regulilor de securitate și a cerințelor sanitaro-igienice la lecția de educație fizică.	Pozițiile: Aliniere! Drepti! Pe loc repaos! Întoarceri. Aranjare în formații. Deplasări în coloane.		<i>Sistematic</i>			Teren, marcaj, cartonașe colorate, fișă de evaluare etc.
	Formații de adunare, în linie, rând, cerc și semicerc.	1				
	Întoarceri pe loc și prin săritură.	1				
	Pornire și oprire din mers.	1				
	Jocuri de mișcare cu rezolvarea sarcinilor în coloană.	1		EI 2		P1

Elemente specifice gimnasticii (16 ore)						
2.4. Practicarea exercițiilor cu obiecte pentru dezvoltarea fizică armonioasă. 2.5. Îndeplinirea în ordine consecutivă a 2-3 elemente acrobatice. 2.6. Reproducerea mișcărilor estetice în gimnastică ritmică și dans cu și fără acompaniament. 2.7. Coordonarea pașilor aerobici în exerciții la 2 și 4 timpi. 3.4. Acceptarea regulilor de comunicare în activitatea educațională și de joc.	Exerciții pentru dezvoltarea armonioasă cu și fără obiecte.	<i>Sistematic, pe parcursul unității de învățare</i>		Saltele de gimnastică, covorașe, cercuri, bastoane, audiodifuzor, fișe didactice, fișa de auto/evaluare	P6	
	Rulare înapoi și rostogolire înainte,	1				
	Semisfoara în diferite variante.	1				
	Podul, stând pe omoplați.	1				
	Îmbinarea a 2 elemente acrobatice.	1				
	Îmbinarea a 3 elemente acrobatice.	1				
	Pași aerobici de bază la 2 timpi.	1				
	Pași aerobici de bază la 4 timpi.	1				
	Îmbinare a 2 pași aerobici.	1				
	Complex aerobic la 2 și 4 timpi.	1				
	Pași de dans: de polcă, de vals.	1				
	Pași de dans: de dans popular	1				
	Sărituri: cu îndreptarea corpului, cu extensie.	1				
	Sărituri: prin balans de picioare înainte și înapoi.	1				
	Pași de dans și sărituri cu balansări de brațe.	1				
Dansul alunelul.	1		EFE 4			
Elemente de ritmică și dans pe fond muzical.	1					
Elemente specifice minifotbalului (7 ore)						
2.9. Reproducerea pozițiilor fundamentale ale jucătorului și deplasărilor specifice jocurilor sportive. 2.10. Demonstrarea capacităților de control al mingii de diferite dimensiuni specifice jocului sportiv. 3.4. Acceptarea regulilor de comunicare în activitatea educațională și de joc.	Reguli elementare ale jocului.	<i>Pe parcursul unității de învățare</i>		Mingi de fotbal, obstacole, jaloane, scăriță, pieptărașe, porți de fotbal fișă de auto/evaluare	P9	
	Pozițiile fundamentale de atac și apărare ale jucătorului	1				
	Exerciții pentru manipulare/ posesie a mingii	1				
	Conducerea mingii cu dreptul și cu stângul.	1				
	Conducerea mingii cu ocolirea obstacolelor.	1				
	Lovirea și oprirea mingii.	1				
	Lovitura la poartă.	1				
Jocuri de mișcare și ștafete cu elemente din minifotbal.	1		EFE 5			
Elemente specifice atletismului						
2.8. Practicarea alergărilor de viteză și de tempo moderat.	Exerciții speciale ale alergării: joc de glezne, pendularea în urmă a gambei, ridicarea înaltă a coapselor.	<i>Pe parcursul unității de învățare</i>		Teren, conuri, fișă de auto/evaluare		
	Exerciții speciale ale alergării pe distanțe variate.	1				

3.1. Respectarea regulilor de securitate și a cerințelor sanitaro-igienice la lecția de educație fizică.	Exerciții speciale ale alergării cu frecvență variată.	1			etc.	
	Alergare de viteză. Tehnica alergării.	1				
	Alergare de viteză 20m, 30m, 40m.	1				
	Alergare de suveică.	1		EFE 6		P9
	Alergare tempo moderat 3-4min/ 300m, cros 300-500m;.	1				
	Evaluare sumativă. Calități și capacități motrice	1		ES 2		P11
	Zi de activități transdisciplinare	1				PT8 – Proiect de grup ”Regimul zilei”

Clasa a IV-a
ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Nr. de ore/săpt.	Nr. de ore/an
2	66

Unitățile de învățare	Nr. ore	Nr. evaluări		
		EI	EF	ES
Semestrul 1				
Exerciții utilitar-aplicative	4	1		
Elemente specifice ale atletismului	8		1	
Rugby-tag	8		1	
Dezvoltarea calităților motrice	5		1	
Jocuri de mișcare și ștafete	4			1
<i>Total semestrul 1</i>	31	1	3	1
Semestrul 2				
Elemente specifice gimnasticii	16	1	1	
Volei	9		1	
Turism activ	4		1	
Dezvoltarea calităților motrice	6			1
<i>Total semestrul 2</i>	35	1	3	1
Total an	66	2	6	2

Semestrul I

Unități de competență	Detalieri de conținut	Nr. ore	Data	Eva Luare	Resurse	Obs.
1.1. Explicarea rolului exercițiului fizic în fortificarea sănătății. 1.3. Identificarea procedeelor elementare de îndeplinire a elementelor tehnice din jocul de fotbal.	Conținuturi cognitive: <i>Rolul exercițiului fizic în fortificarea sănătății.</i> <i>Masa corporală și înălțimea.</i> <i>Frecvența cardiacă și respiratorie.</i> <i>Elemente noi de limbaj specific disciplinei: frecvența cardiacă, respiratorie, marcaj, demarcaj, evantai.</i>			<i>Sistematic, pe parcursul anului școlar</i>	Fișe, planșe, carioci, foi de flipchart, proiector, foto/video, etc.	
Exerciții utilitar-aplicative (4 ore)						
2.1. Explorarea capacităților motrice în condiții special adaptate. 3.1. Promovarea regulilor de securitate și cerințelor sanitaro-igienice în activitățile motrice colective.	Varietăți de mers, alergări și sărituri, Aruncări și prinderi ale mingii din diferite poziții	1			Mingi. suprafețe pentru urcări și coborâri, obstacole, fișă de evaluare	
	Tracțiuni, împingeri și transportări, individual și în perechi.	1				
	Cățărări escaladări și coborâri pe diferite suprafețe.	1				
	Parcursuri aplicative	1		EI 1		P2
Elemente specifice atletismului						
2.7. Practicarea exercițiilor speciale ale alergării. 2.8. Reproducerea săriturilor în lungime și aruncării mingii mici. 3.1. Promovarea regulilor de securitate și cerințelor sanitaro-igienice în activitățile motrice colective.	Exerciții speciale ale alergării pe distanțe variate.			<i>Pe parcursul unității de învățare</i>	Teren, conuri, mingi mici, gropă de nisip, fișă de evaluare etc.	
	Alergare de viteză. Startul de sus.	1				
	Alergare de suveică, 20m, 30m, 40m.	1				
	Alergare tempo moderat 3-4min.	1				
	Alergare tempo moderat, cros 300-500m;	1				
	Săritura în lungime de pe loc din diferite poziții	1				
	Săritura în lungime cu elan cu bătaia de pe un picior, de pe ambele.	1				
	Aruncarea mingii mici de pe loc: poziția brațului, priza mingii, faza finală.	1				
	Aruncarea mingii mici de pe loc la distanță.	1		EFE 1		P9; P10
Rugby-Tag (8 ore)						
2.9. Demonstrarea tehnicii de posesie a mingii specifice jocurilor sportive practicate. 2.10. Reproducerea acțiunilor tehnico-tactice individuale.	Reguli specifice activităților sportive și competiționale.			<i>Pe parcursul unității de învățare</i>	Mingi de rugby, teren adaptat, taguri, jaloane, pieptărașe, proiector, foto/video,	
	Poziții fundamentale și Deplasări. Exerciții de posesie a mingii	1				
	Purtarea și culegerea mingii.	1				
	Priza mingii. Tehnica pasării	1				
	Pasarea mingii în axul lateral	1				
	Tehnica defensivă: deposedarea de tag	1				

2.11. Aplicarea sistemelor simple de așezare a jucătorilor în teren în atac și apărare. 3.4. Demonstrarea atitudinii proactive pentru sporirea coeziunii echipei.	Sisteme de așezare atac – evantai.	1			fișă de evaluare	P11
	Sisteme de așezare în apărare – linie.	1				
	Jocuri de mișcare cu elemente de rugby-tag. Joc convențional	1		EFE 2		
Dezvoltarea calităților motrice (5 ore)						
1.1. Explicarea rolului exercițiului fizic în fortificarea sănătății. 2.3. Utilizarea exercițiilor fizice în condiții variabile de viteză, durată și grad de dificultate. 3.2. Estimarea dezvoltării fizice și armonioase a propriului organism în corespundere cu indicii antropometrici.	Capacități coordinative. Coordonarea segmentelor corpului în spațiu și timp.	1			Conuri, cercuri, mingi de diferite dimensiuni și greutateți, bastoane, corzi, etc.	P15
	Suplețea. Menținerea pozițiilor cu grad sporit de mobilitate articulară și plasticitate musculară	1				
	Viteza. Exerciții pentru viteză de execuție în acțiuni complexe de deplasare pe distanțe și direcții variate.	1				
	Forța. Exerciții de menținere și mișcare segmentară cu propria greutate și greutateți mici.	1				
	Rezistența. Exerciții de durată pentru stimularea funcțiilor cardio-respiratorie	1		EFE 3		
Jocuri de mișcare și ștafete (4 ore)						
2.12. Explorarea capacităților motrice individuale, de interacțiune și colaborare, în funcție de condițiile și regulile enunțate ale jocului.	Ștafete cu depășirea obstacolelor	1			Teren, mingi, bastoane, cercuri, conuri, coarde, fișă de evaluare	P12
	Ștafete cu depășirea obstacolelor în perechi/ în grup	1				
	Jocuri de mișcare în perechi	1				
	<i>Evaluare sumativă.</i> Jocuri de mișcare în echipe.	1		ES 1		
Semestrul II						
Unități de competență	Detalii de conținut	Nr. ore	Data	Evaluare	Resurse	Obs.
1.1. Explicarea rolului exercițiului fizic în fortificarea sănătății. 1.2. Recunoașterea formelor de practicare a activităților motrice.	Conținuturi cognitive: <i>Regimul zilei.</i> <i>Activități motrice în timpul liber.</i>			<i>Sistematic, pe parcursul anului școlar</i>	Fișe, planșe, carioci, foi de flipchart, proiector, foto/video, etc.	
Elemente specifice gimnasticii						
2.3. Coordonarea acțiunilor motrice individuale în formații.	Exerciții pentru dezvoltarea armonioasă pe loc și în deplasare, cu și fără obiecte.			<i>Pe parcursul unității de învățare</i>	Saltele de gimnastică,	

2.4. Practicarea exercițiilor fizice cu obiecte pe loc și în deplasare pentru dezvoltarea armonioasă. 2.5. Îndeplinirea complexelor de elemente acrobatice apropiate condițiilor de concurs. 2.6. Practicarea complexelor de gimnastică ritmică și aerobiică, a dansurilor populare. 3.1. Promovarea regulilor de securitate și cerințelor sanitaro-igienice în activitățile motrice colective.	Regrupări dintr-o coloană în 2,3,4, de pe loc și din mers	1		EI 2	covorașe, mingi, cercuri, bastoane, audiodifuzor, fișe didactice, fișa de evaluare	P1
	Rulări, rostogolire înainte, Semisfoara, sfoara.	1				
	Podul din stând. Stând pe omoplați brațele pe sol.	1				
	Îmbinarea a 3 elemente acrobatice în complexe de concurs.	1				
	Îmbinarea a 4 elemente acrobatice în complexe de concurs.	1				
	Pași specifici și sărituri în ritmică și dans.	1				
	Întoarceri prin săritură și prin încrucișare în ritmică și dans.	1				
	Balansări de brațe în ritmică și dans.	1				
	Echilibru pe unul, celălalt: înainte îndoit la 90 grade, întins înainte.	1				
	Complexe de mișcări în pereche.	1				
	Vals în perechi.	1				
	Pași aerobici de bază la 4 timpi.	1				
	Pași aerobici de bază la 8 timpi.	1				
	Pași aerobici în ritm cu obiecte.	1				
Complex aerobic în ritm.	1		EFE 4	P4; P5; P6		
Volei						
2.9. Demonstrarea tehnicii de posesie a mingii specifice jocurilor sportive practicate. 2.10. Reproducerea acțiunilor tehnico-tactice individuale de atac și de apărare. 3.3. Implicarea în organizarea jocurilor de mișcare și sportive în activitățile extracurriculare. 3.4. Demonstrarea atitudinii proactive pentru sporirea coeziunii echipei.	Reguli specifice activităților sportive și competiționale.	<i>Pe parcursul unității de învățare</i>			Sală, mingi de volei, jaloane, proiector, foto/video, fișă de evaluare	P11
	Poziții fundamentale. Deplasări în atac și apărare.	1				
	Elemente de acomodare cu mingea de volei.	1				
	Prinderea și aruncarea mingei de volei individual și la perete.	1				
	Prinderea și aruncarea mingei de volei cu partener.	1				
	Prinderea și aruncarea mingei de volei peste plasă.	1				
	Tehnica pasării de sus cu două mâini.	1				
	Pasarea de sus cu două mâini la perete.	1				
	Pasarea de sus cu două mâini la partener.	1		EFE 5		
Jocuri de mișcare cu elemente din volei.	1					
Turism activ						
2.13. Utilizarea mijloacelor din turism în activitățile recreative. 3.4. Demonstrarea atitudinii proactive pentru sporirea coeziunii echipei.	Inventarul turistic sportiv.	1			Fișe, planșe, proiector, foto/video, inventar turistic individual etc.	P13; P14
	Echipamentului individual.	1				
	Orientare turistică după elementele naturii.	1				
	Măsurarea distanței orientativ-vizual. Determinarea condițiilor meteorologice.	1		EFE 6		

Dezvoltarea calităților motrice (6 ore)						
<p>1.1. Explicarea rolului exercițiului fizic în fortificarea sănătății.</p> <p>2.3. Utilizarea exercițiilor fizice în condiții variabile de viteză, durată și grad de dificultate.</p> <p>3.2. Estimarea dezvoltării fizice și armonioase a propriului organism în corespundere cu indicii antropometrici.</p>	Capacități coordinative. Coordonarea segmentelor corpului în spațiu și timp.	1			Conuri, cercuri, mingi de diferite dimensiuni și greutateți, bastoane, corzi, etc.	
	Suplețea. Menținerea pozițiilor cu grad sporit de mobilitate articulară și plasticitate musculară					
	Viteza. Exerciții pentru viteză de execuție în acțiuni complexe de deplasare pe distanțe și direcții variate.	1				
	Forța. Exerciții de menținere și mișcare segmentară cu propria greutate și greutateți mici.	1				
	Rezistența. Exerciții de durată pentru stimularea funcțiilor cardio-respiratorie	1				
	Evaluare sumativă. Calități și capacități motrice de bază	1		ES 2		P15
	Zi de activități transdisciplinare	1		PT14 – Panou informativ ”Activități motrice în timpul liber”		